

ZASAVC

številka 5, letnik 1
26.9.1991   cena 35din

**Nagradna
igra: čigave
so noge?**

**Zmaji
nad
Zagorjem**

**Tujega
nočemo,
kam s svojim?**

beton projekt, d.o.o.

Zagorje ob Savi

cesta 20. julija št. 2/c

61410 Zagorje ob Savi

tel.: (0601) 61-308, 62-096

fax: (0601) 61-354

Opis dejavnosti

– Izdelava tehnične dokumentacije (idejnih projektov, projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja, projektov za izvedbo, projektov izvedbenih del za vse vrste objektov nizkih in visokih gradenj).

– Storitve individualnim naročnikom (novogradnje in adaptacije stanovanjskih in poslovnih objektov, delavnice za trgovinsko in storitveno obrt, počitniške hišice, vse vrste gospodarskih objektov).

– Strokovni nadzor vseh naštetih objektov

– Geodetske storitve (snemanje terena, izdelava situacij, zakoličba objektov...).

V inženirski projektantski ekipi so zaposleni strokovnjaki s področja gradbeništva, strojništva, elektrotehnike in geodezije ter zunanji sodelavci s področja arhitekture.

S strokovno ekipo pokrivamo vse vrste zgoraj naštetih dejavnosti tako s strani projektiranja kakor tudi nadzora.

Poslujemo v poslovni stavbi nekdanjega Betona na cesti 20. julija 2/c (v IV. nadstropju).

**TRUDIMO SE, DA BI BILE NAŠE STORITVE
KAKOVOSTNE, ROKI ZA IZDELAVO PROJEKTOV
ČIM KRAJŠI, CENE KONKURENČNE.**

KAZALO

UVODNIK

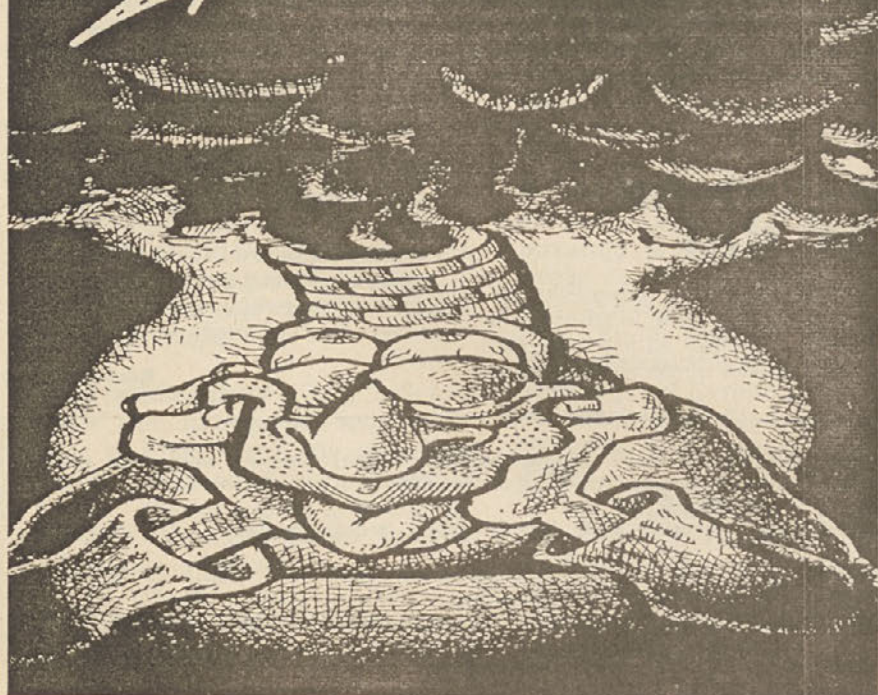
Neodvisnost je draga zadeva. Tega se močno zavedamo tudi v uredništvu našega časopisa. Doslej za izhajanje Zasavca nismo prejeli niti dinarja pomoči. V zagorski skupščini so sicer sprejeli sklep, da bodo novemu časopisu pomagali shoditi s finančno inekcijo. Na zadnjem sestanku uredništva pa smo sklenili, da zaradi neodvisnosti in svobodnega dihanja novinarjev pomoč hvaležno odklonimo. Predlagamo, da občina denar, ki je bil namenjen za Zasavca (gre za nekaj več kot 200 tisoč dinarjev), namensko uporabi za kakšno koristno stvar.

Gornje trditve so tudi nekakšen odgovor bralcem, ki so nas karali, ker ne razložimo podrobneje, zakaj dražimo časopis. Kaj naj pišemo, dovolj je že pogled na to, po koliko ste kupovali marke pred mesecem dni in koliko morate odšteti za njih danes. Neodvisna informacija, ki ji ne gleda pod prste dotacijski denar, ima pač svojo ceno.

Danes prvič objavljamo več prispevkov iz litijske občine. Upamo, da nas bodo bralci tudi v tem koncu za Savo sprejeli odprtih rok. Tako kot so nas že v Radečah, kjer se prav tako dogaja marsikaj zanimivega. Sicer pa, prelistajte 5. številko Zasavca v miru.

Marko Planinc

Matjaž Švagan

4-11

Funšterc: Slovenija ne ogroža Evrope, YU ali SL-BIO ni EU-BIO, Koledar dogajanj, Šole, Neobvezne obvezne rezerve, Sramotni steber, V tujino za vsako ceno, Hrastniški direktorij, Sosedova kokos je znesla jajce, Zasavsko smetišče?, Vesti iz Zasavja, Jarmice

12

Vaš zelnik: Darja Alauf zanika, Poslanica miru s Triglava, Narocilnica

14-15

Tema: Tujega nočemo, kaj s svojim?

16-17

Pogovori: Ciril Urek: Republika nam ni naklonjena.

18-19

Kšajt glavce: Milanova kost, Stanetov Šterbuncel, Sončna in senčna stran slovenskega marketinga, Mednarodni obrtniški sejem in Zasavje, Zdrava prehrana, Prva pot v solo je bila vama,

20

Anketa: Ozimnica na obroke

22-29

Reportaža: Sejem bil je živ, Zmaj nad Zagorjem, Vesna na Japonskem- 2. del, Tržaški in ljubljanski najdenčki na zasavskih tleh

24

Križ kraž: Nagradna križanka

25

Miš maš: Drobnarije, Potovanje z rožnatim slonom, Bila sem v slovanskem gradišču

31-34

Kšefti: Evropa v Radečah, Premog tako in drugače, Zasavska podjetja spet investirajo, Porudba trgovcem in gostincem, Potrošniško ogledalo, Prometni davki avtomobilistov, Hiranje, Brezposelnost, Mali oglasi

36-37

Žuriramo: Četrtega oktobra za četvorčke, Nagradna igra: cigave so noge, Zasavski tolar v roke Hrastničanki, Pivo je teklo..., Glasbena lestvica

38-39

Zdrav duh...: Zeleni rogovi, Ludvik Mrzel, Novice iz starih občin,

40-41

...v zdravem telesu: Žibret: še pet let trener, V soboto zares tudi rokomet, Kegljači in lige, kajakaški vrtec uspešen, Kondorjeva gnezda (2)

42

Kronično: Promet, Vse več majhnih tatvin, Auf biks

Slovenija ne ogroža Evrope

Mrzlica, ki je bila v preteklosti dostikrat zatočišče tistim, »ki so zmogli v različnih obdobjih zastaviti svoje človeško poštenje za uveljavitev takšnega položaja slovenskega naroda, ki bo zagotavljal v vsej njegovi neprijazni zgodovini njegov obstoj in prihodnost«, je bila drugo septembrsko soboto prizo-

rišče kulturno političnega shoda Zaslavčanov in Savinjanov. Skupaj z nekaterimi drugimi gosti se jim je pridružil in jim spregovoril predsednik slovenskega Predsedstva Milan Kučan.

Tokrat na Mrzlici zbrani resda niso zastavljali svojega poštenja, je pa po besedah Milana Kučana po nesmiselni julijski vojni prišel čas, ko si je mogoče tudi na Mrzlici npr. zastaviti vprašanje, kaj storiti, da se ta preizkušnja ne ponovi nikoli več. In kaj narediti za hitrejši vstop v demokratično, od sveta priznano Slovenijo. In odgovor: »Pot – ne lahka in ne kratka – pelje le preko upoštevanja evropske realnosti, njenih načel in pravil«.

Izraz te realnosti je po Kučanu tudi haaška konferenca o Jugoslaviji. »Čeprav smo Slovenci tačas izven neposredne vojne nevarnosti, nam ni in nam ne more biti vseeno, kakšen bo rezplet mirovnega procesa v do konca zaostrene konflikte zapleteni Jugoslaviji,« je še dejal. Dodal je, da haaška

konferenca ne more spreminiti naše trdne odločitve, da postanemo suvereni in neodvisni. O teh stvareh se Slovenci ne moremo in nečemo pogajati.

In kaj potemtakem lahko pričakujemo od Evrope? Po mnenju slavnostnega govornika spoznanje, da samostojnost Republike Slovenije ne ogroža nikogar, da smo Slovenci pripravljeni izpolniti vse svoje obveznosti iz dosedanjega skupnega življenja z ostalimi narodi in da želimo le to, da bi mogli kot svoboden in samostojen gospodar na svoji zemlji odločati o svoji prihodnosti in določati svoje interese vzajemno in enakopravno z drugimi v Evropi – torej tudi z državami na tleh sedanje Jugoslavije.

»Vsi potrebni formalni in dejanski pogoji so za priznanje Slovenije vzpostavljeni. Mednarodno priznanje ne glede na to, kako dolga je še pot do nje, bi Slovenijo osvobodilo pritiskov in bojazni, da ji bodo glede njene prihodnosti znova vsiljeni tuji interesi in volja,« je še menil Milan Kučan. Toda, se je vprašal nadalje, kaj nam bo navsezadnje pomagalo formalno priznanje samostojnosti, če v slovenski državi ne bomo videli varnega okvira za svoj obstoj, socialno varnost, profesionalno uveljavitev in duhovni razvoj, če ne bo znotraj nje prišlo do integracijskih sil, ki bodo utrjevale in zagotavljale politično in socialno čim bolj homogeno in trdno družbo, sposobno za spopadanje z izzivi naše zahtevne hoje v Evropo. Po njegovem nam niso potrebne nove usodne delitve in nasprotovanja, ki bodo samo na temelju lastne vnesle v slovensko družbo nove sovražnosti in nestrpnosti. Kar Slovenci potrebujemo zdaj, je politika integracije političnih sil naroda. Demokratična, svobodoljubna in antifašistična tradicija shodov, kot je bila tokratna na Mrzlici, pa je prav gotovo spodbuda te vrste, je dejal Milan Kučan.

A.H.

YU ali SL-BIO ni EU-BIO

Osnovna usmeritev Kmetijske zadruge Gabrovka – Dole je zdrava hrana. Takšna odločitev, ki je z naravnim jabolčnim sokom delno že tudi stvar-

nost, pa prinaša ob načelni podpori kup težav. Njihov investicijski program je resda dobil pozitivne ocene tujih in domačih bank. Res je tudi, da so že začeli z vlaganji v pridelavo kmečkih jabolč in v tehnološko usposobljenost obrata Presad. Res pa je tudi, da je vsa podpora slabo otipljiva, in da ni pod vprašanjem le gojenje in predelava še drugega sadja in povrtnin, gob in podobno, ampak tudi po lastni tehnologiji izdelan Bio jabolčni sok.

Domača potrdila, ki dokazujejo, da v soku ni težkih kovin in pesticidov, na evropskem tržišču nimajo več nobene veljave. Letos so Evropejci izdelali natančna pravila igre, Presad pa bi se v to družino lahko vselil le, če bo vlada ustanovila bio-komite. Ta bi izdelal register t.i. bio-območij in prav takšnih pridelovalcev ter vzpostavil sistem nadzora. Junija so te probleme natresli republiškim organom, združenjem, zavodom in inštitutom, ki bi jih to moralo zanimati. Pred kratkim pa so s tem na svoji zemlji seznanili še Dušana Pluta.

Njihovi naporu so zanimivejši od številnih drugih predlogov, kako do denarja iz republiškega proračuna, ker jim je uspelo v Gabrovki izdelati zaokroženo, vsestransko zanimivo ponudbo. V Sloveniji imamo program pospeševanja razvoja demografsko ogroženih območij. Po sprejetih merilih so ta območja praviloma daleč od industrijskih centrov in zato primerna za pridelavo čiste hrane, kar jim še naprej zagotavlja čisto okolje, ohranitev krajine, prinaša pa tržno zanimive programe in perspektivo. Vlada mora torej sprejeti ustrezno zakonodajo in vzpostaviti ustrezne ukrepe. Nadalje bi moral pospeševati pridelavo in zaščititi pridelavo domačih vrst kmečkih jabolč. Pridelavo in predelavo jabolč bi regresirala s sredstvi, ki bi jih dobila z obdavčitvijo uvoženih končnih izdelkov iz jabolč. Tako bi bil v določenem času vzpostavljen krog s številnimi raznovrstnimi pozitivnimi učinki, od gospodarskih in socialnih do migracijskih in prehranjevalnih. Seveda bi se vloga države kot zaščitnice morala časovno omejiti le na čas vzpostavljanja tega cikla.

Gabrovka še predlaga, ker ima lastne izkušnje in dovolj znanja, da to območje postane vzorčno za bio-pridelavo in predelavo. Na potezi je zdaj seveda vlada.

Roman Rozina

ZASAVC Ustanovitelj KC Delavski dom Zagorje ob Savi. Glavni urednik: Matjaž Švagan, odgovorni urednik: Marko Planinc. Člani uredniškega odbora: Dušan Kastelic, Ivana Laharnar, Manca Ocvirk, Nande Razboršek, Roman Rozina, Stane Šterbucl, Milan Vidic.

Oblikovanje in računalniški prelom: Dušan Kastelic, Milan Derencin. Tisk: Alenka Jakopič, Sedraž. Prodaja: ČVEK d.o.o., Dol pri Hrastniku.

Naslov uredništva: KC Delavski dom, časopis Zasave, c. 9. avgusta 1, Zagorje ob Savi. Tel.: (0601) 61-010, fax: (0601) 61-011. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Brez dovoljenja urednika ponatis člankov ni dovoljen. Časopis je oproščen davka na promet proizvodov in storitev na podlagi mnenja Sekretariata za informacije IS SRS št. 421/72 z dne 27. maja 1979.

KOLENDAR DOGAJANJ

▼ **21. avgust** – Deset dni je še do začetka pouka. V eksperimentalnem programu gospodinjskih storitev na zagorski srednji šoli za rudarstvo pa še kar ne vedo, ali se bo našel denar zanje. Potrebovali bi okrog 400.000 dinarjev.

▼ **22. avgust** – Mineva natančno leto dni od uničujočega požara v hrastniški Steklarni. Njegove posledice je še vedno čutiti: obrnjene transportne poti za tretjino dražijo proizvodnjo. Na mestu nekdanjega pa že raste novo avtomatizirano visokoregalno skladišče.

▼ **23. avgust** – Tega jutra je od 8.15 do 9.54 zaprta cesta Trbovlje-Hrastnik. Pod Z-128, parkirano na parkirišču TE, namreč varnostniki opazijo sumljiv usnjen kovček rjave barve. Kot se izkaže kasneje, na srečo, prazen. Šaljivca še mesec dni po dogodku ne izsledijo.

– Tačas pa Drakslerjeve četvorčke z Marnega obiščejo botri iz Ljubljane – iz mednarodnega podjetja Slovenijales (tudi generalni zastopnik italijanskega Chicca). Obljubijo, da bodo tako pozorni še nadaljnjih šest let. Šampanjec, ki ga – kot se za prve zasavske in četrte slovenske četvorčke spodobi – prinesejo s seboj. Je prav tako italijanski. In dober.

▼ **30. avgust** – Zadnjega avgustovskega dne na Izlakah nič več ne pričakujejo gostov iz tujine. Se jih pa zato nadejajo spet naslednje leto – zlasti nizozemskih, ki so postali že njihovi stalni gostje.

▼ **1. september** – Hrastničanom prinaša 26-odstotno povišanje cen toplotnega ogrevanja prostorov in potrošne vode. Še slabše se menda obeta za november. V Zagorju pa se tačas veselijo na kramarsko-živinskem sejmu.

▼ **2. september** – To je tudi prvi šolski dan za zagorske »gospodinjsce«, ki kljub temu, da potrebnih sredstev niso dobili niti z republike niti od občine (od te le 20.000 dinarjev), začnejo z delom. Da drugih niti ne omenjamo.

▼ **3. september** – V Hrastniku se pri izvršniku sestanejo tamkajš-

nji direktorji. Združeno ugotovijo, da so na psu, da pa bodo v prihodnosti, če česa pametnega ne podvzamejo, na še večjem. To bodo kasneje sporočili tudi na Republiko.

▼ **4. september** – Elektroelement odpre na Izlakah industrijsko prodajalno. V njej je mogoče po ugodnih cenah kupiti tudi blago druge kakovosti.

▼ **5. september** – Za v preteklosti po krivici odvzeto premoženje se od tega datuma dalje zavzemajo tudi člani novoustanovljene podružnice Združenja lastnikov razlaščenega premoženja za Zasavje. Število zasavskih zahtev vseh vrst že presega 110.

▼ **6. september** – Litijsko občino obiščeta dr. Peter Tancig in dr. Dušan Plut. S predstavniki občine in strank se pogovarjata o aktualnih vprašanjih kot je npr. proces osamosvajanja Slovenije. V KZ Gabrovka Dole jima predstavijo še bio-program.

▼ **11. september** – Republiški minister za trgovino Maks Bastl pride v Litijo vprašat, kje imajo občinske blagovne rezerve. Odgovori občinskih mož ga ne zadovoljijo, zato jim napove ponovne pogovore.

▼ **12. september** – V trboveljski Iskri Semicon d.d. po vseh peripetijah ustanovijo tovarniški sindikat Neodvisnosti – konfederacije novih slovenskih sindikatov in se pridružajo, da bo to sindikat, ki se ga bo vodstvo balo. V kolikor se ga že ne boji ...

▼ **14. september** – Zasavski in savinjski prenovitelji ter socialisti povabijo na kulturno-politično srečanje na Mrzlico Milana Kučana, predsednika Predsedstva R Slovenije, ki z balkona planinskega doma spodaj stoječim pove, da slovenska pot v Evropo ne bo niti lahka niti kratka. Nato zapoje MPZ Svoboda 2 in zaigra trboveljska godba.

▼ **17. september** – Po neuradnih podatkih Zagorjane tega dne obišče minister za notranje zadeve Igor Bavčar, ker mu le-ti menda nimajo s čim plačati 1500 naročenih novih potnih listov.

V šolah 1657 dijakov

Zasavje, čeprav prostorsko majhno, je vendar uspelo organizirati mrežo srednjih šol, ki pa bi se lahko s premajhno skrbjo za njen razvoj in obstoj sesula. V Trbovljah in v Zagorju so imenovali komisiji, tudi v Hrastniku jo bodo, katerih naloga bo ohranjanje srednješolskih programov. Njihova naloga je tudi pridobiti mnenje ministrstva za šolstvo o njihovih pogledih na mrežo srednjih šol v Sloveniji in Zasavju. V Trbovljah imamo gimnazijo in ekonomsko šolo ter kovinarsko strojno šolo. V Zagorju je elektrotehniška usmeritev in gostinjska šola, rudarska šola in v njenem okviru nova gospodinjska smer. Programi rudarske šole bodo postopoma ukinjeni. V Hrastniku pa se nahaja dijaški dom, kjer ne bo več potreb po nastanitvi dijakov rudarske šole, zato ga bo mogoče preurediti v druge namene.

Republiški sekretariat za vzgojo in izobraževanje je že predlagal preoblikovanje zasavskih srednjih šol, kar naj bi speljali do začetka prihodnjega šolskega leta. V Zagorju naj bi se združila gostinjski in gospodinjski program. Elektrotehnična šola, ki se je leta 1983 začela postopoma preseljevati v Zagorje, naj bi se v prihodnjem letu spet vrnila v Trbovlje. Seveda ponovno obstaja druga postopna preselitve. V Zasavju bodo morali stopiti skupaj vsi, ki jih zadeva razvoj šol ter v svojem prizadevanju najti skupen jezik.

Koliko učencev hodi v zasavske srednje šole:

GIMNAZIJA IN EKONOMSKA ŠOLA TRBOVLJE – 671 učencev
– gimnazija – V. stopnja 346 učencev
– ekonomsko-komerc. tehnik V. stop. 325 učencev

KOVINARSKA STROJNA ŠOLA TRBOVLJE – 354 učencev
– oblikovalec kovin;
– preoblikovalec in spajalec kovin; IV. 94 učencev
– mehanik vozil IV. st. 72 učencev
– obdelovalec kovin-skraj. progr. 75 učencev
– strojni tehnik – V. stopnja 113 učencev

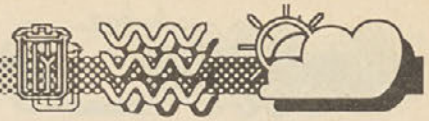
ELEKTROTEHNIŠKA IN GOSTINJSKA ŠOLA ZAGORJE – 469 učencev
– elektrikar energetik IV. stopnja 78 učencev
– elektrotehnik elektronik V. st. 109 učencev
– elektrotehnik energetik V. st. 62 učencev
– kuhar IV. st. 134 učencev
– natakar IV. st. 86 učencev

RUDARSKA ŠOLA ZAGORJE (z novim gospodinjskim programom) – 163 učencev
– rudarski tehnik V. stopnja 36 učencev
– rudar IV. stopnja 30 učencev
– gospodinjski program IV. st. 72 učencev
– gospodinjski skrajšan program 25 učencev

A.H.

Ivana Laharnar

Neobvezne obvezne rezerve

V litijski občini so ostali skoraj brez blagovnih rezerv. Ohranili so le nekaj deset ton mesa in moke, ostalo so v začetku letošnjega leta prodali, zalog pa niso obnovili. Ravnali so proti predpisom in brez soglasja pristojnih republiških organov.

O tem je tekla beseda na nedavnem sestanku predstavnikov litijske občine z republiškim ministrom za trgovino Maksom Bastlom in njegovo pomočnico Metko Oderlap. Litijani so svoje ravnanje pojasnjevali in opravičevali z velikimi in dalj časa neporavnanimi stroški skladiščenja blagovnih rezerv, z naraščajočimi manipulativnimi stroški, s težavami pri obnavljanju nekaterih vrst blaga iz rezerv, ker pri kupcih ni bilo zanimanja zanje (npr. za riž). Poleg vsega je bilo po nekaterih napovedih pričakovati, da bo vse blagovne rezerve, torej tudi občinske, po novem prevzela Republika. Predstavnik republiškega ministrstva za trgovino sta slišala tudi podatke o težavah z litijskim občinskim proračunom, kar je bilo vzrok, da so bistveno zmanjšali prispevno stopnjo za potrebe blagovnih rezerv.

Vsi naštetni in še nekateri drugi argumenti odgovornih v Litiji ministra in njegove pomočnice niso prepričali. Njihovo ravnanje sta ocenila kot negospodarno, posebej še, ker niti občina niti Republika nimata denarja za nakup novih blagovnih rezerv.

Na sestanku so se dogovorili, da bo litijski izvršni svet ministrstvu posredoval natančne podatke o razlogih, ki so privedli do odločitve za odprodajo blagovnih rezerv, in o tem, kako je bil denar od prodaje porabljen. Zatem se bodo skupaj odločili, kaj storiti.

Manca Oevirk

Objekt Ojstro še kar brez strehe

Poslovno-stanovanjski objekt Ojstro sredi Hrastnika še vedno sameva, nedokončan.

Objekt ima vsega skupaj 2605 kvadratov, v njem naj bi se našlo prostora za približno sto družin (45 jih v prvem delu Ojstrega že stanuje), medtem ko bi se na 1500 kvadratih nahajali poslovni prostori. Toda sredstev za dokončanje občina nima, niti jih nimajo tamkajšnja podjetja. Le-ta so vsa leta gradnje za objekt namenjala povprečno 4,5-odstotno prispevno letno stopnjo. Po spremenjeni zakonodaji so s tem prenehala. Sredstva, ki v ta namen v Hrastnik prihajajo z Republike sedaj, pa dosegajo le tretjino tistih, ki so jih v Hrastniku uspeli zbrati s prispevno stopnjo.

Da bi objekt zaključili, bi potrebovali 70 milijonov dinarjev (po julijskih cenah), za samo streho (objekt tudi pokrit še ni) pa bi morali odšteti okrog 35 milijonov. Doslej je IS denar iskal pri zasavski Ljubljanski banki in na ministrstvu za varstvo okolja in urejanje prostora v Ljubljani. Toda nihče tolikih sredstev ne premore.

V primeru, da denarja ne bo mogoče dobiti od nikoder, bo hrastniški izvršni svet Skupščini prisižjen predlagati ponovno sistemsko zbiranje sredstev za dokončanje Ojstrega.

A.H.

Sramotni steber

Ne še tako davnega leta 1979 je bila v Zagorju zgrajena in slavnostno odprta glavna avtobusna postaja, ki so jo takrat nekateri imenovali kar »letališče«. S svojo drzno obliko in snežno belino je našla svoje mesto celo na nekaterih razglednicah Zagorja. Na žalost pa je zagorski zrak storil svoje in njeno belino so zamenjali sivi odenki. Še več. Z vseh kovinskih delov, ki jih veselo najeda rja, dež pušča po stenah rjave proge in kmalu tudi napisa »avtobusna postaja« in »Zagorje« ne bosta več vidna. Da pa bi bila zmeda popolnejša, je najemnik dela zgornjih prostorov le-te spet prebarval v snežno belo, se opremil z bleščečim napisom in slučajni sprehajalec je zvečer prepričan, da gre bolj za trgovski center kot za postajališče.

Zanemarjeni so tudi peroni. Stene ob njih so polne ljubzenskih izjav, pošiljanj koga kam in podobnih izljev nesrečnih zasavskih duš. S stropa ob dežju kaplja, ponekod pa je lesen strop nad peronom že odpadel. Zdaj se tam nabirajo razne plesni in zametki kapnikov. Nekateri table, ki označujejo peron, so prav tako odpadle in ker so oznake na cesti že dolgo nevidne, danes le še veliki oljni madeži

označujejo, kje največkrat stoji avtobus.

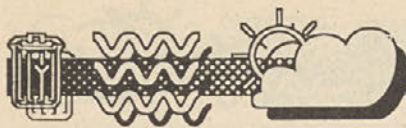
Zato pribijamo na sramotni steber Avtobusni promet SAP Zagorje, ki je dodobra zanemaril svojo stavbo, saj bi jo lahko z rednim vzdrževanjem in čiščenjem ohranil v ponos Zagorjanom in v prijeten spomin tistim, ki mimo samo potujejo.

J.R.

Še vedno iz sramotnega stebra nismo sneli ljubljanskega Cestnega podjetja in hrastniškega izvršnega sveta. Prvega smo pribili zaradi nemožnega obnašanja in počasnega dela na gradbišču magistralne ceste Hrastnik - Dol, drugega pa zato, ker ni sposoben doseči, da bi se najpomembnejša cesta v občini hitreje uredila. Na stebru bosta visela toliko časa, dokler ne bo cesta po Brnici povsem urejena.

M.P.

V tujino za vsako ceno

Še ni tako dolgo, ko smo se skoraj pridušali, da po vsej sili z našimi izdelki na tujih trgih ne bomo nastopali. Danes, v času, ko nam gre za nohte, smo hitro pozabili na te vrste zaklinjanja. Izvažamo, če le moremo, saj je domači trg pretesen.

Stari mački, se pravi, kolektivi, ki že več let sodelujejo v mednarodni menjavi, so si pri svojih stalnih in drugih kupcih ustvarili določene prednosti, zaupanje. Kljub temu pa se morajo zmeraj znova dokazovati in potrjevati. Novejši izvozniki se morajo hitro prilagajati, spoznavati zakonitosti tujih trgov in marsikdaj pogoltniti prenekatero grenko. Prodajajo tudi pod ceno, a denar, ki ga tam zaslužijo, je zanesljiv. Zanesljivost pa je danes pri nas, če gre za plačevanje blaga, skoraj toliko vredna kot blago samo. Zasa-vje in njegovo gospodarstvo danes v tujini iztržita okoli 45 milijonov dolarjev. Sem niso vštete Rudisove storitve. V prvem polletju smo izvozili v vrednosti 22,7 milijona dolarjev, kar je v Hrastniku 14,1, v Zagorju ob Savi pa 26,7 odstotkov več kot lani. Le v Trbovljah so v krepki zamudi v primerjavi s prejšnjim letom. In nič ne kaže, da ga bodo ujeli.

Letos se nekaj podjetij še dosti bolj intenzivno vključuje na tuje trge. Izlaški Elektroelement je do teh poznih septembrskih dni prodal na tuje za 19 milijonov mark. Skupaj s trboveljskim Ipozom sta edina naša izvoznika, ki komajda izpolnjujeta naročila tujih kupcev.

Razmerje med izvozom in uvozom se letos izrazito izboljšuje v korist prvega. V celoti vzeto smo za 56 odstotkov manj uvozili kot izvozili. Če primerjamo ta podatek z republiškim, smo v veliko ugodnejšem položaju, saj je republika pokritost uvoza z izvozom le 90,1-odstotna. Vendar je rezultat manjšega nakupovanja na tujem tudi posledica manjšega investiranja v zasavskih občinah, ker letos skorajda ne kupujemo nobene nove opreme v drugih državah. Vendar zasavsko gospodarstvo še vedno premalo izvažajo, saj je delež izvoza v doseženem dohodku še vedno sila skromen.

Milan Vidic

Zagorski »britof«

Že v eni prejšnjih številčk Zasavca ste lahko prebrali, s kakšnimi težavami in problemi se srečujejo na zagorskem pokopališču. Podtalna voda jim namreč povzroča veliko nevšečnosti. Kljub že začetim delom, ki pa so se zaradi pomanjkanja morala na žalost prekiniti, je stanje na pokopališču in okoli njega zares že na meji dopustnega. K sreči je Zagorjanom le uspelo najti rešitve in pričakujejo, da bodo drenažna dela končali predvidoma novembra letos. Hkrati pa na občinskem Sekretariatu za varstvo in urejanje okolja pravijo, da naj občani posredujejo svoja mnenja in ideje o primernih lokacijah za novo pokopališče. Znano je namreč, da veliko več zmogljivosti sedanje pokopališče nima. **B.M.**

Izgube kot stara zadeva

Tako so polletne rezultate zasavskih podjetij ocenili pri Službi družbenega knjigovodstva, podružnice v Trbovljah, saj so v trboveljskem gospodarstvu v tem času ustvarili za 474.200 tisoč dinarjev izgube, v Zagorju 13.300 tisoč in v Hrastniku 12.400 tisoč dinarjev. Toliko večja izguba trboveljskih podjetij gre na rovaš izključitve zagorskega in hrastniškega premogovnika iz gospodarstva obeh občin in priključitev trboveljskemu.

V Trbovljah je tako od 90 podjetij, kolikor jih je SDK predložilo obračune, z izgubo poslovalo 62,4 odstotka vseh zaposlenih ali 6397 delavcev v 28 podjetjih. Akumulacija je v tej občini manjša od izgube za 13,5-krat, v deležu slovenskega gospodarstva pa predstavlja trboveljska izguba približno štiri odstotke.

Število obračunov, ki jih je v tem polletju prešla SDK, je precej večje kot doslej. Povečalo se je na račun zasebnikov, ki pa k rezultatom gospodarjenja v vseh treh zasavskih občinah prispevajo zelo malo: v Trbovljah npr. le pet odstotkov od celotnega prihodka. Prav tako le malo pripomorejo k večji zaposlenosti. V Trbovljah dela v zasebnem sektorju po polletnih podatkih le 30 delavcev (v 44 podjetjih), v Zagorju 68 (v 40 podjetjih) in v Hrastniku 23. Zasebnih podjetij, ki so predložila svoje obračune, pa je tu 27. V Zagorju več kot polovica teh podjetij ne zaposluje nobenega delavca, v Hrastniku pa je takih celo 20 podjetij (od 27).

Največ izgube odpade v Trbovljah na rudnike in elektrogospodarstvo (kar 74 odstotkov), v Zagorju na gradbeništvo in v Hrastniku na industrijo ter rudarstvo.

A.H.

Morda več gostov v letu 92

Tako vsaj upajo v hotelu Medijske Toplice na Izlakah po tistem, ko so z agencijo OAD, ki jim z Nizozemske že nekaj let vodi stalne goste, in s Kompasom iz Ljubljane podpisali predpogodbo že za prihodnje leto. Kot ocenjujejo, bo uspeh že, če se vrnejo samo ti gosti. Kajti letos so prav na njihov račun izgubili okrog 150.000 nemških mark. Teh niso mogli nadomestiti niti domači gostje, ki jih je bilo precej, zlasti v juliju in avgustu.

A.H.

Javna razprava

Ogrevanje Zagorja s plinom

Da bi leta 1996 Zagorjani pozimi dihali bolj svež zrak, naj bi z gradnjo načrtovanega plinovoda pričeli že čez dva meseca. Te dni so v Delavskem domu razgimli osnutek lokacijskega načrta za oskrbo Zagorja z zemeljskim plinom. Ta prikazuje potek plinovoda, njegove zmogljivosti in ostale potrebne tehnične podatke. Občani Zagorja naj bi v mesecu dni povedali svoje pripombe, zbiral pa jih bo Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora zagorske občine. Tu bodo tudi vsi, ki bodo pri ogledu naleteli na kakršnokoli vprašanje, našli najhitrejši odgovor. **I.L.**

Hrastniški direktorij

V Hrastniku so se sestali direktorji tamkajšnjih podjetij s člani občinske vlade. Ne prvi ne drugi niso povedali veliko spodbudnega, jezo pa so sprostiti na račun tretjega, republiške politike. Vsi so se odločno izrekli proti paketu zakonov o privatizaciji, ki da uzakonja državno krajo. Dogovorili so se tudi, da bodo o tem še kakšno rekli, če seveda ta zakonodajni vlak ne bo že prej odpehjal. Nezadovoljni so tudi s politiko spodbujanja izvoza, ki se za večino spreminja v edino možnost. Domača denarna nedisciplina in zapiranje trgov v jugoslovanskih republikah jih sili v izvoz po vsej sili in ne glede na ceno.

Naraščanje brezposelnosti in pomanjkanje dela, kar seveda napoveduje še nadaljnje zmanjševanje števila zaposlenih, se je strnilo v spoznanje, da potrebujejo drugačno zaposlovalno politiko. Čeprav se gigantskemu programu Vlastek niso odpovedali, pa je verjetno tudi zagovornikom le-tega jasno, da iz te moke ne bo kmalu (in če sploh kdaj) kruha. Projekt kljub vložnemu trudu še ni shodil in glede na zanimanje republike zanj tudi ne bo. Bi se pa čas in denar ter energija, vložena vanj, zagotovo že začeli vračati, če bi jih vložili v drobne načrte. **R.R.**

Na sliki: Ostanek Lisce pred prenovo. Foto: Branko Klančar

Podprta Lisca bo prenovljena

Pod Ruardijem v Zagorju nastaja iz porušene Lisce nov objekt, ki ga v okviru podjetniškega programa v sodelovanju z Agencijo za razvoj iz Zagorja postavlja podjetnik Janez Golob iz Trbovelj. Tu bo prostor za kovinskopredelovalno industrijo, kar je tudi glavna dejavnost Rotexa. Zaposlenih bo dvanaest delavcev. Izdelovali bodo okovje za stavbno pohištvo. Podjetnik je zadovoljen z objektom, saj je razen strehe ostal v dobrem stanju. Zanj pa je izjemno zanimiva tudi lokacija, ki je v centru Slovenije in omogoča ugodne povezave na vse strani. Ostanke Lisce so lastnika stali 200.000 DEM z odplačilno dobo desetih let. **I.L.**

Sosedova kokoš je znesla jajce

Dnevi so se že opazno podaljšali in ob večerih ostaja vse več časa za dejavnosti, ki jih v poletnih mesecih nikakor ne bi počeli. V knjižnicah se poveča povpraševanje po knjigah, časopisi gredo bolj v denar, vse to pa v večernih urah zasenči magična moč televizijskega ekrana in gorje vzdrževalcu pretvornika, če prav sredi najbolj zanimive oddaje pretvornik odpoje.

Kabelska televizija naj bi tovrstne zadrege preprečevala, hkrati pa, in to je v treh zasavskih dolinah zlasti aktualno, naj bi tudi povečala ponudbo programov. Novost je nekaterim krajem res prinesla nekaj novih oken v svet. Kabelsko televizijo so postavili na Izlakah, v Trbovljah, kjer omrežje tudi širijo, v Radečah ...

V Hrastniku pa se ta možnost ni prijel. Še SZDL je pred leti začela akcijo in je tako najprej ugotavljala, koliko ljudi bi sploh bilo pripravljenih prispevati svoj denar za napeljavo kabelskega omrežja. Ugotovitve načrtovalcev očitno niso zadovoljile. Zato so se letos v Hrastniku odločili ponoviti anketo in tokrat so ugotovili, da se le okrog tisoč družin na različnih koncih občine zanima za takšen sprejem televizijskih signalov. Največ interesentov je na Logu, a še tam so razpršeni. Skupnost krajevnih skupnosti zdaj skuša skupaj z izvajalcem, podjetjem Meglič iz Ljubljane, ugotoviti, koliko bo potrebno vsaki družini prispevati za napeljavo. Laični izračun kaže, da zadeva ne bo ravno poceni. Naročniki naj bi zanjo odšteli približno polovico vrednosti satelitske antene, to je med 500 in 600 markami v dinarski protivrednosti in v več obrokih seveda. To pa je cena, ki v teh časih vse bolj govori v prid trditvi, da v Hrastniku prav kmalu še ne bodo gle-

dali desetih in več programov, kolikor jih ponuja kabelska tv.

Medtem pa v Trbovljah počasi, a vztrajno širijo kabelsko omrežje. 902 priključkom v novih soseskah OR-75, Vrtnariji, blokkih pod IBT-jem in Salluminesu naj bi se v treh mesecih priključili novi v naselju Dom in vrt, nato pa bodo postopno kable vlekli naprej po dolini do Trga revolucije in Šuštarjeve kolonije. Priključek je vreden 300 DEM za stanovanja v blokkih in 500 DEM za individualne hiše. Naročniki lahko spremljajo 10 programov in med temi je tudi za marsikoga posebno zanimiv trboveljski program. V okviru Kulturnega društva Svoboda 2 ga dela trojica zagnancev: Brane Arenšek, Dušan Renko in Stan Šinkovec. Oddajajo vsak dan od 18. ure naprej.

»Pa tudi naporno je vsak dan oddajati,« doda Dušan Renko. »Moram pa reči, da se je veliko gledalcev že navadilo na nas in če kakšen dan ne bi oddajali, si naslednjega dne ne bi upal na cesto.«

Podoben program so pred kratkim lahko spremljali tudi Litijani. Vendar tam nimajo kabelskega omrežja in je zato skupina amaterjev oddajala preko oddajnika, ki so ga Litijani zgradili za spremljanje programa koprške televizije. Za kaj takšnega pa so seveda potrebna dovoljenja in zdaj to urejajo. Na oddajanje svojega programa se pripravljajo tudi na Izlakah, kjer imajo kabelsko televizijo z 9 programi (v kratkem naj bi jih bilo 11) že nekaj let, priključnih pa imajo 200 sprejemnikov.

V Radečah je naročnikov precej več, kar 767 so jih našteali. Spremljajo lahko štiri programe slovenske in hrvaške televizije ter pet programov tujih televizijskih postaj. Ponudba tujih programov se bo po izjavah vzdrževalcev kmalu razširila na vse programe, ki se dobijo preko satelitov Astra 1 in 2. Vse je tudi pripravljeno za poskusno oddajanje domačega, lokalnega programa, ki naj bi bil predvsem informativen. Pa tudi zabave naj ne bi manjkalo. To seveda ne bo zastoj in porabniki naj bi zanj vsak mesec prispevali po 33 šilingov, v dinarski protivrednosti. Trenutno Radečani plačujejo za vzdrževanje sistema kabelske televizije po 33 dinarjev.

Tako po Zasavju torej skušajo ujeti korak s časom na področju najmlajšega medija. Pri tem je zlasti zanimivo to, da so veliko bolj uspešni v krajih, kjer so se del lotili brez dolgotrajnih priprav in odlašanja.

Stane Šterbucl

Program TV Trbovlje

Do 20-tih vrtijo lokalna obvestila in reklame, nato pa sledi ob ponedeljkih slovenski film, ob torkih in četrtek tuji film, ob petkih je nadaljevanka, sobotni program pa je rezerviran za otroški in mladinski program. Ob sredah imajo kontaktne oddaje v živo, pri katerih vneto sodelujejo gledalci in v prihodnje naj bi imeli tudi več športnega programa.

»Prve izkušnje so pokazale, da ljudje na malih zaslonih pogrešajo novice in zanimivosti o svojem kraju in njegovih ljudeh,« pravi eden od ustvarjalcev Brane Arzenšek. »Zato jim skušamo ustreči, čeprav se zavedamo, da je televizijski program zahtevno delo.«

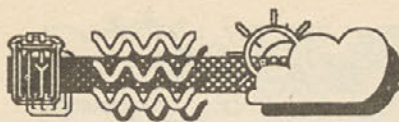
je dober
poslovni
partner!

**ZASAVSKI
OGLASNIK**

**KAJ, KJE, PO ČEM?
V ZASAVSKEM OGLASNIKU
VSAK DRUGI PETEK
BREZPLAČNI MALI OGLASI!**

UREDNIŠTVO: PAPIRNA GALANTERIJA S TISKOM
Valvazorjev trg 9 a, 61270 LITIJA, tel.: (0601) 881-843

Bolnišnica brez rentgena

Bolnišnica brez rentgena je kot telo brez življenjsko potrebnega organa. V trboveljski imajo dva takšna aparata. Dvajset let je za te vrste aparaturo predolga doba. Okvare se ponavljajo in popravila na koncu niso več mogoča. Republiški inšpektorat za zdravstvo je uporabo enega od aparatov že prepovedal. Nakup novega je torej neizbežen. Vodstvo bolnišnice je naslovilo vloge vsem revirskim občinam, da bi pomagale s sredstvi. Pristavimo še podatek, da sodoben Philipsov rentgenski aparat, ki ima življenjsko dobo dest do petnajst let, stane 900.000 DEM. I.L.

Praznik KS Podkum

V mesecu septembru praznuje krajevna skupnost Podkum že 17. obletnico. V tem obdobju se je marsikaj spremenilo, zrastle so nove hiše in še kaj.

V nedeljo, 15. septembra, so tako kot vsako leto. priredili krajski kulturni program, na katerem so sodelovali recitatorji, učenci osnovne šole Podkum, zapeli so člani Vesne, svoje zvoke pa je prispeval tudi Delavski pihalni orkester iz Zagorja. Sicer pa so letos zaključili z napeljavo telefona, s katero so začeli že pred devetimi leti. Dobili so ga lahko vsi krajan, tudi v najbolj oddaljenih krajih. Velika zahvala pri vsem tem pa gre uslužbencem PTT. Krajan, ki jih je okrog 800, in vsi, ki se odpravijo v Podkum, se vozijo po zares neudobni cesti. Projekt ceste Zagorje - Podkum je sicer končan, velik problem pa bo z zbiranjem denarja. Vsekakor bo potrebna večfazna gradnja zaradi zahtevnega območja. Ob veliki želji krajanov po kulturnem delovanju je nujno potrebna obnovitev kulturnega doma, hkrati pa imajo še eno veliko željo: novo igrišče, saj je sedanje kratko malo neuporabno. Načrti so že narejeni, vse pa se zopet zatakne pri denarju, ki ga v krajevni skupnosti, razen za nujne funkcionalne stroške, ni. Električno imajo v vseh hišah, nekaj več problemov pa je z vodo, saj ima večina hiš svojo vodo. Borut Markošek

V Radečah še precej dela

Letošnja jesen je še kako pomembna za nadaljnji razvoj mesta ob Sopotu. Izteka se samoprispevek in vprašanje je kako naprej. Denarja za komunalni in ostali razvoj je vse manj, potreb več. Znano je, da je bilo po obsegu in pomenu največ nalog vezanih na objekte HE Vrhovo in pomenijo sestavni del celotnega urejanja območja. Poleg tega so Radeče v minulem obdo-

bju dobile sodobno telefonsko centralo, uredilo se je nekaj cestnih odsekov, vodovodi, zgrajen je bil kolektorski sistem za komunalne odplake do vplivnega območja HE Vrhovo, kabelaška televizija, nadaljevala se je izgradnja zdravstvenega doma in podobno. Seveda je ob tem ostalo vrsto odprtih vprašanj.

Železniško postajališče Radeče se prenaša kot štafeta iz mandata v mandat, med cestami je najbolj pereč problem cest v Jelovo, Dobravo, Brunško goro, cesto proti Hrastniku za Savo in cesta v Loko. Nekaj bo narejenega še letos, ostalo pa nujno v prihodnje. Med komunalnimi objekti bo v ospredju plinovod, predvsem mestna mreža, komunalna čistilna naprava, predstavitev bencinskega servisa (dogovori o tem so s Petrolom že stekli), odlagališče komunalnih odpadkov in pokopališče. Vprašanje je, kje dobiti denar za vse omenjeno. Delna rešitev je nov samoprispevek, ki pa bo sam po sebi premalo za uresničitev omenjenih nalog. Širša skupnost nima denarja, gospodarstvo pa je v stanju, ko skrbi le še za svoje preživetje. V KS ocenjujejo, da bo vendarle potrebno poiskati rešitev. Najprej se bodo dogovorili za prednostne naloge, potem bodo šli v akcijo. Na osnovi ankete preko vaških odborov se bodo odločali o tem, ali samoprispevek da ali ne. Če bo odločitev negativna, bo treba najprej dokončati tisto, kar je ostalo neuresničeno iz prejšnjih mandatov, šele nato bodo sprejemali nove načrte. Vsekakor pa bodo imeli prednost tisti, ki dosedaj nimajo še ničesar: niti telefona, niti asfalta, kaj šele kabelaške televizije ali česa drugega.

Franci Kadunc

Veliki Veliki Vrh

Prebivalci Velikega Vrha so povsem upravičeni imen svojega kraja, bi lahko rekli po slovesnosti, ki so jo imeli 8. septembra. Hkrati so praznovali izgradnjo nove asfaltne ceste in vodovoda, obnove električne napeljave in izgradnjo kapelice. Vse to so zgradili predvsem z lastnim denarjem in delom. Za 3,3 kilometra ceste so gospodinjstva prispevala različno, med 500 in 800 nemškimi markami, tako da so zbrali za skoraj 100.000 nemških mark dinarjev. Pri vodovodu jim je pomagala tudi občina, njegova vrednost pa znaša 45.000 nemških mark. Meri nekaj manj kot tri kilometre, priključili pa so ga na javniški vodovod v Goliščah. Vanj je vložena 720 ur prostovoljnega dela, vsako gospodinjstvo pa je zanj prispevalo še po 650 nemških mark.

Kljub obilici narejenega se Velikemu Vrhju obeta še kakšen praznik. Med številnimi nastopi in otvoritvami so osmoseptembrsko nedeljo našli še toliko časa, da so položili temeljni kamen za nov gasilski dom. R.R.

Zdravilišče še v rokah JA

Zdravilišče Rimske Toplice je širši in daljni okolici poznano že iz rimskih časov. Lastniki so se skozi stoletja menjali, voda pa je k sreči ostala podobno zdravilna kot ob odkritju. Zadnji privatni lastniki zdravilišča so bili člani družine Ulih, potem pa je leta 1945 zdravilišče prevzela Jugoslovanska ljudska armada. V teh letih, še posebej pa v zadnjih, se je zdravilišče obnovilo, poleg vojaških pa so sprejemali tudi civilne paciente. Odnos kraja in občine z upravniki zdravilišča je bil ves čas dokaj korekten, seveda pa je bilo precej to odvisno tudi od upravnika. Trenutno je zdravilišče še v rokah JLA, vprašanje časa pa je, kdaj se bodo odselili.

Sedanja oblast v Laškem se dogovarja za odkup opreme. Podatki o tem so skopi, kajti nikoli ne veš, kakšni bodo rezultati dogovarjanja. Pacientov v Zdravilišču ne sprejemajo že več kot trideset dni. Občina ima načrte kako potem. Najverjetneje se bo dejavnost zdravilišča nadaljevala, upajo le, da se bo našel lastnik, ki bo pripravljen vlagati v obstoječe objekte. Zdravilnost vode iz Rimskih Toplic je znana slovenskim in ostalim porabnikom, ki so bili tu na rehabilitaciji. F.K.

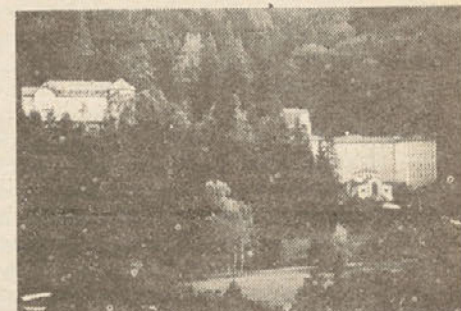
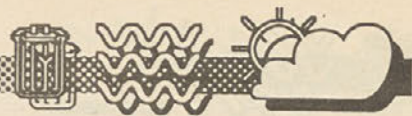

Foto: Branko Klančar

Begunci iz Hrvaške v Laškem

Po podatkih, ki so zbrani pri tamkajšnjem občinskem odboru Rdečega križa in socialnem skrbstvu, je v tej občini trenutno 37 beguncev. Največ jih je iz Osijeka, so pa tudi iz ostalih hrvaških krajev. Nastanjeni so pri sorodnikih, 24 pa je našlo streho nad glavo v hotelu Savinja. Socialno skrbstvo je zanje organiziralo bivalne pogoje, pomagajo jim s finančnimi sredstvi, z obleko in delno tudi s hrano pa se oskrbujejo na Rdečem križu. Akcija s strani republike, po oceni skrbstva ni bila najbolj usklajena. Dokaz zato so šolarji, ki še vedno niso vključeni v katero od oblik izobraževanja. Pri socialnem skrbstvu razmišljajo celo o tem, da bi begunce vključili v katero od oblik dela v okviru laškega zdravilišča in podobno. Skratka, skrb za begunce je v tej občini precejšnija, vendar žal spet po načelu, vsaka občina naj se znajde kakor ve in zna. Laščani gotovo imajo izkušnje, saj so bili v preteklosti zaradi naravnih ujem precejkrat prizadeti. F.K.

Šole z novimi imeni

Osnovne šole smo pred leti poimenovali po vidnih predstavnikih naše preteklosti. Zanimivo, da so se temu izognile srednje šole in so se enostavno imenovali po smereh, za katere so usposabljalne svoje dijake. Čeprav so osnovne šole nosile imena, v večini primerov krajevnih revolucionarjev, je v splošni rabi med ljudmi vendarle ostajalo ime šole po kraju, v katerem stoji. Pri zagorskem izvršnem svetu so zato predlagali spremembo, sprejeli pa so jo delegati v občinski skupščini. V Zagorju imajo sedaj osnovne šole Zagorje, Toplice in Izlake. Šoli dr. Slavka Gruma so sklenili obdržati ta naziv, kajti osnovna šola s prilagojenim programom, kakršen naziv ima, si je težje zapomniti, med ljudmi pa se je že davno ustalilo ime Grumova šola.

Vest bi bila s prejšnjim stavkom lahko zaključena, toda dodajmo še tisto, kar je bilo povedano med ljudmi, tako mnogore. Žal do seje skupščine svojih pripomb nihče ni predstavil upravnim organom, čeprav je izvršni svet ob predlogu pozval občane, naj sodelujejo in vplivajo na odločitve v Skupščini tudi s svojimi predlogi. Takole pravijo nekateri: »Če smo že izkoristili imena naših borcev in jih pisali, kamor se nam je zahotelo, je sedaj nedopustno, da jih čez noč brišemo, kot da bi bremenila našo sedanost. To niso bili ustvarjalci zgrešene politike, pač pa čisto preprosti domači fantje, ki so vzeli v roke puške in mnogi med njimi umrli za svobodo. Je že res, da je včasih dobro hiteti, vendar naj bi razum pri tem nikdar ne zaostajal. Ne prej in ne sedaj.«

I.L.

Inšpektorska revščina

Zasavske inšpekcijske službe že dolgo jadikujejo o svoji revščini, ki pa seveda ne bi smela biti le njihova skrb, saj so bili v službo organizirani zato, ker jih potrebujemo. Njihova glasnost, čeprav izražena v občinskih Skupščinah, pa dlje od sklepa ni pripeljala. Ali pa ne takoj. V začetku septembra so v svetu revirskih občin vendarle obravnavali težak položaj tega zasavskega upravnega organa in sklenili imenovati komisijo, ki bo ocenila, koliko sredstev potrebujejo za nemoteno poslovanje do konca leta (skupaj s primanjkljajem iz prvega polletja in terjatvami iz lanskega leta). Poudarjeno je bilo, da so delavci inšpektorata v enakem delovnopravnem položaju kot delavci občinskih upravnih organov. Da sklep vendar ni dorečen, kaže trditev, da bodo zasavske občine skušale v svojih proračunih ob morebitnem rebalansu zagotoviti takšen obseg sredstev, ki bo zagotavljal materialno varnost zaposlenih ter pokrivanje najnujnejših stroškov in opreme. Če bomo na cesti kaj kmalu videli inšpektorje v službenem avtu, ki ga vsa ta leta še niso uspeli dobiti, bomo lahko prepričani, da se njihove zahteve uresničujejo.

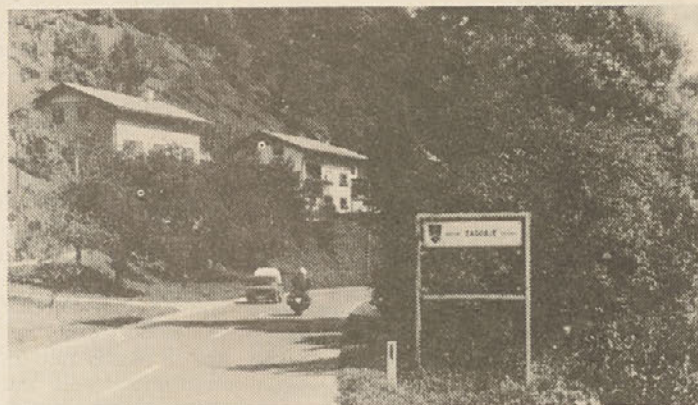
J.L.

Bratstvo na smetišču zgodovine

Po letu 1970 so Skupščine sprejemale listine o bratskem sodelovanju med občinami po Jugoslaviji. Tudi zasavske občine so jih podpisale: Hrastnik z Raško, Trbovlje z Lazarevcem in Zagorje z Aleksincem. Trenutno seveda omenjamo le pobratenja s srbskimi mesti. V listinah je bilo zapisano, da je to trajno sodelovanje za razvijanje srečnejše prihodnosti. Žal to danes ne zveni več tako, kot je bilo mišljeno, kljub vsemu pa je dobre stike navezalo precej ljudi iz teh krajev in teh osebnih znanstev ter prijateljstev verjetno ne bo mogla prekiniti nobena nasilno speljana situacija.

Uradno pa se vendar neha. V Hrastniku in v Trbovljah sredi septembra vsaj konkretnih aktivnosti še ni bilo, v Zagorju pa so bratsko sodelovanje z Aleksincem prekinili. O tem je sprejela sklep tudi Skupščina občine. Pobudniki za prekinitev so bili delegati iz Aleksinca, torej Srbi. Konec julija so sprjeli odlok o prekinitvi bratskega sodelovanja z občino Zagorje, v pismu pa so povedali, da jih je k odločitvi pripeljala nastala situacija v naši državi kot tudi postopki slovenske oblasti, ki jih vodi proti Srbiji, JLA in prebivalcem srbske narodnosti, ki živijo v Sloveniji. Odlok o prekinitvi bratskih odnosov je sprejela še zagorska skupščina. Tu pravijo, da nebratskih odnosov ne bodo mešali s poslovnimi, ki bodo potrebni med za eno in drugo stranjo.

I.L.

Tudi table niso več, kar so včasih bile. Foto: Jože Ranzinger jr.

Valvazor na Bogenšperku

Kljub temu, da se na Bogenšperku vsake toliko časa nekaj dogodi, pa ta čudoviti grad Valvazorjevega ustvarjanja nikakor ne zaživi samega sebe vredno življenje. Jeseni se mu spet obetata vsaj dve stvari. Že konec septembra bodo odprli vrata kapele, blagoslovil naj bi jo nadškof Alojz Šuštar. Tako naj bi mogli poslej tisti, ki si ob civilni želji še cerkveno poroko, oba daja dahnitni med trdnimi stenami tega gradu.

Zatem pa naj bi se na grad vselil tudi vsestranski učenjak, radovednež, popotnik, založnik in, še čuda je teh oznak, baron Janez Vajkard Valvazor. Slikar in kipar Zlatko Rudolf namreč v belem marmorju dokončuje njegovo podobo. To, da ga je povišal na meter in devetdeset centimetrov, seveda ne moti, saj tudi v pogovornem jeziku veličine in višine dostikrat ne ločujemo.

R.R.

Teden upokojevcev Trbovlje

Letošnji Teden Društva upokojevcev Trbovlje bo od 30. septembra do 6. oktobra. V tem času se bodo zvrstile razne prireditve. Prvi dan popoldne bodo članice ročnodelske sekcije odprle večdnevno razstavo ročnih del, 1. oktobra bodo pričeli s tekmovanjem upokojevcev - športniki v štirih disciplinah: balinanju, šahu, streljanju z zračno puško in kegljanju. V sredo, 2. oktobra, bo profesor Drago Ulaga govoril o zdravem življenju v poznih letih, v četrtek, bo v Delavskem domu koncert Delavske godbe Trbovlje, po njem pa prosta zabava za vse upokojevce, s srečelovom, podelitvijo priznanj in igranjem zabavnega ansambla. V času trajanja Tedna upokojevcev bodo predstavniki Društva obiskovali vse svoje bolne člane. Pripravili bodo tudi poseben kulturni večer v domu Franca Salamona v Koloniji 1. maja za tamkajšnje oskrbovance. Na domala vseh prireditvah bodo nastopali tudi moški in ženski pevski zbor ter vokalno-instrumentalni ansambel. Podrobnejši program Tedna upokojevcev bo objavljen na plakatih, pa tudi na vabilih za udeležbo na posameznih prireditvah.

T.L.

EPIGRAMI

Zmajev let

Sem dolgo iskal pravo rimo za Ruardi in jo nazadnje našel:

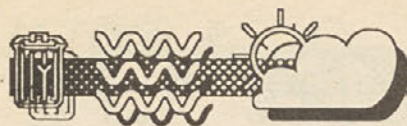
na zmaju lahko bo letel tud' - Majnardi ...

Božja previdnost

Prehitro se želela širit je Deloza, zato ji ni dovolil dobri Bog obvoza!

BLACKBURNE

JETRNICE

■ **Bio-žganje.** Ko so brhke Presadove mladenke članu Predsedstva Republike Slovenije in predsedniku Zelenih Slovenije, sicer geografu, muzikantu in doktorju Dušanu Plutu – Kamplnu, ob njegovem obisku Presada pred nos pomolile pladenj z bio-sokovi in dobrim domačim žganjem, je dolgo strmel vanj, natihem preklel zelene vseh časov in publiciteto, zamižal in prijel kozarec z bio-sokom.

■ **Preplah.** Zagorski izvršnik in eLDeeSovec Janez Lipec – Lipe je postal bled kot zid, ko ga je obiskal prvi policaj Igor Bavčar. Bil je prepričan, da mu bo Igor navil ušesa, ker so že razbili iksema in enega mitshubishija. Dokončno je Lipe omedlel, ko mu je Bavčar predlagal, naj prodajo drugega mitsubishija, če nimajo s čim drugim plačati naročenih poldrugtisočih pasošev.

■ **Denarni drenj.** Ko se bodo Izlake osamosvojile in odcepile od Zagorja, bo največ težav pri imenovanju finančnega ministra. Za to mesto bodo enakopravno kandidirali krajevni predsednik, občinski poslanec in podjetnik Janez Vidmar – Ekolog, farni župnik in prenovitelj izlaške cerkve Franc Kuster – Boglonaj in gostinski direktor ter nekdanji sindikalist Drago Butja – Buc. Ekologu se je posrečilo vpletati deset let samoprispevanja s še dodatnimi prispevanji, Boglonaj vneto pošilja modre kuverte in pobiralke (zadnja akcija se je bila za orgle in streho na podlipovski cerkvi), Buc pa je v parku Medijskih Toplic postavil vodnjak želja, v obliki Slovenije, kamor mu obiskovalci mečejo novčiče.

■ **Kdo bo tekel?** Bivši sindikalni borec za delavske pravice in zdajšnji hrastniški komunalni direktor Viktor Ramšak – Siko se je domislil, kako izterjati denar za vodo. Večstanovanjskim hišam, kjer stanujejo neplačniki, bo preprosto zaprl vodo, imena neplačnikov pa nabil na oglasno desko; da bodo tisti, ki vodo plačujejo, namesto nanj jezo stresali na zamudnike. Ker so Hrastničani vendarle pametni ljudje, napovedujemo, da bo, če ne bo tekla voda, tekel Siko.

■ **Še enkrat voda.** Ob praznovanju 35-letnice hrastniške komunale je župan Poldi Grošelj – Samoprispevek prvega hrastniškemu komunalcu Viktorju Ramšaku – Siku in ostalim navzočim pripravil silno pohvalen govor in podjetju izročil občinsko priznanje. Gostje, ki Zasavja ne razumejo, so se ob tem spraševali ali ni mogoče tudi občina Komunalni dolžna za vodo in kanalizacijo.

■ **Obrekovanje.** Predsednik slovenskih čebelarjev, občinski poslanec in zeleno opredeljeni Marjan Skok – Sta-

rinar bo tožil zagorskega župana Janeza Režuna – Obveznico zaradi obrekovanja. Ko je Obveznico v ustnico pičila čebela, je menda izjavil, da je to Starinarjevo maslo, ker občinarji toliko mečkajo s plinifikacijo.

■ **Premier na prodaj.** Litijski predsednik vlade, prej tudi šef socialistov in svoje Jevnice, Slavko Rokavec – Govornik, je potem, ko se je junija z zvitim odgovorom na vprašanje o blagovnih rezervah izognil Scili, septembra tresčil v Karibdo. Republikancem je moral priznati, da je te rezerve prodal že v začetku leta. Širokosrčni župan in strankarski sotrudnik Mirko Kaplja – Kapljica se zdaj boji, da bo moral pro(e)dati Govornika.

■ **Komolčarstvo.** Rdeči direktor hrastniške Kemične, zagorski poslanec in znani vizionar Peter Kovač – Pero je poletje preživel v srajcah z dolgimi rokavi. Menda zgolj zato, ker si je potolkel levo roko okrog komolca, in ni želel tvegati, da bi mu očitali komolčarstvo.

■ **Iznajdljivost.** To vrlino so na živinsko-kramarskem sejmu v Zagorju v veliki meri pokazali tamkajšnji krajan. Da jim za drugo žrebanje tombole ni bilo treba nabavljati telička, so prvič izžrebali krajevnega predsednika in obrtnika Nika Potočnika – Dobrotnika, ki je štirinožno nagrado takoj vrnil krajanom za drugo žrebanje. Pa bo spet za par metrov asfalta več.

■ **Težka industrija.** Če boste Vlada Kojnika – Električarja, glavnega inšpektorja in prvega zagorskega pleharja, znanega po igranju pavz, vprašali, zakaj bo s svojim orkestrom v Španijo potoval z avtobusom in ne z letalom, bo odgovoril približno takole: »Zato, ker nismo pevski zbor. Oni zaprejo svoje gobce in imajo instrumente spravljene.« Prav mu je, kaj se je pa zaposlil v težki industriji.

■ **Strokovnjak za promet.** Roman Rozina – Rozi, znani vojni dopisnik RTV Slovenija in eden najbolj znanih novinarjev Zasavca se je zadnje tedne začuden spraševal, kako ga je lahko sredi Ljubljane za njim vozeči tako izsilil, da ga je bil Rozi prisiljen oplaziti. Najbolj pa ga je čudila šoferjeva kretanja – srednji prst pod nos Roziju. Tako je, če se človek predolgo vozi v avtu rdeče barve in z dvema, prav tako rdečima zvezdicama. Čas bi že bil, da bi vsaj rdeče zvezdice zamenjal z rumenimi.

Janez Režun – Obveznica, zagorski župan, tibetejevski projektant in republiški poslanec: »Če sprejmeš funkcijo predsednika zagorske LDS, ti zagotovim mesto direktorja Kmetijske zadruga, kupim ti iksema, lahko boš šel z mano v Nemčijo, pa še hišo ti damo tamle pri cerkvi.«

Marjan Podobnik – Omanov, tudi republiški poslanec in, da ne bo predolgo, multifunkcionar: »Bom razmislil – če mi obljubiš, da lahko ostanem Omanov zet in mi urediš, da postanem urednik Zasavca.«

Pisma bralcev

Kot vsak rešen časopis tudi Zasave objavlja odmeve na prispevke v časopisu, ali pa mnenja bralcev o življenju in dogajanju v Zasavju.

Posebej poudarjamo, da je dolžina pisem omejena na največ 30 tipkanih vrstic. Nepodpisanih pisem ne objavljamo.

Uredništvo

»Darja Alauf iz Beograda

V skladu z Zakonom o informiranju Vas prosim, da objavite moj demanti na del članka, ki je izšel v Vašem časopisu številka 4, dne 29.8.1991, avtorice Barbare Kus. Barbara Kus me je poklicala v Beograd zaradi intervjuja za Vaš časopis z razlago, da me hoče zaščititi od različnih napadov v sredstvih javnega obveščanja zaradi mojega nastopa za jugoslovansko reprezentanco na letošnjih Sredozemskih igrah v Atenah.

Večji del razgovora sva govorili o mojem športnem življenju, ki je v večjem delu članka tudi verodostojno napisan. Kot stari klubski prijateljci in ker se dolgo nisva videli in slišali, sva govorili tudi o vsakdanjih problemih v življenju, vendar nisva niti z besedo načeli teme politika, še manj pa Hrvaško in vojno v njej.

V celoti zanikam zadnje vprašanje v Barbarinem članku in njen izmišljeni odgovor in mojem imenu o vojni na Hrvaškem.

Sem vrhunski športnik (z 12 leti sem postala članica članske reprezentance in to sem še danes) in kot takšna sem imela v zadnjih desetih letih možnost, da spoznam iskrene in prave prijatelje po Jugoslaviji, v večini evropskih držav in tudi v svetu. Zaradi tega sem pri sebi razvila izraziti duh internacionalizma tako, da se nikoli nisem hotela vmešavati v razne politike nacionalizma, lokalizma ..., saj menim, da je to zame popolnoma nepomembno. Ljudi cenim zaradi njihovih osebnih lastnosti in značaja, ne pa po pripadnosti krajem ali narodnostim. Zaradi tega sem tudi spoznala toliko prijateljev.

V želji, da boste moj demanti objavili, se Vam vnaprej zahvaljujem.

Slovenka, predvsem pa Trboveljčanka (čeprav ne mislijo vsi tako) Darja Alauf

Spoštovani urednik!

Najprej prav lep pozdrav. Ravno kar sem prebral četrto številko Zasavca in jo zadovoljno vrgel na kup, kjer bom zbiral, vsaj upam tako, vse številke. Že najbolj viden naslov na prvi strani me je privabil, da sem ga kupil v Zagorju –kjer, moram priznati, z Zasavcem živijo. To sem opazil tudi po majicah, ki jih nosijo skoraj vsi pomembnejši Zagorjani. Nezaposlen sem, ... je članek, ki presega vsebinsko zasnovo lahkega poletnega Zasavca. Stanetu Šterbuclu je uspelo prikazati vsaj majhen delček stisk nezaposlenih, ki, kakor smo lahko prebrali, narašča in ogroža naše standarde, naše življenje in raz-

voj. Mislim, da je z osnovno nitjo vsega zapisa ugotovil le eno preprosto misel: Človek potrebuje delo kot kruh in vodo. Upam, da se bodo vaši novinarji še lotili teh izpovedi, na rob družbe vrženih brezposelnih in objavilo še več pripomb in pogledov, ki bodo morali spremeniti mnenja strank in gibanj. Res je, da bo Slovenija bogata, če bo imela deset bogatašev, res pa je tudi, da le-ti ne bodo imeli mirnega spanca.

O pogovoru le dve besedi. Za nas, knape, je prezahteven. Pa ne da bi s tem žalil Manco Ocvirk, ki s takimi prispevki lahko bogati Radio Slovenija –mi pa smo le knapi. Ado Jesih je zaslužil pogovor in dve strani Zasavca, vendar v njegovem tonu – kot so napisani zadnji stavki pogovora, kjer le zasluţimo, da je še vedno tisti preprosti fant iz Bevskega.

Vsekakor pa moram v senci Staneta Šterbucla pohvaliti vse prispevke Bogdana Baroviča, ki mu pisana beseda še boljše teče kot njegov z vsemi žavbami namazan jezik.

Še dve misli uredniku. Prav na konec Zasavca je stisnil potopis Kondorjeva gnezda. Ne vem, ali sodim preveč kritično ali pa se bo moja kritika zdela prenačljiva celo piscu potopisa. Na začetku manjka majhen uvod in predstavitev tega mladega ljubitelja gora Jožeta Razpotnika, ki se je prav gotovo podal na izredno zanimivo pot. Tako pa v začetku sploh ne izvem, kdo je ta samozavestni fant in od kod sploh izhaja.

Druga pripomba pa je na ceno Zasavca. Prav gotovo se mora in se bo spreminjala, mora pa biti vsaj z besedo omenjena v uvodniku in ne samo z zamero. Bralci bi radi vedeli, zakaj pride do podražitev! Zdi se nam, da ste na začetku kar preveč razsipni (MIS-S), čeprav nam vsem godi, da se Zasave giblje tam, kjer je treba.

Prav lep pozdrav in brez zamere, tudi kritika mora biti poleg hvale. Le tako naprej!

Franc Žamar, Polšnik

Poslanica miru s Triglava

Skupina ART MAGIC s Cresa je z zagorsko LDS izvedla akcijo za mir v Jugoslaviji. Akcija je bila ritualna prošnja za mir z ognjem očiščenja in hojo po žerjavici na vrhu Triglava.

Na hitro zbrana družina šestih zanesenjakov je z drvmi in nahrbtniki krenila na pot proti Pokljuki v soboto, 7.9.1991.

Po napornem vzponu do Kredarice smo izvedeli, da na Triglavu ni dovolj prostora (ravnega, brez skalovja), tako da je bolje, če vse skupaj izvedemo na Kredarici. Okrog ognja se je ob 20. uri zbrala množica planin-

cev, ki so z začudenjem in zanimanjem spremljali ritual. Vaje iz joge in meditacije ter ritual očiščenja sta opravila Viktor in Dante s Cresa, s hojo po žerjavici pa smo se jima pridružili tudi ostali člani odprave. Naslednje jutro smo lahkih nog skočili še na Triglav, se poklonili na vse štiri strani neba, zaželeli vsemu svetu mir ter se vrnili na Kredarico.

Zahvaljujemo se OO LDS Zagorje za pomoč pri organizaciji in izvedbi pohoda, osebju doma na Kredarici za vse usluge in vsem planincem, ki so nas spodbujali pri napornem vzponu. Zmagala je moč volje v nas. Upajmo, da bo zmagal tudi razum v glavah politikov, da bo končno zavladal mir v Jugoslaviji in po svetu.

Peter Brečko, Zagorje

Spoštovani,

hvala za pozornost s poslanim Zasavcem. Članka o slikarski koloniji sem si nalepila v mapo, kjer dokumentiram svoje delo (po vzoru zelo dobrega organizatorja Nandeta Razborška). Pregledala sem celoten časopis in mislim, da ste z njim zadeli v polno. Da bi se pregrizli skozi slabe čase vam želi in vas lepo pozdravlja

Irena Brunec, Ljubljana – Polje

Prav lepo pojejo Šentjurski zvonovi

Kako prijetno se mi zdi, če slišim po radiu ali gledam po televiziji oddajo, kakršna je bila včasih prepovedana. Seveda to velja tudi za dnevno časopisje in njihove članke. Kot domačina iz Šentjurja oz. Podkuma me je presenetilo obvestilo oz. reklama na Radiu Trbovlje, da pride v Podkum nadškof. Tudi Zasave je predstavil ta obisk s člankom Nadškof v Podkumu.

Ponovno sem prebral članek gospoda Jožeta Čampe, ki opisuje obisk nadškofa in praznovanje v Podkumu. Rad bi še nekaj stvari k temu članku dodal, da bi lahko vedeli, kako je sploh prišlo do praznovanja in posvetitve obnovljenega farnega svetišča.

Posegel bom približno 35 let nazaj. Takrat je v Podkum prišel za župnika gospod Darko Slapšak. Faro je našel v zelo slabem stanju. Vendar mu je uspelo, da je cerkvene stavbe obvaroval pred propadanjem. Naslednji župnik je bil Franc Grahek. Že takrat je začel zbirati različne material za obnovo cerkve in župnišča. Njegova največja zasluga je ta, da je Podkum dobil tekočo pitno vodo.

Župniki se večkrat menjavajo, odhajajo v druge fare in pridejo novi. V Podkum je prišel mlajši, še energije poln duhovnik. Takoj po prihodu v naše kraje je videl, da bo treba krepko pljuniti v roke in prijeti za delo na vseh področjih. Res so se tudi časi spremenili in so bolj naklonjeni raznim popravilom cerkva in župnišč. Šentjurska fara ima poleg farnе cerkve še šest podružničnih cerkva. Župnik se je najprej lotil obnove župnišča, potem pa so vsako leto obnavljali še podružne cerkve. Tako so sedaj obnovljene vse, razen ene. Letos pa je prišla na vrsto tudi farna cerkev.

Sedanji župnik Jože Erjavec je nosil v glavnem vso težo obnovitvenih del. Poskrbel pa je tudi za elektrifikacijo naših farnih zvonov, da sedaj ubrano pojejo – lahko tudi v dveh različnih melodijah.

Anton Juvančič, Podkum

TRBOVLJE

TRG SVOBODE 11a, 61420 TRBOVLJE
 tel.: (0601) 21-358, 22-056, fax.: (0601) 21-228
 UKV 103.9 MHz STEREO,
 ODDAJAMO VSAK DAN!

CENIK EKONOMSKO- PROPAGANDNIH STORITEV

OBČANI

1. ČESTITKA	
tekst z eno skladbo ob delavnikih	300,00
tekst z eno skladbo ob nedeljah	400,00
tekst z dvema skladbama ob delavnikih	550,00
tekst z dvema skladbama ob nedeljah kot nova enota	700,00

PRESNEMAVANJE čestitke s tekstom
in glasbo na kaseto 200,00

2. KOMERCIALNI OGLASI

tekst do 30 besed	200,00
vsaka nadaljna beseda	10,00

3. OBJAVE

tekst do 30 besed	50,00
vsaka nadaljna beseda	5,00

4. ZAHVALE

tekst do 40 besed	1000,00
vsaka nadaljna beseda	25,00

5. OSMRTNICE

250,00

CENIK VELJA OD 1.7.1991 DALJE!

SPOŠTOVANE BRALKE, CENJENI POSLUŠALCI IN OBRATNO!

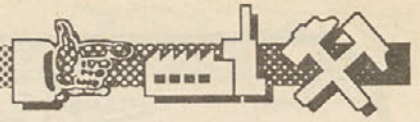
Za radio Trbovlje najbrž kar vsi veste, da oddaja na frekvenci 103.9 MHz, da je oddajnik na Kumu in da se dajo vsi posli z nami urediti ali v trboveljskem delavskem domu ali pa pridemo k vam na obisk. Delovni čas je od 6.00 do 14.00 od ponedeljka do petka, ob sredah in ponedeljkih pa še dve uri dlje. Kljub temu, da vse to že veste in da poznate naš program, je jasno, da ima vsak človek rad kaj takega pri roki, zato v tej številki ZASAVCA objavljamo svoj program. Vsak delovni dan (tudi ob sobotah) začnemo oddajati ob 14.00 in končujemo ob 19.30. Vse te dni od pol štirih do štirih prenašamo oddajo RADIA SLOVENIJA Dogodki in odmevi ter od 19.00 do 19.30 Večerni radijski dnevnik. Naša poročila so na sporedu vsak dan, razen ob petkih, sobotah in nedeljah ob 14.30 in 18.30 (ali 18.45). Širše informacije pa pripravljamo ob 17.30. Ob nedeljah je informativni del strnjen med 11.00 in 12.00. O nedelji kasneje, zdaj pogledjmo, kakšen je tedenski program. Ob ponedeljkih od 16.00 do 17.45 poslušate Snoopyeve igrice, od šestih do pol sedmih oddajo o kulturi, torek je večidel namenjen športu in glasbi, sreda je običajno kontaktna (takrat nas tudi pokličete po telefonu 22-056), tričetrt ure pa je namenjena upokojencem. Ob četrtek se odpravimo kam med Bobnom in Zvaruljami, kasneje gremo še v Litijo. Petek je rezerviran za mlade, sobota in nedelja sta za vse, predvsem za one, ki čez teden ne utegnate. Ob nedeljah se nas da slišati med osmo uro zjutraj in četrto ali šesto popoldne. V prvem delu vam natrosimo informacije o dežurnih trgovinah, prireditvah, izletih, glasujete lahko za popevko in nam še kaj poveste, ob desetih je na sporedu oddaja Gost tedna, ob enajstih informativni blok, od 12.00 do 12.30 je še glasbena oddaja Viža tedna, potem EPP blok in ob 12.45 obvestila, ki jih ob delovnih dneh slišite ob 16.45.

Od enih, dokler so, vrtimo vaše želje in čestitke, preostali del programa pa vam zapolnimo z informacijami in glasbo. Takšen je torej naš program, vsak dan pa še glasbe za vsako uho in vsako razpoloženje.

**SREČNO,
SLIŠIMO SE VSAJ JUTRI,
ČE NE ŽE DANES!**

Tujega nočemo, kaj s svojim?

Pod parolo »tujega nočemo, svojega ne damo« so starejše generacije pokazale pripravljenost, da branijo in obranijo slovensko zemljo. Pod parolo »tujega nočemo, svoje hočemo nazaj« razlaščenci in njihovi potomci zahtevajo, da se jim vrne po vojni nacionalizirano premoženje. Delavci in upokoenci si parole sicer niso priredili po svoje, vendar se ne strinjajo, da jim država vzame, kar je nastalo tudi na njihov račun. Soglasja pri teh vprašanjih je praznoprav zelo malo, le na dveh točkah: da je treba družbeno lastnino preoblikovati in da je treba krivice popraviti.

Kako preoblikovati in kako popraviti – to pa sta že vprašanji, ki sta povsem sprli parlamentarno pozicijo in opozicijo, povzročili odstopa, spoliti-ziranost teh vprašanj rojeva shode in

Razlaščenci

Vsi trboveljski trgovci in ostali obrtniki so tako ali drugače podpirali partizane in z njimi sodelovali. Po vojni pa so bili proglašeni za vojne dobičkarje. Njihova imetja so se nacionalizirala, sami pa so si v imenu ljudstva prislužili po dvajset in več let suženjstva. Zato je dolžnost slovenske Skupščine, da ukine Zakon o nacionalizaciji in s tem onemogoči nadaljnjo krajo imetja.

Z neupravičeno odvzetimi trgovinami se ni le slabo gospodarilo, doseđanji uporabniki jih celo odprodajajo. Tako npr. Trgovsko podjetje 1. junij prodaja trgovino na Vodenski cesti 21. Trgovine po vojni čas niso delale v dobro nas, ampak v dobro njih samih, oziroma posameznikov, skritih v birokraciji in korupciji. Zdaj bo morala vsa slovenska raja živeti na knjižice, kakršne smo poznali v »Ta gnili«, po kateri je nastala »Samoupravna«: skorumpirana, birokracijska. Vedite, poslanci, da podpirate zakonito krajo, če boste zavrnilli Zakon o denacionalizaciji. Samo privatizacija nas lahko reši.

Iz dolgega pisma
Bojana Žagarja

proteste. In čeprav je težko pisati o lastninski zakonodaji in denacionalizaciji dan pred tem, ko jo bodo v parlamentu spet skušali sprejeti, ni težko oceniti, da bi bil sprejem lastninske zakonodaje zdaj, zaradi tako zelo različnih gledanj, napaka.

Denacionalizacija

Denacionalizacija ni le popravek starih krivic, ampak je tudi ena od oblik lastninjenja. Zato je logično, da je opozicija v družbenopolitičnem zboru 18. septembra zapustila sejo, ker je pozicija hotela sprejeti zakon o denacionalizaciji pred zakonom o privatizaciji. Ekonomist dr. Ivan Ribnikar opozarja, naj država, če že želi velikodušno deliti tisto, kar je od nas vseh, vsaj upošteva načelo, naj vsak dobi enak kos premoženja. Tako bodo oškodovani kmetje dobili trikrat, oškodovani nekmetje dvakrat, neškodovani nekmetje enkrat, tisti pa, ki 25. junija niso bili slovenski državljani, nič. Denacionalizacijski zahtevek ne sme biti odškodninski, denacionalizirati je torej moč le, kar obstaja v enakem stanju kot je bilo podržavljeno. Če je odškodnina mogoča je seveda mogoča tudi za življenja,

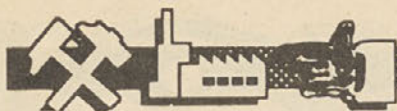
izgubljena na kakršenkoli način v vojni in neposredno po njej, za invalidnost in za izgubo zdravja v tem času.

Lastniki razlaščenega premoženja so za takojšnji sprejem zakonov, saj se da morebitne nepravilnosti kasneje še spremeniti, kot je dejal njihov podpredsednik Tine Jaklič v Trbovljah, ko so ustanavljali tamkajšnjo podružnico Združenja lastnikov razlaščenega premoženja. Njegov argument: s podjetji upravljajo direktorji, ne vedno in vsi pošteno. Njihova popolna oblast je nesprejemljiva. Takšno je tudi obnašanje opozicije, ki nastopa z večinoma demagoškimi argumenti.

In direktorji? V raziskavi, kjer je vključenih več kot dvesto direktorjev, jih je dobra polovica zakon ocenila kot slab, vsak dvanajsti (od teh so imeli vsi vsaj visokošolsko izobrazbo) pa kot popolnoma neuporaben. Direktorji so po večini mnenja, da bi morali družbeno lastnino prodati, država pa naj bi se čimmanj vmešavala.

Politikov tu ne bom omenjal, saj so njihovi argumenti velikokrat res demagogija. Dober primer je bila tiskovna konferenca Slovenske kmečke zveze –Ljudske stranke, kjer so rekli tudi, da je tisti, ki je proti denacionalizacijskim

Delavci

Kot kaže, bo nova zakonodaja med zasavskimi gostinci največ preglavice povzročila trboveljskemu podjetju Rudar. V razlaščenih prostorih imajo dva najbolj donosna lokala s 15 zaposlenimi. Čeprav upajo, da jih ne bo treba odpuščati, vedo, da jih bodo izredno težko prerazporedili v druge svoje enote.

V GTP Medijske Toplice Zagorje so prepričani, da bodo morali vrniti en lokal, za drugega stvari še niso jasne. Hujših posledic v poslovanju in zaposlovanju se ne bojijo. Podobno razmišljajo v hrastniški Jelki, kjer pravijo, da je bilo 90 odstotkov vseh njihovih lokalov odkupljenih. Pričakujejo, da bodo morali nekdanjim lastnikom vrniti vsaj en lokal.

Več problemov kot gostinci bodo imela trgovska podjetja. Prvi junij Trbovlje bi po znanih podatkih moral vrniti šest prostorov, v katerih ima zdaj svoje prodajalne. V njih je okrog 20 zaposlenih. Hrastniško Splošno trgovsko podjetje ima zdaj v lasti dva nacionalizirana lokala in v njih eno precej donosno trgovino z enajstimi zaposlenimi. Tudi v zagorski Potrošnji pričakujejo, da bosta denacionalizirana dva lokala, kjer imajo svoji trgovini s 14 zaposlenimi. Kot kaže, pa v dveh drugih primerih vračilo trgovskih prostorov ne bo potrebno, ker so nekdanji lastniki tuji državljani. V vseh treh zasavskih trgovskih podjetjih pričakujejo veliko težav pri zaposlovanju, saj vedo, da bodo odvečne delavce iz denacionaliziranih trgovin izredno težko pre-zaposlili.

Opozarjajo pa še na eno odprtih vprašanj: kdo in kako bo trgovskim in gostinskim podjetjem povrnil vložena sredstva v obnovo in posodobitev razlaščenih lokalov?

Manca Oevirk

in lastninskim zakonom, enak tistemu, ki drži vrečo tatu.

Naša denacionalizacija

Upravni organi občin imajo že kako leto spravljen lep kupček zahtevkov po vrnitvi razlaščenega premoženja. Ti zahtevki prihajajo še sedaj, več pa jih bo verjetno tedaj, ko bo zakon sprejet. Kajti njegova vsebina zaradi številnih amandmajev še ni jasna.

V Litiji imajo približno 120 zahtevkov razlaščenec, ki zahtevajo gozdove, travnike, objekte in tudi tovarne. Prevladujejo zemljišča, med objekti je največji Farberjev grad, med tovarnami pa se je znašla tudi zahteva po furnirnici Lesne industrije Litija.

V Zagorju je teh vlog pol manj, med njimi pa so predvsem zahteve po kmetijskih zemljiščih, gozdovih in objektih. Ker so slovenski državljani tudi dediči nekdanjih industrialcev, se bodo verjetno pojavile še zahteve po podjetjih ali deležih v njih.

Dobrih trideset zahtev doslej v Trbovljah našteva predvsem podržavljene prostore, manj gozdove in travnike.

V Hrastniku pa je približno dvajset zahtev za kmetijska zemljišča, gozdove in objekte. Med temi tudi zahteva za razliko, ker da objekt ni bil polno plačan. Zanimivost pa so tri zahteve tujih državljanov, potomcev nekdanjih lastnikov oz. solastnikov Steklarne, Kemične tovarne in Rudnika.

Kaj zdaj?

Ko bo časopis prišel iz tiskarne, bo morda na to vprašanje že odgovorjeno, zakonodaja pa sprejeta. Denacionalizacija in lastninjenje nasploh sta končno pokazala, da imamo v Sloveniji pluralizem. Kajti zaradi resničnih ali namišljenih sovražnikov že ves čas od demokratičnih volitev sem živimo vsakršne konsenze. Lastninjenje je prerazporejanje vpliva in moči in zato ta razkol, nestrpnost, demagogija in pljuvanje po drugače mislečih ne presenečajo. Vsi pač hočejo kupiti javno mnenje, da bi z njim trgovali in barantali.

Zato uspeh ne bi bil, če bo zakonodaja pod streho jutri ali kak dan kasneje. Resničen uspeh pa bi bil, če bi politiki namesto z ideološkimi merili, kot so pravičnost in podobni, prišli na dan z ekonomskimi in socialnimi merili, da bi trmo in užaljenost zamenjal razum, da bi namesto ozkih interesov videli slovenskega. Vsaj zaradi njihove moralne drže, saj se nikdar ne sklicujejo na samostojne in neodvisne kmetije ali tovarne, zelo radi pa na takšno Slovenijo.

Roman Rozina

Politika

Pri lastninski zakonodaji, ki je postala osrednja tema slovenskega notranjepolitičnega življenja, je zaenkrat najbolj gotovo to, da so predlagane zakonske rešitve razdelile slovenske stranke in javnost na diametralno nasprotujoča se pola, ki drug drugemu očitata marsikaj. Trditve enih in drugih se ob upoštevanju namerov ali pa strahov zdijo zdaj bolj, drugič manj prepričljive. Človek, ki se ne ukvarja z ekonomsko znanostjo, se ne more opirati na ne ene ne na druge. Tako se ljudje odločajo na podlagi ugleda zagovornikov različnih modelov, ki pa so še vedno le modeli in za njimi še ni slutiti prakse. Dvovpov pa je vse več, tako kot je vse več predlogov, kako zadevo uskladiti z različnimi interesi prizadetih. Bržkone pri predlogu ne gre dvomiti le o nekaj stvareh:

- z lastninjenjem je treba začeti čimprej, sicer bo gospodarstvo propadlo

- rešitve morajo biti prilagojene slovenskim razmeram, ki se vendarle znatno razlikujejo od drugih vzhodnoevropskih in se zato pri tem ne moremo oprijeti enega splošnoveljavnega obrazca za ves nekdanji komunistični svet

- rešitve morajo pomeniti razvojno spodbudo in ne smejo zatreči še tistih nekaj uspešnih podjetij

- postopek in rešitve naj bi bile pravične tako za delavce, managerje kot tudi za vse druge, ki so udeleženi.

Žal pa v zadnjo postavko skoraj ni mogoče verjeti. Vse bolj se namreč dozdeva, da bo prevladal element politične moči in vsem vsilil svoje poglede. Zato se pri tem začetnem merjenju moči v republiški skupščini tudi tako zatika. Za zdaj je gotovo le to, da bodo rešitve iskale delovne skupine in telesa in skušale zadovoljiti tako tiste, ki bi radi z revolucionarno metodo zamenjali sedanji lastninski koncept, kot tiste, ki vroče zagovarjajo postopne metode. Poslanci republiške skupščine imajo naloženo težko breme in nekateri sami priznavajo, da se bodo težko odločili za rešitev, ki ni neobvezna deklaracija, pač pa bo imela dolgoročen vpliv na življenje vsakega od nas.

Stane Šterbucl

Ciril Ureh: »Republika nam ni naklonjena«

CIRIL UREK, prvi mož Svobodnih sindikatov v Zasavju, pove, da je v sindikatih začel profesionalno delati pred petimi leti, ko so bili sindikati še ena od družbenopolitičnih organizacij. Ob tem ne pozabi poudariti, da revirski sindikati tudi takrat niso bili nikogaršnja podaljšana roka. Nasprotno, celo drugi takratni politični dejavniki so se večkrat zgedovali po njih.

V Zasavje je prišel pred 35. leti iz Senovega. Po rudarski šoli se je zaposlil v Rudniku Trbovlje, veliko delal v tamkajšnji in občinski mladinski organizaciji. Duštudiral je na Višji šoli za organizacijo dela, se zaposlil v Elitu, nato na IBT-ju. Vodil je tudi občinsko kadrovsko službo v Trbovljah, bil sekretar trboveljske občinske skupščine, sekretar Skupnosti revirskih občin.

Od tam ste prišli delat v sindikate?

Da, in marsikaj se je od tedaj spremenilo. Kongres Zveze svobodnih sindikatov Slovenije je postavil našo novo organiziranost, postali smo organizacija delavcev. V revirjih imamo okrog 16 tisoč članov. Od nekdanj dvanajstih smo zdaj na tukajšnjem območnem svetu zaposleni le štirje. S trdim delom smo se uspeli organizirati v vseh podjetjih in organizacijah. Težišče našega dela je na treh področjih: pri utrjevanju organizacije v podjetjih in celotnem prostoru, pri razreševanju ekonomskih in socialnih razmer delavcev in pri kolektivnih pogodbah kot nosilni obliki zaščite delavcev in dela.

V primerjavi z drugimi slovenskimi območji imajo Svobodni sindikati v Zasavju, ki so bili do pred kratkim tod edina sindikalna organizacija, veliko članov. Slišati je bilo tudi nekatere očitke na račun pridobivanja članstva v vašo organizacijo.

Revirsko gospodarstvo je v izredno težkem položaju in delavci vidijo v stanovski organizaciji oporo pri reševanju

svojih osebnih in skupnih interesov in potreb. Očitki na račun pridobivanja članstva so deplasirani. Naši delavci so pismeni, razumni. Nihče ne podpiše prijavnice za vstop v neko organizacijo kar tako.

Ali vam je bilo laže, ker niste imeli konkurence?

Za naše področje je značilna dolgotrajna tradicija združevanja delavcev v stanovsko organizacijo. Ljudje zaupajo našim sindikalnim zaupnikom in so se odločili za vstop v ta sindikat. Še posebej zato, ker je stopil na pot samostojnosti, neodvisno od oblasti in politike.

Ste prepričani, da ste v Zasavju pretrgali z oblastjo? Ali ni te prepletenosti še čutiti?

Mislím, da ta sindikat, vsaj kar sem jaz na teh dolžnostih, ni bil nikogaršnja transmisija. Lahko bi celo rekel, da so se marsikdaj drugi politični dejavniki zgedovali po nas in povzemali naša stališča. Predvsem zaradi našega relativno dobrega strokovnega dela in naših argumentov.

Vam dejstvo, da je oblast vsaj v dveh zasavskih občinah obdržala prejšnjo barvo, pri vašem delu pomaga?

Ne, ker se je naše gospodarstvo zlomilo in imamo zato več nakopičenih socialnih problemov kot drugod po Sloveniji. V letu in pol smo imeli stečajne postopke v RGD-ju, Betonu, Iskri, Varnosti, Gradbeništvu, zdaj še v Strojni tovarni. Delo z ljudmi v tiski nam vzame ves čas in energijo in ni-

mamo ne časa ne potrebe, da bi se šli visoko politiko. Problem odpuščenih Iskrinih delavcev nam je npr. vzel skoraj mesec dni časa. Potrebni so bili trdi pogovori s stečajnim upraviteljem, vodstvom nove tovarne, sindikatom. Uspeli smo, da so delavci dobili plačo za tri mesece in to je velik uspeh. Kljub temu, da so nam nekateri očitali počasnost, je treba vedeti, da ima stečajni postopek svojo pravno pot, ki jo je treba upoštevati.

V Zasavju je že okrog 1600 ljudi na cesti. Ste v ZSS kaj storili, da bi jih bilo manj?

Sindikati ne more neposredno vplivati na ekonomske in poslovne odločitve. Nastopimo takrat, ko pride do najhujšega. Zahtevamo, da se upoštevajo naše usmeritve pri določanju presežnih delavcev, da se izplačajo osebni dohodki in ustrezna nadomestila delavcem. Najbolj ogroženim poskušamo zagotoviti vrnitev na delo. Izpolnjevanje vrste naših zahtev pa ni odvisno niti od managementa niti od občine, temveč od globalne politike v Sloveniji. Ta očitno ni naklonjena starim industrijskim središčem, ki so v preteklosti preveč svoje akumulacije vlagala v panoge zunaj Revirjev. Naše gospodarstvo je zaostalo, ceh plačujejo sedanje generacije.

Ali ocenjujete, da so sedanje občinske vlade v Zasavju začrtale pravilno razvojno politiko?

Kot sem dejal, je veliko odvisno od republiške razvojne politike, ki nam ni naklonjena. Še vedno je nedorečeno področje energetike, težave so v gradbeništvu, kovinsko-predelovalni industriji. Kot v Sloveniji, tudi v naših občinah nismo zadovoljni, da se občinske vlade odmikajo od gospodarstva. Izvršni sveti bi morali skrbeti za celovit razvoj posamezne občine, dajati podjetjem vzpodbude, usmeritve, tudi zahteve. Na drugi strani pa tudi resornim slovenskim ministrstvom, da bi se stvari premaknile.

Vse kaže, da se bo gospodarski položaj Zasavja še poslabšal in bodo socialne stiske ljudi še hujše. Kako ste pripravljeni nanje?

Socialne stiske bi najbolje rešili, če bi ljudem zagotovili delo. To, kot vemo, ni mogoče. Zato je hudo narobe, da nimamo dolgoročnega socialnega programa ne za Republiko ne za občine. Ko je trboveljska občinska skupščina junija obravnavala to problematiko, razen naše sindikalne, skorajda ni bilo nobene vsebinske razprave. Stranke pozabljajo na svoje predvolilne obljube in socialno prepuščajo delavcem in sindikatom.

Kako tistim v najhujših stiskah pomaga vaš sindikat?

Vsak dan prihaja k nam trideset do štirideset ljudi, ki iščejo pomoč pri zaposlitvi, uveljavljanju svojih pravic, pa tudi denarno pomoč. Najmanj jim žal

lahko pomagamo pri iskanju dela, veliko več s pravnimi nasveti in napotki za pridobivanje različnih vrst socialnih pomoči. Razvili smo tudi sistem solidarnostne pomoči članstvu. Njena višina je odvisna od zbrane članarine.

Ne tako dolgo nazaj je bilo moderno reči, da se sindikat ne ukvarja z ozimnico.

To je bilo slišati od tistih, ki take pomoči niso pričakovali in niso živeli z ljudmi. V Revirjih ima tovrstna pomoč sindikata dolgo tradicijo. Danes pa je še posebej pomembno, ali plačaš krompir po pet ali po osem dinarjev. Zato sindikate v podjetjih spodbujamo, da ljudem pri nakupu ozimnice pomagajo z ugodnejšimi cenami in plačevanjem na obroke. Vse bolj se uveljavlja tudi naša hranilnica in posojilnica.

Takšna pomoč bo potrebna še precej časa. Kje vi vidite izhod iz težavnega položaja Zasavja, kako se lahko izkopljemo iz najhujšega?

Po mojem se polovica teh, ki so že ali še bodo izgubili delo, ne bo več mogla zaposliti v svojih starih podjetjih. Ti

savju že imeli kakšne konflikte z managerji zaradi odkupovanja podjetij?

Doslej še nisem zasledil nobenih takih konfliktov. Mislim, da zdaj vsi čakajo na novo lastninsko zakonodajo. Kot veste, predlagane zakone naš sindikat odločno odklanja. Takšen zakon, kot je zdaj v skupščinski proceduri, pomeni, da bi Zasavje ostalo brez perspektive. Zahtevamo, da se ovrednoti in valorizira akumulacija, ki smo jo ustvarili delavci. Na tej podlagi lahko delavci postanemo upniki, da bodo lahko naši vnuki gospodarili z delnicami oziroma z lastnino, ki smo jo tu vsa leta ustvarjali.

Če bodo šli ljudje to jesen ali pozneje na cesto, boste v njihovih prvih vrstah?

Tako kot je sindikat že zdaj tisti, ki ob stečajih oblikuje zahteve, bo tudi v takih razmerah oblikoval zahteve delavcev in se bo zanje odločno boril. To je prav gotovo.

Kje si vi v teh časih poiščete sprostitev?

Največkrat v planinarjenju. Pa šahiram tudi rad. Rad povem, da sem pred leti v Trbovljah odigral partijo z bivšim

ljudje bodo morali doseči miselni preskok. Naše gospodarstvo moramo prestrukturirati v nove dejavnosti in za njihov start delavcem zagotoviti intenzivnejše oblike usposabljanja. Sedanji šolski sistem in tudi navade ljudem ne omogočajo, da bi jutri lahko začeli delati nekaj novega.

Kako lahko pride do, kot pravite, miselnega preskoka? Kdo ali kaj lahko sproži?

Mislim, da osebnostne stiske ljudi. Prav je, da nekaj rečemo tudi o novi lastninski zakonodaji. Ste v Za-

svetovnim prvakom Anatolijem Karpovom in v tej igri uspel doseči remi.

Na steni v vaši pisarni pa še kar visi Titova slika.

Zaradi moje celotne vzgoje, mojih srečanj z njim in mojega razumevanja njegove vloge v svetu imam do Tita pozitiven odnos. Pomeni mi simbol, kot mi simbol pomenijo npr. tudi starši.

Manca Ocvirk in
Marko Planinc
Foto: Tone Podbevšek

Milanova kost

Kaj nam pomaga, če je jamstvo za naše devizne vloge prevzela Republika Slovenija, namesto Narodne banke Jugoslavije. Edinole to, da imamo vsaj malce večje možnosti še kdaj priti do svojih mark, dolarjev ali šilingov. Ampak, kot nam zdaj pravijo v Ljubljanski banki d.d. šele v dveh, treh ali celo več letih. To je jalova tolažba, prej kot ne blažev žegen, od katerega nima prav noben varčevalec deviz prav ničesar. Pač: po novem mu taista banka vsak mesec odkupi 500 mark, po tečaju ljubljanske borze.

In zdaj se dogaja, to smo preverili, da prenekateri imetnik devizne knjižice ali deviznega računa pride v banko, zamenja svojih 500 mark za 11.000 din in nekaj par, jih še tople nese v Ljubljano, kjer na tržnici spet kupi 500 mark. Ampak, primakniti mora še vsaj nekaj stotakov. Tokrat jih nič več ne prinese v banko in položi na svojo devizno knjižico, temveč jih spravi v domačo nogavico. Bankirji nam sicer zatrjujejo, da vse sveže pologe tujih deviz »jemljejo« povsem drugače, kot stare. Z novimi pologi lahko razpolagate, kadarkoli hočete, vendar ljudje ne nasedajo. Se spomnite, kako nas je predsednik slovenske vlade še pred nekaj meseci takorekoč toplo nagovarjal, naj le zaupamo banki. Danes ga skušajo nekateri spomniti na to, ampak brez uspeha. Saj kaj pa naj bi odvrnil varčevalcem drugega, kot da potrpijo. Potrpljenje pa je, kot vsi vemo, božja mast in se ji ne kaže izneveriti.

Nimamo pri roki natančnega podatka o tem, koliko deviz imajo Zasavci v domači ljubljanski banki, znano je le, da znaša vrednost teh vlog vsaj polovico vseh dinarskih vlog. Če smemo verjeti poznavalcem, imajo ljudje vsaj pol milijona dolarjev v svojih nogavicah. Kakšna škoda za gospodarstvo. Vendar dokler ne bomo spet zaupali banki, ni govora, da bi prišla do teh deviznih prihrankov. Nekoč smo slišali, da si katerakoli banka v razvitem svetu niti pomisliti ne upa, da bi izneverila zaupanje svojih klientov. Samo vsakih sto let bi se utegnulo kaj takega zgoditi. Ali še bolje: samo enkrat v sto letih bi varčevalci naselili banki, če bi jih izdala. Žal vam pri najboljši veri ne moremo povedati, kdaj boste vsi, ki imate svoj devizni denar v banki, tega lahko dobili v roke. Vemo le to, da bančna obljuba o tem, da bi ga utegnili dobiti v nekaj letih ni niti zanesljiva niti trdna. Preveč čejev in neznanek je pri vsem tem. Edinole, kar vam lahko svetujemo je, da vsaj vsake tri mesece pridete v vaše bančne hiše in vaše devize vežete za ta čas. S tem boste imeli vsaj lažno zadoščenje, da ste si pridobili nekaj več obresti, ki pa jih ne morete dvigniti, ker so v božjih rokah. Moramo še pristaviti, da ponekod že premišljajo o ustanovitvi društva deviznih varčevalcev, ki naj bi pozneje celo prerasel v nekaj loby, skupino pritiska.

Vse skupaj je tako žalostno, da ne more biti bolj. Veliko deviznih varčevalcev ima nujne potrebe po devizah, ker jih potrebujejo za nakupe nadomestnih delov za svoja osebna vozila, spet drugi za druge nujne nakupe v tujini. Ampak deviznih sredstev iz naših bančnih hiš, pardon, ljubljanske banke, vsaj še nekaj časa ne bo.

Milan Vidic

Štanetov Štrbuncelj

Res lahko je kritizirati! To trditev smo v času izhajanja Zasavca kar nekajkrat slišali. Pripombe so največkrat letele na članke, ki niso hvalili prizadevanj občinskih vlad, pač pa so, po našem iskrenem mnenju, še veliko preveč milo, obsojali posamezne poteze in dejanja. Še zlasti tisto, česar ni bilo storjenega. Nikakor ne moremo razumeti, da se občinske vlade pritožujejo zaradi naporov, ki jih vlagajo v svoje delo. S tem nehotno priznavajo, da niso najbolj sposobne! So se vsemogočne vlade kdaj vprašale, kaj o njihovem delu menijo volilci? So kdaj prisluhnille ljudskemu glasu, ki do njihovih dejanj ni prizanesljiv. Še zdaleč pa ni več pripravljen verjeti kakršnimkoli izgovorom in pravljicam.

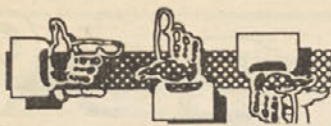
Seveda so naporji potrebni pri vsakem delu, ki hoče biti ambiciozno. Članov teh vlad, še zlasti pa ne njihovih predsednikov, ni nihče šilil, da si naložijo breme, ki je morda pretežko zanje. Če pa so kandidirali za položaje, ki jih zasedajo in če smo jim preko poslancev naklonili naše zaupanje, morajo storiti vse, da bodo to zaupanje tudi opravičili. In v tem je bistvo novega časa in sprememb, ki ga prinaša. Imeti oblast je sladko, ni pa sladko izpolnjevati naloge, ki, o tem nihče ne dvomi, v sedanjem času niso lahke. A lahke ne bodo nikoli več. Vse preveč težav se odpira vsak dan in ob reševanju sprotnih ni lahko zastaviti dolgoročnega razvoja kraja, ki že nekaj let nazaduje.

Seveda razumemo, da je celotna Slovenija v težavah, da je precej težav takšnih, ki jih nismo zakrivali, a zato nam ni nič lažje. Nihče od vse večjega števila brezposelnih ne bo sit le zaradi podatka, da ni edini in da je takšnih v Zasavju še več kot 2200, v Sloveniji pa že 75 tisoč. Nihče od zaposlenih z nizkimi plačami ne bo zato lažje nahranil družine, nihče ne bo zato lažje kupil ozimnice, kurjave, plačal računa za elektriko.

Delo, ki smo ga na volitvah zaupali oblastnim organom, bo prav zaradi tega pod vse ostrejšim drobnogledom. Napak smo storili že dovolj in volilci ne mislimo več plačevati, da se bodo naši predstavniki učili na novih. Uredništvo Zasavca nima nikakršne iluzije, da je naš časopis (ki, mimogrede, tudi nastaja ob trdem delu in velikih naporih članov uredništva) zrcalo sedanjih razmer v treh zasavskih dolinah. Skuša pa to biti in to ne glede na odklonilen odnos do časopisa v nekaterih okoljih, ki ne prenesejo kritike na svoj račun. Tudi takšen odnos je vzpodbuda, dokaz, da smo na dobri poti. Nočemo se postavljati le za zastopnike malih ljudi, ki jih vsak dan žuli sto in še nekaj težav. Odločeni pa smo, da jim bomo prisluhnilli in na glas povedali tisto, o čemer je marsikdo še zdaj prepričan, da ni dobro, če se govori. Oguljeno se že sliši, da ni oglevalo krivo, če ti v njem ni všeč tvoj obraz, a kaže, da bo to treba še nekajkrat ponoviti.

Stane Šterbuel

Sončna in senčna stran slovenskega marketinga

Kljub temu, da smo Slovenci na pravo marketinško pot stopili šele sredi osemdesetih let, se lahko pohvalimo s kar nekaj »marketingovskimi resursi«. Imamo dober marketinški časopis (Media marketing), imamo nekaj zelo dobrih oglaševalnih agencij, šolo za managerje na Brdu, nekaj oblikovalskih skupin in še bi lahko naštevali. Posledica omenjenega je že tri leta zelo dobro organiziran in tudi obiskan **MARKETING KLUB** v Ljubljani. Letošnje sejemsko in poslovno srečanje ponudnikov in porabnikov marketinških storitev, materiala in opreme, je na Gospodarsko razstavišče privabilo 55 razstavljalcev. Lahko bi rekli: »že videno«, lahko celo »zelo zanimivo«, nekaj nastopov pa je bilo izjemnih, skorajda evropskih. Poleg drugega smo obiskovalci lahko tri dni sledili izjemno dobro obiskanemu Forumu. Prvi dan so na njem govorili o promociji slovenskega gospodarstva v Evropi in svetu, predstavili slovensko podjetniško internacionalizacijo in reklamno akcijo za knjigo »Deset dni vojne za Slovenijo.« Naslednje dni smo videli nekaj predstavitev vizualnih komunikacij, zadnji dan pa je gospod **ANDREW RAWLINS** predstavil zbirko propagandnih komunikacij pariške EPICE. Lahko bi rekli, kdor ni bil zraven, temu je marketinški vlak skorajda že odpeljal. Seveda pa kot radi rečemo, za svetlejšimi dnevi ponavadi pridejo temnejši. Senčna stran slovenskega marketinga je področje raziskave potrošnikov, kot temeljnega inputa pri vsaki pravi marketinški odločitvi.

Vedno je namreč škoda denarja za raziskavo resničnih zahtev trga. To se posebej pozna pri nastopih v tujini. Zaradi pomanjkljivih informacij smo ponavadi žrtve nekvalitetne menjave s tujino. Tudi doma ni veliko bolje. In posledica. Pri direktorjih še bolj zakoreninjena miselnost, da se v marketing in propagando ne izplača vlagati.

Vendar po Marketing klubu sodeč, Slovenija vstopa, čeprav počasi a sigurno v svetovne marketinške trende, kjer je potrošnik bog in njegovo veličanstvo hkrati. Tega se v nekaterih podjetjih dobro zavedajo.

Ob senčni in sončni strani slovenskega marketinga še beseda o zasavskih razstavljalcih. Ne vem, če je sploh omembe vredna njihova prisotnost. Na sejmu sem opazil le zagorsko **PIRAMIDO**, ki se je predstavila sejemsko šablonsko in podjetje **RADEČE-PAPIR**, če ga štejemo med zasavska podjetja. Kaj bi lahko pomenila odstotnost zasavskih podjetnikov. Ne verjamem, da marketinga ne poznajo. Ne verjamem tudi, da ni izdelkov, s katerimi bi se lahko predstavili na takšnem sejmu. Mislim da je problem v denarju ali pa v glavah, ki ne vidijo dlje od tovarniškega zidu. Vendar, tam čez je Evropa, tam čez so kupci in oni so tisti, ki bodo rešili ali pa pokopali sanje podjetnikov. Ugotovitev, da se tudi v Zasavju premalo zavedajo pomena marketinga, drži. Da le ne bo postala navada.

Franci Kadunc

Mednarodni obrtniški sejem in Zasavje

Mednarodni obrtniški sejem v Celju, letos že štiriindvajseti po vrsti, je nadaljeval zlahko tradicijo sejmstva v tem mestu. Prvi sejem v Celju beležijo že v 15. stoletju, bolj povezano pa štejejo sejmne vrste že 112 let. Letos je bilo na razstavnih prostorih kar 1320 ponudnikov, nekaj spet iz Zasavja.

Iz Zasavja tokrat celo več kot prejšnja leta. Predstavile so se vse tri občinske obrtne zbornice z delom, ponudbo, izdelki in možnostmi svojih članov, nekaj obrtnikov – podjetnikov pa se je predstavilo tudi samostojno. Ne le z izdelki in delom, ampak tudi z neposrednimi storitvami. Za zasavske tri gostince: Vidregarja – Žibreta, Čara in Senico lahko rečemo, da so bili zelo uspešni, saj se je pri njih, če je le bilo vreme lepo, kar trlo ljudi. Tudi Piramida iz Zagorja, Rotex iz Trbovelj, Europrima iz Izlake, Emma iz Hrastnika, Ultra iz Kisovca ... in še bi lahko naštevali, so se dobro odrezali.

Zasavski obrtniki so pokazali, da so naklonjeni razvoju, da cenijo znanje, da ga znajo poiskati in dobiti. Zato prav gotovo lahko rečemo, da bi tudi sedanja oblast morala nanje ne le gledati bolj naklonjeno, ampak tudi delovati bolj naklonjeno. Obrtniki in mladi podjetniki se pritožujejo, in tega je bilo tudi na sejmu slišati zadosti, da jih država in njeni upravni organi jemlje predvsem kot molznice ali še slabše. Eden od zasavskih obrtnikov je povedal, da dober kmet za svojo živino skrbi tako, da ji daje čim več, da dobi še več, ne pa da le molze in molze.

O tem so slovenski obrtniki razpravljali skorajda vsak dan na svojih srečanjih, posvetih in okroglih mizah, saj so se v desetih dneh sejma srečevali s predstavniki posameznih resornih ministrstev, skupščine in gospodarske zbornice. Prvi dan pa jih je nagovoril tudi predsednik predsedstva **RS Milan Kučan**, ki je v nagovoru poudaril pomen domačega znanja, idej in dela ter okreal nekritično sprejemanje vsega, kar se je po svetu razvijalo in razvilo iz drugačnih osnov.

Ali drugače. Po mnenju mnogih, predvsem zasebnikov, se je slovenska pomlad prekmalu končala in novi skrbniki hočejo trgati še nezrelo sadje.

Aleš Gulič

Zdrava prehrana

»Tvoja zdravila naj bodo hrana in tvoja hrana naj bo zdravilo.« Ta Hipokratov rek predstavlja nekakšen uvod v skrivnosti in razsežnosti zdrave prehrane.

Naša spoznanja o hrani in prehrani se nenehoma spreminjajo. Pa tudi merila, ki določajo priljubljenost posameznih vrst živil in načinov prehranjevanja, so na moč različna in se naglo menjavajo. Ljudje se iz različnih vzrokov (čustvenih, zrelostnih, odraščajočih) odločajo za drugačno prehrano. Veliko ljudi je takih, ki jim bolezen določa obliko prehranjevanja. Toda pojavi se vprašanje,

kje kupiti oz. dobiti surovine za pripravo takšne hrane.

Malo ljudi ve, da imamo tudi v Zasavju trgovinico z zdravo prehrano. Ta se nahaja na zagorski tržnici in se imenuje Klas. To je enkrat edina trgovina s tovrstnim blagom v Zasavju. Tu lahko kupite razne vrste stročnic kot so: rdeča leča, rumena soja, rdeči fižol. Prav stročnice predstavljajo pomembno nit v zdravi prehrani.

Vegetarijanci najraje kupujejo sojo in že pripravljene jedi za vegetarijance, kot so vegetarijanske klobasice in salama. Najdete pa tudi nerafinirana olja (bučno, sezamovo, sončnično), 100 odstotne naravne biosokove, naravni riž, razne kosmiče in pa surovine iz katerih si lahko sami pripravljate mulsije.

Kupci, ki obiskujejo to trgovino, so različni. Od mladih – študentov, do malo starejših. Nekateri so se k zdravi prehrani zatekli zaradi bolezni, drugi so meso in mesne izdelke popolnoma zamenjali z žitaricami, stročnicami in proizvodi za vegetarijance. So pa tudi takšni kupci, ki se še niso odrekli nezdravi prehrani in jo kombinirajo z zdravo.

Zasavci smo o zdravi prehrani še vedno premalo osveščeni. Škoda.

Katja Božič

Prva pot v šolo je bila varna

Ko so počitnice in dopusti mimo in ko se v trenutku znajdemo spet skupaj vsi, ki smo se v dveh mesecih počitniško porazgubili po širši okolici, nastane v naših ozkih dolinah spet nepopisna gneča. Za tiste, ki prvič stopijo v šolo, je to čisto nov svet, velik in glasen, ki pa je mladim letom primerni nižji rasti videti še toliko večji kot nam, odraslim. Zato šolarji v začetku leta nikdar niso prepušteni sami sebi. Šole in miličniki, pa tudi nekateri starši poskrbijo za različne vrste aktivnosti že v počitnicah. Sem sodi izdelava načrtov varne poti v šolo, priprava planov za aktivnosti v prihodnjem šolskem letu, srednje šole pripravijo programe varne vožnje z motornimi vozili, svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu preverja svoj program aktivnosti, prenovijo se oznake na cestah in preveri se preostala signalizacija ...

Prvi dnevi prihoda v šolo so zato tudi bolj varni, čeprav tistih, ki so radi nedisciplinirani, ne manjka. Zakaj bi hodili po prehodu za pešce, ko pa je bližje drugje, zakaj bi imel motorist čelado na glavi, ko pa lasje v vetru tako lepo frfotajo, zakaj bi avtomobilist peljal po predpisih, ko pa se tudi skozi mesto mudi – in kar naprej bi se lahko vpraševali, zakaj ... Zato, da bo naše bivanje v tem okolju bolj varno in s tem lepše. Štirinajst dni so morali prenapeteži zaradi pogostejše prisotnosti miličnikov ter njihovih dobronameranih opozoril ali pa odmerjenih kazni brzdati svoje prometno nevzgojene strasti. Upajmo, da se v takšnih preventivnih akcijah vsi naučimo kaj dobrega.

Ivana Laharnar

Ozimnica na obroke

Za nami so počitnice. Začela se je šola, pripraviti je potrebno ozimnico in nekateri tudi kurjavo. Vse to predstavlja grob poseg v družinske proračune. Odpravila sva se na potep po zasavskih ulicah, da povprašava vesoljno prebivalstvo, kako se znajde v tej, kar malo moreči situaciji.

Začela sva v Zagorju, kjer so naju kar trumoma odslavljali z: »Zdajle pa res nimam časa.« Končno je najina vztrajnost rodila sadove. Mladi očka z dvema majhnima otrokoma Miha Šturm je povedal: »Z ženo hodiva v službo in zaenkrat nam to še zadostuje. Seveda pa dosti pomagajo tudi starši.« Gospa Meta Arko, ki je pravkar prihajala iz trgovine, je dejala: »Letos ni prav nič drugače kot prejšnja leta. Znajdem se tako kot doslej. Gre, ker mora iti. Ne odpovedujem se ničemur in tako kot v vseh krizah, si tudi mi zdaj privoščimo več kot sicer, zakaj pa ne, dokler si še lahko.« Še en mladi očka Roman Petač pa se je nasmehnil in rekel: »Ozimnico bomo na obroke nabavili preko sindikata, stanujemo v bloku, zato kurjavo plačujemo sproti. Otroci so še majhni in še ne hodijo v šolo, na dopustu pa smo že bili.« V Zagorju sva potem nadlegovala še nekaj mimoidočih, vendar se nihče ni imel volje ukvarjati z nama.

Najina samozavest je bila že čisto na psu, zato sva se odpravila v Hrastnik. Zdelo se nama je, da sva prišla v raj. Razen gospe z malo starejšim sinom, ki se ji je »zelo mudilo«, so bili vsi, ki sva jih vljudno ogovorila, pripravljeni sodelovati. S tistim »vljudno« sem mislila

na obvezni nasmešek in dober dan, oprostite prosim ... Gopod, v kate-rega sva se najprej zapičila, nama je povedal: »Zaenkrat še gre, vendar se odpovedujemo luksuzu. S sprotimi prihodki si lahko privoščimo le najnujnejše. Kopičke, s katero bi jemali v slabih časih, pa nam še ni uspelo niti narediti. V gostilni nisem bil že par mesecev. Največji izdatek pri vsem tem pomenijo knjige in zvezki za otroka.« Jože Starman, ki sva ga ujela med prebiranjem Sportskih novosti, je potreboval trenutek, da se je zbral, potem pa je dejal: »Sindikata je res nekaj dobrega. Ima najugodnejše cene za ozimnico, pa še na obroke se dobi. Kljub temu, da se bo centralna podražila, se še da preživeti. Letos smo se odpovedali počitnicam. Ampak ne zaradi razmer ... « Celestina Babič, ki sva jo zmotila v klepetu, je hitro izkoristila priložnost in standardnim odgovorom dodala še nekaj svojih misli: »Zaenkrat se s pokojnino še kar da preživeti. Ozimnico bom kupila na trgu, najbolj pa me moti vse, kar je v zvezi s centralnim ogrevanjem. Kar napišite, da preveč kurijo in da bi lahko zmanjšali temperaturo. Kje ste pa še videli, da imajo pozimi odprta okna, zato da bi v stanovanjih vzpostavili znosno temperaturo. Poleg tega pa s tem prekomerno onesnažujejo zrak. Da niti ne omenim napovedane podražitve. Drugače pa se odpovedujem potovanjem, pa tudi v trgovini ne kupim prav vsega, kar mi pride pod roko. Čeprav smo včasih tudi to počeli.«

Med naključnimi enketiranci smo »ujeli« tudi prvega in ne edi-

nega brezposelnega Marjana Rozmana, ki je povedal: »Dokler bom dobival podporo, bo še nekako šlo. Še dobro, da je zaposlena še žena in bomo ozimnico lahko kupili preko sindikata v njenem podjetju.«

Z Milošem sva sklenila zapustiti Hrastnik, kajti pred nama je bila še težka naloga. Obiskati sva namreč morala še zasavsko prestolnico, Trbovlje. Sejem bil je živ, bi lahko rekli ob pogledu na trboveljsko tržnico. Res je bila tam največja koncentracija ljudi, a se je vsem nekam mudilo. Saj ne, da ne bi hoteli odgovarjati, le bolj kratki so bili. Zora Novak: »Za kurjavo mi ni potrebno skrbeti, ker imamo centralno. Ozimnico pa bom kupila, a to ne predstavlja tako velike obremenitve, ker sva samo dva. Sva se pa letos zaradi denarja odpovedala dopustu.« Martin Kopač: »Nekako lovimo začetek s koncem. Človek pač mora kupiti tisto, kar potrebuje. Je pa res, da nam zdaj vse pogosteje zmanjkuje denarja za obisk kakšne restavracije.« Erika in Tadej Žerko: »Oba sva upokojenca in nisva slabo situirana. Ozimnico nama priskrbi hčerka, ki se je poročila na kmetijo, kurjavo pa nabavimo že spomladi. Pravzaprav se nama ni treba še ničemur odpovedovati, pa tudi na dopustu sva bila.« Ivana Keber: »Na žalost je treba priznati, da ni lahko. Imam dva šoloobvezna otroka in samo knjige in zvezki so me stali 10.000 dinarjev. Na to smo mislili že prej, zato smo se zavestno odpovedali dopustu. Bojim se, da se bo to dogajalo vse pogosteje.« Valentina Derman: »Mislim, da letos še ni tako hudo. Bomo že spravili vse skupaj in nekaj malega nam bo ostalo še za priboljšek. Vendar pa me je vse bolj strah, kaj bo v prihodnje.«

In potem sva zaključila. Miloš je bil že pošteno jezen, kajti prav nobenega dela ni imel. Kakor hitro sva omenila fotoaparata, so se ljudje začeli nasmihati in momljati, da raje ne bi, da niso fotogenični in sploh, da se jim mudi. Sicer bi bilo krasno videti tudi fotografije, pa še manj dela bi imela. A kaj, ko ljudi ne moreš prisiliti v nekaj, kar nočejo.

Vsem se za pomoč zahvaljujem, drugič pa več poguma.

ANKETO PRIPRAVILA:
Miloš Zupančič in
Barbara Kus

NAROČILNICA

UREDNIŠTVO ZASAVCA, Delavski dom, Zagorje ob Savi
Nepreklicno naročam časopis ZASAVC.

Ime in priimek .....

mesto ..... poštna št. ....

ulica ..... telefon .....

poklic ..... št. os. izk. ....

datum ..... lastnoročni podpis .....

Gostišče

prenočišča

tel., fax.:
(061) 733 040

ŠENTGOTARD 15a
TROJANE

MAČEK

Gostišče Maček v Šentgotardu vam nudi veliko izbiro slovenskih jedi.

Ob sobotah igra duo Orfej.

V še ne okrnjeni naravi boste preživeli prijeten konec tedna.

Prenočišče z zajtrkom stane pri nas samo 300 dinarjev.

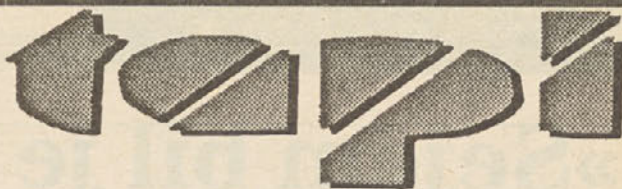
Za vaša praznovanja ali poroke pa imamo na razpolago posebno sobo z 80 sedeži.

Obiščite nas, mi pa bomo poskrbeli, da vam bo

v naši okolici lepo.

Vabi vas Gostišče Maček,

☎ (061) 733-040.

TRGOVINA NA DEBELO IN DROBNO

ODPRLI SMO NOVO TRGOVINO Z VSEMI VRSTAMI:

-TALNIH OBLOG (parketi, itisoni, tapisoni, plastificirane plute iz uvoza, stenske plute, ladijski podi, vinflex podi, topli podi in še...)

-BARVE, LAKI, ČISTILA

-PRALNI PRAŠKI

-TAPETE VSEH VRST

ZA VAS OPRAVLJAMO TUDI STORITVE-PARKETARSKA IN TLAKARSKA DELA
NOV PROGRAM, IZREDNA KVALITETA, UGODNE CENE, PRODAJAMO TUDI NA KREDIT!

VSE TO IN ŠE MNOGO VEČ V NOVI TRGOVINI

TAPI d.o.o.

KISOVEC, NASELJE NA ŠAHTU 31,
TEL. (0601) 71 827

TRGOVINA JE ODPRTA NON-STOP OD 7-19 URE,
OB SOBOTAH PA OD 7-12 URE.
OB NEDELJAH IN PRAZNIKIH LAHKO POKLIČETE
NA DOM TEL..(0601)73-705.

V prodajalni Čvek na Dolu pri Hrastniku, Pod hribom 1, dobite pod ugodnimi pogoji športno opremo, vse za šolo, zanimive tekstilne unikatne izdelke, kavbojke, darila za vsako priložnost in vsak žep. Posebna ponudba: **razprodaja čevljev.** Vabimo vas na ogled razstav.

Graditelji, pozor: v Čveku lahko uredite vse okrog stanovanjske zadruge.

EMENS d. o. o.

PROGRAM
PROIZVODNJE
SESTAVNIH
DELOV ZA PC
RAČUNALNIKE

-napajalne enote
-grafične kartice
-tipkovnice
-vhodno/izhodne kartice
-ohišja za računalnike
-IDE kontrolerji
-ARC-NET KARTICE

Podjetje za elektroniko, računalništvo, trgovino in zastopanje

»Sejem bil je živ«

Vrvež na sejemskega prostora. Ljudje se spet zavedajo svojih kmečkih korenin.

Res je. Prizadevni krajanji dveh zagorskih krajevnih skupnosti so imeli svojih slabih cest dovolj. Si jo bomo pa sami zaslužili, so dejali, pljunili v roke, se posvetovali levo in desno, odšteli še dinar za reklamo, z Radijem Trbovlje stopili v skupen posel in sejem je bil tu. Resda je bil bolj kramarski kot živilski. Sicer pa toliko boljše. Le kaj bi delala uboga živina v tej vročini na Ruardiju ves dan? Bilo pa je kar veliko kramarije – takšne, navadne, vsakdanje pa tudi tiste prave: doma pleteni koši vseh velikosti, pa škafi in čebri, košarice in košare. Mojster kramarske obrti nam je povedal, da velik koš nastaja kar tri do štiri dni, z delom po deset ali več ur na dan. Pa je bil koš za takšno delo poceni – 1.500 dinarjev je bilo treba odšteti.

Na takšnem sejmu ne sme manjkati pijače in jedi. Tega smo navajeni – bolj ali manj hladne pijače za bolj ali manj trezne, a vesele in nevsiljive goste. Tudi slovenski lulčki in še kaj se je našlo v podporo celodnevne gibanju. Dogajanje je bilo zanimivo tudi po zaslugi letalskega kluba iz Zagorja, katerega člani so že v ranem jutru hrumeli po zraku s svojimi motornimi zmaji. Kasneje so se jim pridružili kolegi. Iz vse

Marjan Podobnik je bil začuden nad množico. Če bi vedel, da se jih bo toliko zbralo, bi verjetno prišel tudi povabljeni tast Ivan Oman. Pa drugič.

Slovenije so bili, s prostoletičnimi zmaji. Ob 14. uri je nastala majhna zmeda, ko se je oblikovala povorka kmečkih voz.

Brez zagorskih godbenikov takšna prireditev ne bi uspela. Igrali so v uvodu v kratek kulturni, a lep program. Organizatorje je obiskal tudi podpredsednik slovenske kmečke zveze, Marjan Podobnik, pozdravil številne obiskovalce in se zahvalil za prijetno popoldne. V kulturnem programu smo slišali nekaj hudomušnih erotičnih pesmi iz zbirke kmečke erotične poezije, dve lepi domači je zapel Ladko Korošec, potem pa je prireditev dobila svoj sok, kot bi še rekli. Veliko je bilo obiskovalcev, ki so kljub vabljeni gostinski ponudbi ob zaključku uradnega dela vseeno gledali še nogometno tekmo med KS Kotredež in KS Franc Farčnik. Zmagovalci so bili pravzaprav vsi, saj so se fantje, mnogi že v letih, dobro odrezali in pokazali več volje kot marsikateri profesionalni nogometaši.

Prireditev je uspela. Verjetno je tako pokazala tudi računica, a za nas je merilo množica obiskovalcev, ki ni hotela domov niti v zgodnjih jutranjih urah.

Tekst: Bogdan Barovič
Foto: Tomo Brezovar

Povorka po zagorskih ulicah. Konji so okupirali zagorsko občino. Tolažba: boljje konji, kot osli.

Nogomet osvaja Zagorje. Kmetje so pokazali, da žogo obvladajo skoraj tako dobro, kot vile. Da se ve.

Zmaji nad Zagorjem

Kdo bi si mislil, da se lahko med stisnjenimi zasavskimi hribi, kjer je v dolinah prostora komaj za potok in cesto, najde prostor tudi za letališče? Sliši se nemogoče, pa je vendarle res. Pred letom dni se je zbrala skupina zanesenjakov, ustanovila aeroklub in danes Zagorje že preletavajo zmaji. Da bi ugotovila, kaj jih je prignalo v naše kraje, sem se nekega večera odpravila na letališče na Ruardiju in za pogovor zaprosila predsednika Aerokluba Zagorje in Zasavskega letalskega centra, gospoda Alojza Završnika.

Koliko članov združuje vaš klub? Završnik: »Trenutno je v klubu okrog sto članov, prihajajo iz vsega Zasavja. Pridobili smo tudi klubske prostore in uredili učilnico, tako da bomo na zimo začeli s tečaji.«

So ti zmaji last kluba ali članov? »Klub še nima svojih zmajev, pač pa imajo člani tri motorne zmaje, eno jadralno letalo in jadralno padalo.«

Letališče v Zagorju iz zraka

Kako to, da ste se odločili za tako obširen projekt letališča ravno med zasavskimi hribi? »Član kluba Edi Juvan se je prvi navdušil za letenje in je iskal primeren prostor za to v Zasavju. Odločili smo se za Ruardi in raziskava terena je pokazala, da je to primeren prostor tudi za ultra lahka in športna letala. Nad projektom pa sta bila navdušena tudi strokovnjaka z Brnika in iz Beograda.«

Kaj pa načrti za prihodnost? »Na tem terenu je steza, ki je dolga štiristo metrov, primerna za ultra lahka letala in motorne zmaje. Nameravamo zravnati še hribček ob koncu pristajalne steze in tako bo območje pripravljeno tudi za nekoliko težja letala.«

Kakšna pa je cena motornega letala? »Takšno letalo stane približno 15.000 DEM. Leti lahko od sto do

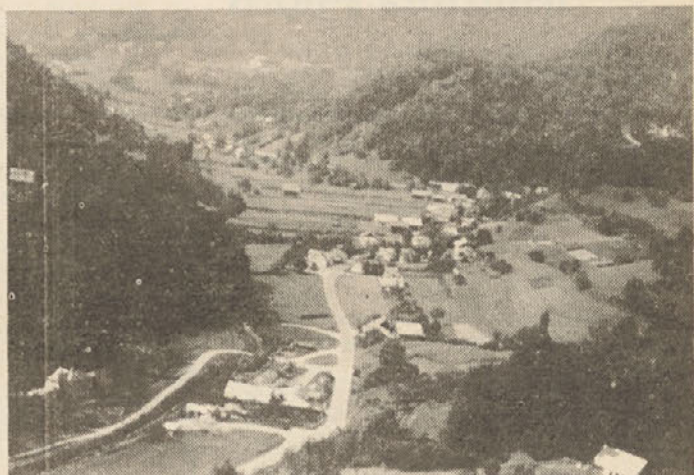
Zmaji so dobrodošla novost v zasavski sirini

stopetdeset kilometrov na uro. Višina letenja pa je odvisna od baze oblakov.«

V vašem klubu je najbrž dobrodošel vsakdo? »Seveda. V naš klub se lahko vpiše prav vsak, še posebej pa so vabljeni mladi. Za osnovnošolce članarine ne bo, za študente pa bo minimalna. Uradni sedež kluba je še vedno bar MALIBU, Cesta 9. avgusta 108.«

Idejni oče kluba Edi Juvan nam je povedal, da se z letenjem ukvarja dve leti. Sprva je letel v Ajdovščini, Cerkljah in drugod, potem pa je »odkril« prostor na Ruardiju in za idejo navdušil še druge. V letenju kot turistični ponudbi vidi perspektivo Zagorja. »Zasavska dolina je iz višin zelo lepa,« pravi Edi Juvan. Če mu ne verjamete, poletite z zmajem in pogledjte!

Tekst: Polona Siter
Foto: Branko Klančar

Kako čudovit je pogled iz zraka. Zasavje je lepo.

			ZASAVC	PREBIVALEC SEVERO-ZAHODNE FRANCIJE	KRAJ PRI MARIBORU	MESTO NA JUGU ŠVEDSKE	ZVEZA TABORNIKOV	GABI NOVAK	JAPONSKO MESTO NA OTOKU KJUSU	KRAJ NA OTOKU PASMANU	ITALIJA	POREDNOŠT. SKUSNJAVA	ARHEOLOŠKO NAJDIŠČE V INDIJI	
			SLED PO ZARASLI RANI								ANTON JANŠA			
			HOROLOGIJN COJBALSAN								SLOVEČA GRŠKA HETERA			
ZASAVC	BERT SOTLAR	UGRIZ KACE						SESTAVILIN NARISAL: KARLI DREMEL	DRHAL, SODRGA					
	KRAJ NA GORENJSKEM						DEŽELA, KI SO JO ZASEDLI IZRAELCI	ZNAK ZA MNOŽENJE						
			OKR OBLIKA ANGL. IMENA EDVARD				IZKUŠNJA							
			ORGAN VOHA			ZRAK (LATINSKO)				REKA V ANGLIJI	OTOK PRED ZADROM			
						ATLET ZATOPEK					RIZEVO ŽGANJE			
							IGRA NA KARTE ZA 2-6 OSEB							
							POŽIVALNIK (ANAT.)							
AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC (SYLVESTER)														
REŠITE KRIŽANKO, NAGRADE SO LEPE	NEIME-NOVANA OSEBA				ŠTUDIJSKO POLLETJE							ITALIJANSKI SLIKAR (JACOPO ROBUSTI)	NAPAD, NASKOK	PRITISK MNOŽIC
	ŠTEFKA DROLC													
VARSTVO, EGIDA					EMIL ADAMIC				BIBLIJSKI PREROK					
					SAMOTEŽEN YOŽICEK				ELDA VILER					
					REKAV NEMCIJI (ORIG.)									
						GL. MESTO TOGA				SPLET LAS				
						GL. MESTO GANE				DENIS DIDEROT				
ZASAVC	JAPONSKI DENAR	SINOVA ŽENA					SREDNJE-VEŠKA POSEST					MITOLOŠKO BIVALIŠČE UMRLIH		
		VRSTA ROBJI-NICE					RAFKO, IRGOLIČ					IGRALEC BAN		
HUMORIST ŠRAUF-CIGER										PEVKA POPEVK HABERL				
					TELEVI-ZIJSKI ZASLON									
REŽISER KUŠTURICA					KRAJ POD FRUŠKO GORO			HAJKA	SOL OLJNE KISLINE	TANČICA, PAJČOLAN				
										REKA V JV. FRANCIJI				
OPERNA PEVKA VIDMAR					NATRIJ		PROTEST						GNOJNA BULA	JEZERO V ETIOPIJI
					PRITISK		REKA V ŠVICI							
ZASAVC	KRČEVINA, TREBEZ					FILMSKA IGRALKA MIRANDA	MESTO V ITALIJI					NEMŠKI SKLADATELJ (CASPAR)		
	KRALJESTVO MRTVIH						ZAJC IVAN					GRŠKA "AVRORA"		
RAZPADAJE RDEČIH KRVNIČK								HERCEGOVSKA REKA						
								IGOR TORKAR						
ANTON NANUT			DUŠIK	STARA AZIJSKA DRŽAVA						PESNIK ŽUPANČIČ				
				ŽVEPLO										
EVROPSKA DRŽAVA						LETNI GOZDNI POSEK				PRITOK SAVE PRI MEDVODAH				

Nagradna križanka

Rešitev nagradne križanke pošljite do 15.10.1991 na naslov: UREDNIŠTVO ZASAVCA, Delavski dom, Cesta 9, avgusta 1/a, 61410 Zagorje ob Savi s pripisom »Nagradna križanka«.

Upoštevali bomo le rešitve, ki bodo napisane na križanki Zasavca (fotokopij ne upoštevamo).

Nagrade za križanko v 5. številki Zasavca:

1. Vikend paket za dve osebi v Hotelu Dobrava - TERME ZREČE
2. Tri pizze Pizzerije Golobček - Vransko
3. Pet vstopnic za kino KC Delavski dom Zagorje
4. Polletna naročnina za časopis Zasave
5. Majica Zasavca

Izzrebanci nagradne križanke iz 4. številke Zasavca:

1. VIKEND PAKET V MEDLJSKIH TOPLICAH ZA ENO OSEBO
Milena OPEKA, Bršenovica št. 5, 61222 Trojanje
2. VEČERJA ZA DVA V EKSKLUZIVNI RESTAVRACIJI MATEVŽ V TRBOVLJAH:
Martina VRTAČNIK, C. 3, julija 11, 61430 Hrastrnik
3. POLLETNA NAROČNINA ZA ČASOPIS ZASAVC:
Martina ŠUSTAR, Izlake 21, 61411 Izlake
4. LETNA KARTA V KLUBU MESEČINA:
Miran SUŠA, Jesenovo 40, 61413 Čemšenik
5. MAJICA ZASAVCA:
Franc PETERKOVIČ, Zidani most 29/b, 61432 Zidani most

Pravilna rešitev prejšnje križanke: (vodoravno)

ANTON AŠKERC, GLOBOKO, MIA, LATRINA, SR-LJIG, AARON, INARI, OBO-TE, PA, NOVEMBER, ERISTIK, ILSE, INKASO, RU, TRNEK, KOST, DLAN, MAJ-CEN, RAOS, UNA, EVA, TE-LEKS, VIČ, ZE, SOBANA, LETALO, ANTIPODI, HE-DAJAT, ILL, OGRADEK, SO, ČERNIK, MUBARAK, RANI-CA, ABA, IST, TRICEPS, INOVATOR, ALKA, OS, NA-GASAKI

ZIV-ZAV VSI KAR VAS JE

Jaz sem tukaj, vi ste tam,

kako naj vam poljubček dam?

No, tega vam sicer ne morem dati, lahko pa vam pošljem lep pozdrav – živio!

Kako ste? Sedaj se je pa že zares začelo, kajne? Kaj? Ja šolsko leto mislim. Ste zadovoljni z urnikom, predmeti, jutranjim vstajanjem, poukom ... Ste sošolci takšni, kot ste se dogovorili? Ne, saj vas ne bom izdala ... Upam in želim vam, da se vam ne bo treba prekmalu utapljati v morju kontrol in spraševanja in da, ko bo to le potrebno, boste znali uspešno preplavati razburljivo morje, ki se mu reče šolski pouk. Čimveč prijaznih tovarišic in petic vam želim! Pa ne pozabite kdaj uporabiti sicer že staro iznajdbo, ki se ji reče »plonk«. Super zadeva, vam rečem, samo previdno jo morate uporabljati.

Veste, kaj bi bilo super? Da bi mi malo pisali. O tem, kako ste, kako živite svoje mlade dni, kakšne dogodivščine doživljate v šoli in doma, o tem, kako lepo je biti zaljubljen ...

Le zakaj bi vse to skrivali zase? Pišite nam!

Z veseljem vabim na našo stran vse mlade dopisnike iz šol, vse mlade literate, likovnike, novinarje, da se nam oglasijo s svojimi mentorji, da predstavimo vaše delo.

Nikar ne odlašajte in nam čimprej pišite na naš naslov.

Pa lep pozdrav!

Milena

Otroška ustvarjalnica »SNOOPY« vabi vse otroke svoje ustvarjalnice:

- tečaj synthesizerja
- tečaj kitare
- plesni tečaj
- mala glasbena šola (5, 6 let)

Tečaji se bodo izvajali v Zagorju, Trbovljah, Kisovcu in na Izlakah. Vse informacije dobite na sedežu OU »SNOOPY« na Cesti zmage 33 in po telefonu 61-147 ali 61-013.

SNOOPY, trgovina na drobno, na Sallauminesu 5 v Trbovljah, vabi na ugoden nakup jesenskih in drugih oblačil za vse starosti. Nudimo vam tudi šivanje vseh izdelkov po vaši želji in naročilu.

Vabljeni k Snoopyju!

Potovanje z rožnatim slonom

»Hu, hu, hu!« Komaj sem ujel avtobus. Danes je šlo pa za las. Avtobus je bil čisto prazen. Voznik je pritisnil na plin. Na naslednjih dveh postajah ni ustavil. Stekel sem k vozniku. A glej, tristo kosmatih, skoraj bi me kap. Za volanom je sedel pravcati rožnati slon.

Nenadoma je avtobus poletel. Pod seboj sem videl Eifflov stolp. Big ben in kip svobode. Ljudje so bili le še majhne pikice. Čez nekaj trenutkov je bila Zemlja le še kot krogla za balinanje, nato frnikula, potem pa le še majhna pikica v vesolju. Preletela sva že luno. Mimo naju so letele leteče cigare, sladoledi, vaze, za trenutek se mi je celo zdelo, da je mimo mene priletela tovarišica za matematiko. Letela sva mimo Marsa, kjer je neki rumeni Marsovček ravno preklinjal, ker se je s svojo letečo cigaro zaletel v veliki vesoljski sladoled. Na Jupitru so imeli neki čudni vesoljčki veselico in so pili, jedli, kartali in peli. Nenadoma je leteči avtobus streslo in ga obrnilo. Zašla sva v vesoljski vrtnec. Postalo je čisto tiho in avtobus se je ustavil. Skozi okna je posijalo sonce.

Ko sem izstopil, sem zagledal čuden svet. Bil je poln nebotičnikov, ki se jim ne vidi vrha. Vsi so bili zgrajeni iz trde snovi in, če si udaril po njih, je čudno odmevalo. Na tem svetu so namesto ljudi živeli sloni. Na mestni tržnici so prodajali sadje, ki je bilo zelo nenavadnega okusa in še bolj nenavadne oblike. Na primer: zobna ščetka radirka, sveča ... Odpravila sva se naprej. Nenadoma se je slon ustavil pred neko hišo, ki je bila v obliki trikotnika. Pozvonil je in se hitro umaknil od vrat. Vrata so se odprla in velika slonica z obvezo na očesu je zakričala:

»Pinki, kje si hodil ves ta čas? Zdaj te bom pa nabila!«

Pinki se je prestrašil in oba sva stekla nazaj v leteči avtobus. Pinkijeva žena pa za nama. Na srečo sva bila hitrejša in sva odletela. Pinkijeva žena pa je še zmerom mahala z dežnikom. Kmalu sva pustila planet slonov daleč za seboj.

Na Jupitru ni bilo več veselice in na Marsu ni bilo več videti Marsovčka in njegove leteče cigare. Mimo naju so prileteli še zadnji vesoljski sladoledi. Enega sem zgrabil. Bil je iz vanilije in bil je zelo dober.

Končno sva pristala na Zemlji. A ker vesoljski sloni ne morejo živeti na Zemlji, se je Pinki spremenil v malega plišastega slončka. Zdaj ga imam na svoji postelji.

Luka Fain, Izlake

Prvošolska

V današnjih časih demokrati-
je tudi prvošolčki niso več tisto,
kar so bili. Že v prvem tednu
pouka se upajo postaviti za
svoje interese.

Tako so na Dolu opozorili
svojo gospo tovarišico:

»Bodite, prosim, cel teden v
tej pikčasti obleki, da vas bomo
poznali.«

F.M.

Bila sem v slovanskem gradišču

Nenadoma se mi je zazdelo, da nekje daleč, globoko v gozdu slišim močan hrup. Hrup je bil nenavaden, zato je pritegnil mojo pozornost. Le kaj bi to utegnilo biti?

Premagala sem strah, zbrala ves svoj pogum in se skozi gozd napotila proti kraju, od koder se mi je zdelo, da ta hrup prihaja. Čez nekaj časa sem prispela do velike gozdne jase. Čeprav se je že mračilo, sem še vseeno videla, kako se po vasi giblje brez števila temnih postav. Tu in tam se je zabliskalo nekaj svetlega. Spoznala sem, da so to vojščaki. Tedaj je nenadoma zatrobil rog, da je odmevalo od gozda in hribov. Vsa trda od strahu sem kot prikovana obstala na svojem mestu. Kaj ni to slovansko gradišče!

Hrup in žvenket orožja je bil čedalje glasnejši. Po jasi je zagorelo nešteto ognjev, sredi med množico vojščakov pa sem opazila sivolasega starca. Oblečen je bil v mehko suktnjo, pleča pa je imel odeta z ovnovo kožo. Ob velikem šotoru je bil v družbi mladcev. Vsi so izžarevali svojo močno odločenost, da izpolnijo ukaze svojega vodje. Proti nebu so dvigali kopje in loke, Svarun pa jih je zadovoljno pozdravljala. Vse je kazalo, da se pripravljajo na bojni pohod.

Nenadoma je tik ob meni počila veja, da sem poskočila od strahu. S silno hitrostjo je skozi gozd na konju pridrvel mlad jezdec, lep kakor jutranja zarja. Gotovo je Iztok, me je prešinilo. Dirjal je naravnost proti meni, jaz pa sem stala kakor vkopana. Noge so me popolnoma izdale in nisem jih mogla niti premakniti. Zakričala sem: »Iztok, Iztok!« in se prebudila. Skozi okno so sijali jutranji sončni žarki, na blazini pa je ležala odprta knjiga Pod svobodnim soncem, katero sem zvečer napeto brala pozno v noč.

Olgi Zore, Izlake

Hajd v knjižnico

V zagorski mladinski knjižnici si po novem poleg knjig in revij lahko izposodite kasete s pravljicami in drugimi zgodbami za mladino. Nekaj naslovov iz zbirke 140 kaset: Peter Nos je vsemu kos, Žogica Nogica, Sirota Jerica, Sapramiška, Korenčkov palček, Picko in Packo, Kekec, Butalski policaj, Butaleci, Otok zakladov, Na olimpiado (M. Muster).

Če si član knjižnice, si kaseto lahko izposodiš za 3,00 din in jo najkasneje čez teden dni vrneš. Če se nisi član knjižnice, lahko postaneš brez posebnih problemov: vedeti moraš, kje je knjižnica (v Delavskem domu), svoj naslov in rojstno leto. Ob vpisu znaša članarina 50,00 din. Nato si brezplačno izposojaš knjige vsakokrat, ko prideš v knjižnico. Pa še nekaj: brez vednosti staršev seveda ne gre. Morajo ti dovoliti, da se včlaniš v knjižnico. Odprta je vsak torek in četrtek (dopolodne in popoldne).

Izlake, Obrezija 12
tel.: 0601-73532
fax: 0601-73737

**Trgovina
MIKRO**

ELEKTROPROM

d.o.o.

elektroinstalacije,
elektronika,
trgovina

TRGOVINA – maloprodaja:

- ves elektroinstalacijski material
- vodovodni material
- oprema za centralno kurjavo (peči, gorilci, cisterne, radiatorji)
- akustika – TV Gorenje – Blaupunkt
- bela tehnika – Gorenje – Bosch
- orodje Iskra in Black & Decker
- satelitske antene z montažo

PO KONKURENČNIH CENAH

MONTAŽA

- izvedba vseh vrst elektroinstalacij (jaki in šibki tok), strelovodov in montaža instalacij in opreme za centralno kurjavo.

posebna ponudba: avtomatika za centralno ogrevanje s 30 % prihrankom energije.

PROIZVODNJA

- izdelava eno in dvostranskih tiskanih vezij
- izdelava čelnih plošč s tasterji

Za vso ponudbo v naši trgovini nudimo tudi grosistično ponudbo z veleprodajnimi cenami.

KUPON

Do 5. oktobra 1991 lahko v naši trgovini Mikro na Izlakah s tem kuponom dobite za gotovinsko plačilo nad 3.000 dinarjev 5 % popusta.

V trgovini MIKRO prodajamo tudi na kredit.

MIT MESO IZDELKI TRBOVLJE
ZASAVJE ŠIROM PO
SLOVENIJI

Prodaja alkoholnih in
brezalkoholnih pijač

ANJA KROPIVŠEK

Loke 5, 61411 IZLAKE
Tel.: (0601) 73-681

Odprto: vsak dan od 8. do 21. ure,
tudi soboto in nedeljo.

NAJUGODNEJŠE CENE

Vesna med Japonci

Mladinski pevski zbor Vesna je na koncertu predstavil dela zahtevnejših slovenskih avtorjev (od renesanse, slovenskih narodnih pesmi, do modernejših del), s čimer smo v svet ponesli vsaj delček slovenskega jaza. Zahtevnosti primerno je bilo tudi odobravanje in navdušenje publike. Tako smo kot prvi predstavniki naše najmlajše državnice, ponosno in učinkovito zastopali svojo domovino v tem delu sveta. Vzdušje na koncertu je bilo res sijajno. To navdušenje se je nadaljevalo tudi na večerni zabavi, ki je bila nekakšen zaključek tega prvega svetovnega festivala mladinskega petja v Hamamatsuju. Zbori vseh narodnosti, ras in ver so se medsebojno spoznavali in zabavali. Nihče si ni želel končati tega prijetnega večera, a Japonci imajo tudi za prijetne stvari življenja natančno določen čas dogajanja. In ko odbije predpisana ura, se zabava konča, ne glede na želje in razpoloženje ljudi.

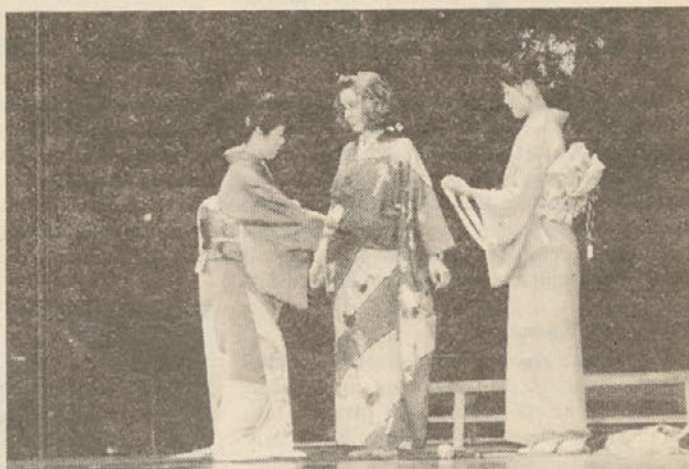
Med našim bivanjem v Hamamatsuju in tudi v drugih krajih Japonske so se gostitelji zelo trudili, da bi nam prikazali vsaj delček svoje bogate tradicije. Pripravili so nam raz-

Avtorica reportaže Mija Južina je na Japonskem obvladala o-hashii

novrstne predstave njihovih tradicionalnih noš kimono (tudi članice našega zbora so preoblekli v njihovo nošo na eni izmed takšnih predstav). Priredili so nam t.i. »tea ceremony«, kjer so nam gejšte postregle s tipičnim japonskim zelenim čajem in s posebnim želejem. Predstavili so nam tudi svoje stare plese in glasbo, ki je prav tako izraz njihove tradicije in religije. Tradicionalna glasba na Japonskem zajema japonsko klasično glasbo, v kateri so meje med starimi in novimi slogovnimi zvrstmi sicer zelo jasne, vendar pa načelno manj pomembne in marsikdaj – povsem formalno – zabrisane. Čisto posebne kulinarčne »užitke« pa so nam nudili s pripravo tipičnih japonskih jedi. Še zlasti nas je »očaral« sushi: to je zelo priljubljena japonska jed, kombinacija školjk ali rib, zelenjave in okisanega riža, vse to surovo ali kuhano (po izkušnjah večkrat surovo). Sashimi je prav tako tipična japonska jed. Gre za narezano surovo ribo, ki jo pomakajo v sojino omako. Sukiyaki pa je narezana zelenjava z govedino, kuhano v loncu. Vse to se je ali z rokami ali s paličicami (o-hashii), kar pa zahteva zopet posebno spretnost. Poleg vsega je hrana zelo neslana, prav tako jejo zelo malo kuhane hrane in tudi zelo malo pijejo.

Japonci so izredno prijazni ljudje in zelo pozorni gostitelji. Želeli so nam ustreči na vsak način – tudi pri hrani, ko so

Zagorska Japonka na odru

ugotovili, da nimamo ravno skupnega jedilnega lista. Vodili so nas v restavracije z evropsko hrano in nekateri so nam omogočili, da smo si kdaj tudi sami kaj skuhalih po lastni želji in izbiri.

Najbolj od vsega pa me je navdušila skromnost in preprostost Japoncev. Kljub visokemu tehnološkemu napredku in dobrem življenjskemu standardu ostajajo ljudje prijazni, skromni, celo sramežljivi. Kljub temu, da se radi in zelo hitro učijo (med njimi so zelo nadarjeni), dobiš občutek, kot da jim je nerodno pokazati svoje znanje. Verjetno iz bojazni, da kljub vsemu še ne znajo dovolj. To so ljudje, ki se kljub naporemu ter zahtevnemu delavniku, ki ni omejen na osem ur, še znajo navduševati nad malenkostmi, nad tako preprostimi, za nas celo nesmiselnimi stvarmi, kot je npr. izdelovanje igrač in okrasnih predmetov iz barvnega papirja ob večerih v družinskem krogu (ta običaj imenujejo origami). Znajo se navduševati, smejati in predvsem – znajo biti prijazni. Že prijazen nasmeh trgovke, ki ga pri nas redko vidiš, tam pa na vsakem koraku, ti pomaga, da se v tuji deželi ne počutiš tujca. Seveda pa vsa ta njihova skromnost in prijaznost (že morda priučena, a vendarle) izvira iz njihove dolgotrajne vzhodnjaške filozofije in religije, ki je močno prisotna v zavesti ljudi. Zato je na Japonskem tudi zelo malo kriminala in korupcije ...

Mija Južina

Gneča na japonski ulici

Tržaški in ljubljanski najdenčki na zasavskih tleh*

V Zasavju nemalokrat preseneča množična prisotnost italijanskih (romanskih) priimkov. Njihovi nosilci so prihajali v naše kraje kot industrijski delavci in mojstri od graditve železnice 1846-1849 do prve svetovne vojne, veliko manj pa je znan starejši val tržaških najdenčkov, rejencev v vaseh na kranjski strani meddeželne meje, t.j. v zagorskem okolišju do potoka Bevčica in na Kumljanskem. Rejništvo je bilo na našem podeželju izjemno razširjen pojav, najdenčki iz tržaške in ljubljanske najdenišnice pa so popestrili socialno in gensko strukturo Zasavcev. Prežitki obravnavane dobe so opazni še dandanes, le da se jih vse premalo zavedamo.

Pojem najdenčka

Jožefinska doba je s povečano skrbjo za socialno varstvo prinesla poleg novih deželnih bolnišnic, porodnišnic in ubožnic tudi moderno organizacijo najdenišnic. Njihov namen je bil sprejemati zapuščene in najdene otroke, ter jih oddajati v plačano rejo na podeželje. Ljubljana je dobila najdenišnico z majhno porodnišnico leta 1788, v isti čas pa sodi tudi ustanovitev najdenišnice v Trstu. Izraz najdenček za oddane sirote sicer ni najustreznejši, saj je bilo število najdenih otrok med njimi zanemarljivo majhno, vendar gre za uradni naziv, ki je bil edini v rabi ves čas obstoja obeh najdenišnic (Triester = oziroma Laibacher Findling, redkeje Findelkind) in se je kot tak uveljavil tudi med ljudstvom.

Postopek za oddajo otroka je bil preprost. Uprava najdenišnice je materi izročila potrdilo, s katerim je lahko dobila otroka iz reje v lastno brezplačno oskrbo, najdenišnici pa je morala plačati vsaj najnižjo predpisano takso. Ker večina mater tega ni zmogla, je najdenišnica izterjala oskrbnino za otroka od mestne občine oziroma okraja, kamor je bila otrokova mati pristojna. Okrajna gospodarka, na katere področju so našli najdenčka, je bila dolžna plačati takso tudi za tega. Domala vsi v porodnišnici rojeni otroci so bili nezakonski, njihove matere pa služkinje, ki so se med otrokom in službo odločile za slednjo. Med materami, ki so rodile v Ljubljani zunaj porodnišnice, so bila neporočena mestna dekleta, zapornice z ljubljanskega gradu, igralke, vdove pa tudi revnejše poročene predmestne ženske in oficirske žene. Podobno so bile matere otrok s podeželja neporočene kmečke hčere in vdove, ki so hotele prikriti sramoto.

Rejenci v Št. Juriju pod Kumom

Kljub obsežnemu gradivu o gibanju prebivalstva v šentjurijskem župnijskem arhivu podatki o rejencih iz najdenišnic niso popolni. To velja še zlasti za desetletja do začetka tridesetih let 19. stoletja, ko imamo na voljo zgolj krstne, poročne in mrliške matične knjige.

Pregledne in razmeroma točne podatke o prebivalstvu najdemo šele v mlajših knjigah »status animarum«, ki jih je v župnijskem arhivu sedem, zajemajo pa čas od 1833 do poznih šestdesetih let 20. stoletja. Gre za zapisnike duš 1833 - 1841, 1842 - 1855, 1855 - 1861, 1862 - 1871 in od 1891 dalje ter za dva vzporedna popisa župljanov, od katerih je

Tržaška najdenka Apolonija Argento kot dekle pred l. 1873.

starejši nastal med letoma 1833 in 1834, mlajši pa v vojaške namene leta 1840. Še posebej pomemben je Protokol o najdenčkih, sestavljen iz dveh ločenih popisov v eni knjigi. Prvi je seznam v župnijo prispelih najdenčkov v letih 1831 do 1836, drugi pa status animarum za najdenčke iz leta 1861.

Pritok najdenčkov

V desetletjih, iz katerih nimamo natančnih podatkov, tudi število šentjurijskih najdenčkov - rejencev še zdaleč ni bilo tolikšno kot pozneje. Njihov dotok v te kraje je bil le sporadičen. Tako so iz časa pred letom 1810 znani samo trije najdenčki, dva tržaška in en ljubljanski, a še zanje ni moč trditi, da so bili vzgojeni na obravnavanem področju.

Število ugotovljenih najdenčkov, rojenih v letih 1811 - 1820 znaša osem, od tega je sedem tržaških in en ljubljanski, v desetletju 1821 - 1830 pa jih je prišlo v župnijo vsaj 37, in sicer 24 Tržačanov, 12 Ljubljancev in najdenček neznanega izvora.

Dotok v naslednjih treh desetletjih osvetlujejo pregledni in zanesljivejši podatki iz ohranjenih statusov. Prvi val množičnega pritoka otrok je bilo desetletje 1831 - 1840, v

štiridesetih letih beležimo skoraj popoln zastoj, drugi val priseljevanja sledi v desetletju 1851 - 1860, s tem pa je dotok razen treh izjem tudi povsem končan. Vse nadaljnje ugotovitve se bodo nanašale na populacijo najdenčkov iz obdobja 1831 - 1860. Naslednja preglednica prikazuje število otrok, razmerje med spoloma ter ljubljanskimi in tržaškimi najdenčki.

(Preglednica)

Desetletje		tržaški	ljublanski	neznani	skupaj
1831-1840	Moški	64	44	1	109
	Ženske	60	36	1	97
	Skupaj	124	80	2	206
1841-1850	Moški	4	1	-	5
	Ženske	6	-	-	6
	Skupaj	10	1	-	11
1851-1860	Moški	47	8	-	55
	Ženske	72	8	-	80
	Skupaj	119	16	-	135
SKUPAJ 1831-1860	Moški	115	53	1	169
	Ženske	138	44	1	183
	Skupaj	253	97	2	352
		71,87%	27,56%	0,57%	100%

Znatno večje število Tržačanov v šentjurijski župniji izhaja iz dejstva, da je bila tržaška najdenska ustanova precej večja od ljubljanske. Eden od vzrokov za tolikšno nesorazmerje je vsekakor ta, da so Kumljanci pogosto odhajali prodajati maslo in druge izdelke v Trst in ne v Ljubljano, ki jim je bila sicer mnogo bliže.

Skupno število ugotovljenih najdenčkov, ki so kdajkoli živeli na področju šentjurijske župnije, znaša vsaj 403. Od teh se jih je 352 rodilo v obdobju 1831 do 1860, za katero imamo zanesljive podatke. Primerjava med številom domačih novorojencev in v rejo sprejetih otrok nam pove, da je bil v obravnavanih treh desetletjih domala vsak četrti šentjurijski otrok prinesen iz najdenišnice.

V vseh desetletjih sprejema rejencev iz najdenišnic bi le stežka našli hišo, kjer niso vzgojili vsaj enega najdenčka.

Izvor in imena rejencev

Ker je najdenček obdržal materin priimek, ki ga je dobil pri krstu, lahko z dokajšnjo mero zanesljivosti ugotovljamo narodnostno pripadnost matere. Tržaški najdenčki so imeli večinoma italijanske priimke, ljubljanski slovenske, z leti pa je vse bolj naraščalo tudi število slovenskih priimkov med Tržačani. Iz tržaške najdenišnice so prihajali tudi otroci s furlanskimi, nemškimi, poljskimi in hrvaškimi priimki, med ljubljanskimi najdenčki pa najdemo nekaj ne-

mških in hrvaških priimkov ter še več italijanskih, kot so Tori, Calcina, Albioni, Entor, Montanari in drugi. Vsaj nekateri ljubljanci so bili že druga generacija oddanih otrok, namreč otroci tržaških najdenk. V devetdesetih letih tudi v matičnih knjigah zamenuje oznaki Triester Findling in tržaški najdenček ljudsko poimenovanje »tržašk« oziroma »tržaška«. Ljudje so namreč tedaj že odraslim najdenčkom pravili »tršk« in »trška«, o ljubljanskih najdenčkih, ki jih je bilo zelo malo, pa niti niso kaj dosti vedeli. Z neslovenskimi priimki si niso posebej belili glave in so najdenčka poznali bolj po imenu. Če je že kdo vprašal, zakaj ima nekdo nenavadne priime, je bil odgovor preprost: »Ker je tršk.«

Koliko je bilo med šentjurijskimi rejenci pravih najdenčkov, zaradi pomanjkanja virov tudi ob načrtnem pregledu gradiva obeh najdenišnic, ne bi mogli ugotoviti. Na nekatere najdenčke je moč sklepati po nenavadnih imenih, kot sta jih nosila Tržačana Brigida Belladonna in še zlasti Alexander Macedone (!).

Še bolj pa se mi zdi vredna pozornosti pripoved, ki so jo ohranjali pri Medvedu v Št. Juriju št. 50 o svoji rejenki Apoloniji Argento. Njenima rednikoma naj bi v tržaški najdenišnici povedali, da je otroka odložila pred vrata najdenišnice neka plemenita gopca. V krstni matici župnije Sv. Jožefa pri tržaški centralni bolnišnici je zapisano, da so Apolonijo resnično našli 8. februarja 1855 na nekem pragu. Še več, krstitelj je bilo znano materino ime –Marjana Argento. Velja le omeniti, da je od 12. stoletja v Trstu res živele ugledna plemiška rodbina Argento, katere moška veja je izumrla leta 1822. Medvedova rejenka Apolonija ni nikoli rada govorila o svojem poreklu, češ da ničesar z gotovostjo ne ve. Pri osemnajstih se je omožila s celozemljakovim sinom Jožefom Čopom, umrla pa 17. novembra 1940 pri hčerki v Trbovljah.

Umrljivost otrok

Na splošno so umirali šentjurijski rejenci za istimi boleznimi kot domači otroci. Najpogostejše so bile griža, koze, oslabeledost, glište, vodenica, jetika, različna vnetja, božjast in druge. Največ smrti je zahtevala epidemija griže leta 1834, ko je umrlo 77 otrok, od tega 22 najdenčkov.

Na podlagi krstnih in mrljskih matic sem izračunal odstotek umrljivosti domačih otrok in rejencev, pri čemer je treba računati z manjšimi odkloni zaradi selitev nekaj družin iz župnije v župnijo.

Odstotek umrlih najdenčkov – dojenčkov je tako v skupnem seštevku za 7,14 % višji kot pri domačinih. Nasprotno je pri otrocih, umrlih med 1. in 15. letom starosti odstotek najdenčkov celo za 2,78 % nižji kot pri domačinih. Prvo leto življenja je bilo tako za šentjurijske najdenčke usodnejše kot poznejša leta. Od celotnega števila otrok jih je petnajsto leto preživelo 67,25 %, od tega 68,28 % domačinov in 63,92 % najdenčkov.

Življenjske poti najdenčkov

Ker so bili tržaški in ljubljanski najdenčki oddani samo v rejo, so jih lahko njihove ma-

tere ali poročeni starši zahtevali nazaj.

Število 34 je v primerjavi z več kot 400 najdenčki, ki so bili v reji na obravnavanem področju, majhno, saj ne zajema niti desetine vseh rejencev.

Najmlajša rejenka je ob vrnitvi dopolnila komaj mesec dni, kar osem najdenčkov pa je imelo že 20 do 27 let.

Osem od skupno 34 vrnjenih najdenčkov pozneje spet zasledimo v Št. Juriju. Njihove korenine so bile vsajene v vaseh pod Kumom in tja so se spet vrnili.

Če štejemo k odraslim vse najdenčke, ki niso umrli pred 15. letom, se vrnili k staršem ali odselili z redniki v drugo župnijo, je na šentjurijskem področju odraslo 188 tržaških in ljubljanskih najdenčkov, rojenih v obravnavanih treh desetletjih. Odstotek odraslih od celotne populacije je 53,41.

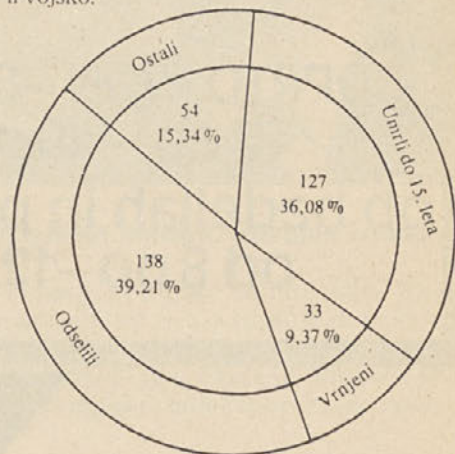
Odraščajoči najdenčki so se, kot že rečeno, selili kot posli od gospodarja h gospodarju, nekaj znotraj domače župnije, drugi spet v sosedstvu. Slednje štejemo tako kot tiste, ki so se poročili na kmečka gospodarstva v sosednjih župnijah, med odseljence na podeželje. Kraji, kamor so odhajali, so Konjšica, Svibno, Radeče, Polšnik, Dole, Šentjanž, Dobovec, Šentrupert, vsi v hribovitem svetu med Savo in Mirno. Na levem bregu Save se je odpiral spet drugačen svet, kjer so kot rudarji in industrijski delavci iskali delo sprva moški najdenčki, pozneje pa vse bolj tudi ženske. Z gotovostjo vemo, da jih je odšlo 14 v Zagorje, 11 v Trbovlje, 7 v Hrastnik, 4 pa preprosto »h knapom«. Tretja možnost odselitve je bila kam dlje, v večja mesta in druge dežele. Tuje kraje so prvi spoznali moški, ki so bili kot ljudje brez premoženja vsi brez izjeme vojaški obvezniki. Število odseljenih znaša 134 ali kar 71,28 % vseh odraslih najdenčkov, kar glede na geografsko majhnost in povsem kmečki značaj domače župnije niti ne preseneča.

Koliko postaj je bilo v življenju najdenčka – proletarca, nam zgovorno priča življenjska pot Janeza Marolta, popisana v Protokolu o najdenčkih. Podatke je leta 1916 poslal iz Beočina v današnji Vojvodini Maroltov sin, ki je šentjurijski župnijski urad prosil za domovinski list. Takole je bilo: Najdenčkova mati Marija Marolt, samska kmečka hči iz Trsta, je prišla 9. februarja 1857 v tržaško najdenišnico, kjer je 19. maja rodila sina Janeza. 8. julija so vzeli otroka v rejo Špitalarjevi iz šentjurijske župnije. Pri rednikih je ostal do dvajsetega leta, dobil nato delavsko knjižico in se v Zagorju poročil s Polšničanko Ano Jesek. Pot ga je vodila naprej v Hrastnik, kjer je delal dve leti, šest let je bil v Trbovljah, dvanajst let kot cementarniški delavec v Loednu, nato štiri leta v Gurahaitzu, poldrugo leto v Partu v Nemčiji, leta 1916 pa je bil že devet let v Beočinu pri Čereviču.

Delo in boljše življenje je odšel iskat drugam vsakdo, ki si v domači župniji ni našel zakonskega tovariša s streho nad glavo in ni hotel do smrti ostati hlapec oziroma dekla. Kmečka gospodarstva so potrebovala povečini gospodinje, gospodarje le tam, kjer ni bilo sinov, pa tudi število poslov na večjih kmetijah je bilo omejeno.

Od 188 odraslih najdenčkov jih je 54 ali nekaj več kot četrtina (26,60 %) ostalo v župniji, od tega 29 samskih in 25 poročenih. Trije moški in ena ženska so prevzeli tudi posest svojih rednikov.

Vsi neporočeni najdenčki, ki so ostali v domači župniji, so tako kot del njihovih vrstnikov v sosednjih župnijah polnili vrste vaškega proletariata. Bili so hlapci, deklet, dninarji, gostači in osebenjki, na stara leta neredko prisiljeni beračiti. Ko so odrasle še zadnje generacije šentjurijskih rejencev, je izraz najdenček vse bolj veljal le še za neporočene najdenčke. Najdenček je postal natanko določena socialna kategorija, iz katere so bili izvzeti vsi poročeni gospodarji in gospodinje, ki so posedovali kakšno premoženje, neredko pa tudi najdenčki, ki so služili vojsko.

Življenjske poti najdenčkov

Sledovi najdenčkov na Kumljanskem danes

Do današnjih dni se je v zaselkih pod Kumom ohranilo o časih, ko so hodili ljudje v najdenišnico po otroke, le nekaj pripovedi, med starejšimi še medel spomin na zadnje najdenčke, ki so umirali v času med obema vojnama, sicer pa nekaj nenavadnih italijanskih priimkov. Domačini so jih vselej izgovarjali po svoje in jih nazadnje prilagodili tudi fonetični pisavi. Giulattije imenujejo Goljattiji, le v šoli so njih nekaj še klicali »Žiljati«, Caliope se danes piše Kaliope in izgovarja Kaljope (genitiv Kaljópeta), priimek Florindo se je spremenil v Florinda (gen. Florindata), še posebne težave pa so imeli Kumljanci z danes izginulim priimkom Aurelio, ki so ga izgovarjali kar Uréjles (gen. Uréjleza). Poleg najdeniških priimkov Giulatti, Kaliope, Florinda in Aurelio so se v novejšo dobo ohranili še Fogris, Čadež, Reberssek in Štepec, skupaj osem.

Zadnji najdenčki, ki se jih še spominjajo najstarejši Kumljanci, so bili že vsi hišni gospodarji in gospodinje, nobenega posla ni bilo med njimi. Nekaj pa je bilo vsem skupno: mnogi so odhajali po kupčiji v Trst. Pravijo, da jih je nekaj vlekel tjakaj, odkoder so jih prinesli.

Boris Golec

*Sestavek je povzetek avtorjeve razprave »Tržaški in ljubljanski najdenčki v kumljanskih hribih«, objavljene v Kroniki, 1989/37, št. 3.

Konkurenčne cene, bogata
izbira in prijazna postrežba v
samopostrežni

trgovini z mešanim blagom

NAŠ MARKET

Peter Kolander

61420 Trbovlje, Šuštarjeva 42

tel.: (0601) 24-350

**ODPRTO: NON-STOP od
7.00 – 19.00
ob nedeljah in praznikih
od 8.00 – 12.00**

**mladinska knjiga
trgovina d.d.**

knjigarna in papirnica
61410 Zagorje ob Savi
cesta zmage 27
tel. (0601) 61-061, 62-381
fax. (0601) 61-832

NOVE TEHNOLOGIJE ZA NOVE ČASE!

knjige za otroke in mladino,
leposlovje, priročniki, učbeniki,
strokovne knjige, hišni in
poslovni računalniki,
komunikacijska tehnologija,
birotehnična oprema in pribor,
zabavna elektronika, pisarniški
material, šolske potrebščine
darila,...

**NAKUP PRI NAS JE
DOBRA ODLOČITEV!**

ORIN

NATAŠA DRNOVŠEK

**Cesta 20. julija 2/c
61410 Zagorje**

Ste nezadovoljni, ker se ne morete znebiti odvečnih kilogramov? Bi radi imeli lepo oblikovano postavo? Vas moti celulit? »MI POZNAMO REŠITEV!« OBIŠČITE LEPOTNI SALON »NATAŠA« na Cesti 20. julija 2/c v Zagorju.

Salon »NATAŠA« vam po konkurenčnih cenah ponuja:

- terapijo hujšanja,
- odpravljanje celulita,
- telesno masažo, pedikuro, manikuro - oblikovanje in nega nohtov ter depilacijo

Za boljše počutje, za vaše zdravje, za lepoto vašega telesa - »SALON NATAŠA«.

Odprto imam vsak dan od 16. do 20. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure.

Pokličete nas lahko po telefonu (0601) 61-238.

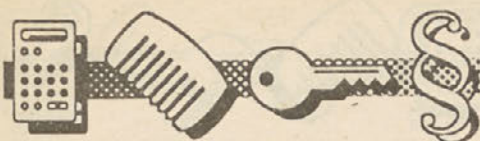
Brez napora do dobrega počutja - »SALON NATAŠA«. Obiščite nas ne bo vam žal.

AVTOPREVOZNIŠTVO

Husanović Kasim

**Cesta zmage 18
Zagorje ob Savi
Tel. št.: 61-989**

Rumene zvezdice v Radečah

Kako čim hitreje do podatkov, do pravih točnih in nujnih meritev, ki bi lahko marsikateremu podjetju prihranila čas, pospešila proizvodnjo in prihranila kopico denarja. Odgovor, nekdanja neznanka, vam danes ponuja mešano slovensko-avstrijsko podjetje DEWETRON, katerega solastnik je Matej Krajnc iz Radeč.

Kdaj ste pravzaprav začeli samostojno pot podjetnika?

No ja, podjetnik nisem dolgo, vendar lahko ugotovim le, da mi ni žal, da sem stopil za samostojno pot. Delo je zanimivo, terja celega človeka, kopico znanja, voljo in željo po raziskovanju novega.

Je skrivnost, zakaj ste zapustili Radečepapir?

Ne bi rekel, da je skrivnost. Občutek imam, da me preprosto niso znali izkoristiti. Imel sem kopico znanja. Nekaj časa poizkušaš, potem pa ... pustiva to, saj nihče ni nikjer nenadomestljiv.

Vrniva se v DEWETRON. Kaj je pravzaprav vaša specialnost?

To je težko povedati v nekaj kratkih besedah. Če rečem bolj preprosto. Ukvarjamo se z instrumentacijo, merilnimi tehnikami, nadzorom procesov, seveda vse s pomočjo računalnikov.

Komu je namenjeno vaše delo?

V bistvu je to industrija, kjer so potrebne natančne, predvsem pa hitre meritve. To je papirna industrija, pa elektro, kemična industrija in podobno. V teh panogah je nujna avtomatizacija nadzora procesov. Preprosto, človek je prepočasen. V bistvu delamo zato, da bi prišli čim hitreje do podatkov. No in v tem je naša specialnost. Mi časovne meritve spremljamo s pomočjo računalnika in matematičnih procesov.

Nič nisva rekla o vašem študiju, oziroma izobrazbi.

Sem diplomiran inženir kemijske tehnologije, trenutno pa sem pred zaključkom tretje stopnje in sicer s področja regulacije procesov v papirni industriji. Leto dni sem bil tudi na specializaciji v Franciji. Mogoče je le zato škoda, da me v podjetju Radečepapir niso znali izkoristiti.

Je v vaši panogi konkurenca močna?

Konkurenca vlada le pri prodaji računalniške opreme, drugače pa smo v DEWETRONU več ali manj edini, ki vpeljujemo specialno opremo za vodenje procesov. Nudimo pa tudi popolni inženiring.

Je trg majhen, ste znani tudi izven Avstrije in Slovenije?

Prej smo bili dobrodošli tudi v Jugoslaviji, sedaj pa je naše težišče vzhodna Evropa, kjer je tovrstna tehnologija vodenje procesov s pomočjo računalnikov še prava uganka v marsikateri industriji.

Imate v firmi kakšen poseben moto?

Moto firme je, v vsako podjetje DEWETRON s svojo tehnologijo meritev. Dela na tem področju je ogromno.

Brez znanja in iskanja novega ni poti naprej. Brez tega je rumena in modra barva še zelo daleč.

Na nekaterih sejmih ste precej aktivni.

To drži. Tam tržimo. Stranke nas spoznavajo, se zanimajo. Resda posla ni takoj naslednji dan. Če človek nima informacije, nikoli ne veš, kdaj ti kaj prav pride.

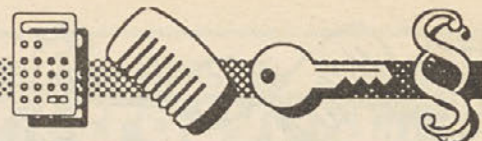
Ste v posel vpleteli tudi družinske člane?

Kljub temu, da podjetje zahteva izredno veliko časa, mi domači stojijo ob strani. Nekaj mi pomaga žena. In, če nekdo dvigne samo telefon, ti to veliko pomeni. Tako ni treba vedno vstati od računalnika in prekiniti miselnega procesa.

Se bo podjetje širilo, kako je z zaposlovanjem?

Tega ne morem oceniti v trenutku, ko se določen trg, vsaj za našo ponudbo, zapira. Toda kdaj kasneje ...

Premog tako in drugače

Pridobili naj bi ga 1,4 milijona ton, od tega 200.000 ton komercialnega. Prvi osnutek elektroenergetske bilance za leto 1992 pristojni že obravnavajo in iz njega izhaja, da naj bi za potrebe trboveljske Termoelektrarne nakopali 770.000 ton, za ljubljansko Toplarno približno 500.000 ton, vprašanje pa je, kako bo s potrebami v Kidričevem. Za ogrevanje in t.i. široko porabo bi morali nameniti vsaj 200.000 ton boljših vrst goriva. Teh ta trenutek primanjkuje; Rudniki dolgujejo pogodbenim kupcem kar precejšnje količine, pa tudi pri nas je teže priti do kosov in kock, zagorski prodajni oddelek in trgovina Železnina pa sta sploh ustavila prodajo.

In kaj je še novega v premogovništvu? Za rudarji je prvi mesec poskusnega izvajanja kolektivne pogodbe, usklajene z velenjskimi knapi. Pri tem gre za kar precejšnje premike v dosežanjem načinu nagrajevanja. Med drugim za poskus zmanjševanja stimulativnosti zunanjih in administrativnih del in večjega v t.i. čisti proizvodnji v jamah. Izplačilo osebnih dohodkov 17. v tem mesecu je že bilo v duhu in v okviru načel kolektivne pogodbe, pri čemer pa so se, kot slišimo, odprli številni problemi. Nekatera opravila in dela so preskromno ocenjena in ovrednotena. Pravijo, da sestavljavci niso upoštevali nekaterih posebnosti dela v razvoju, ekonomsko-pravnem področju in drugod. Obseg denarja za plače je ostal enak, le prerazpodelili so jih v skladu z novo pogodbo. **Milan Vidic**

Zasavska podjetja spet investirajo

Medtem ko so bile naložbe zasavskih podjetij preteklih let namenjene v glavnem tekočemu poslovanju, po dveh letih v zasaski Ljubljanski banki spet beležijo večje naložbe. Namenjene naj bi bile modernejši tehnologiji oz. zamenjavi stare. Trenutno imajo pri LB v Trbovljah v pripravi deset večjih naložb v vrednosti 88 milijonov nemških mark, pri čemer so upošteevane tudi naložbe Rudnikov rjavega premoga (brez Vlasteka - programa steklenih vlaken), četrtino te vrednosti pa je vredna samo naložba hrastniške Tovarne kemičnih izdelkov v elektrolizo. Najmanjša naložba je vredna 320.000 nemških mark, največja pa znaša nekaj nad 30 milijoni mark. Zasavske naložbe brez Rudnikov znašajo le 47 milijonov mark. Po podatkih LB v Trbovljah se za drage naložbe odločajo v večini družbena podjetja, obrtniki pa zaradi prešibke materialne sestave ne. Le-ti investirajo v glavnem v opremo in medtem ko jim v primerjavi s podjetji primanjkuje sredstev, imajo po drugi strani veliko idej, pa tudi poguma za njihovo izpeljavo. Struktura omenjenih naložb je dokaj različna: nekatera podjetja so pripravljena sodelovati celo s 75 odstotki lastnih sredstev, druga pa tudi z desetkrat manjšim deležem. Podobna je struktura bančnih kreditov. Primerjava vrednosti naložb med posameznimi občinami pa je takšna: 38 milijonov nemških mark odpade na zagorsko, 26 milijonov na hrastniško in 24 milijonov na trboveljsko občino.

Kakšne pa so možnosti realizacije? Razen za cenejše projekte - majhne, saj v samem Zasavju sredstev zanje ni, primanjkuje pa jih tudi na republikli.

A.H.

Ponudba trgovcem in gostincem

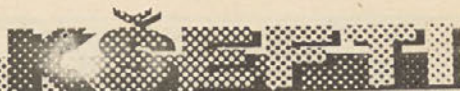
V organizaciji Mesne industrije Trbovlje, Mesnine Ljubljana in Gostinskega podjetja Rudar Trbovlje je bila sredi septembra v trboveljskem hotelu degustacija, kjer so svoje izdelke predstavili Vinakras Sežana, Kolinska iz Ljubljane, Mlekarna iz Ljutomera, Oljarna iz Domžal, Perutnina Ptuj in Industrija brezalkoholnih pijač Žalec. Obiskovalci, med njimi so bili predvsem trgovci, gostinci in predstavniki najrazličnejših ustanov, v katerih dejavnost sodi prehrana, so poskusili številne izdelke, že znane in tudi nove - vseh predstavljalcev. Predstavniki podjetij so predstavili uspehe svojih prizadevanj in načrte, ki jih imajo, da bi potrošnikom ponudili kakovostne izdelke, ki jih že poznajo in so jih že sprejeli kot prehransko potrebo. Na koncu smo si lahko ogledali še temeljito čiščenje prostora. Stroju je ime penomat in odpravi tudi najbolj trdovratno umazanijo. Predstavniki Mesnine Ljubljana, ki te stroje prodaja in Lenke iz Ljubljane, ki po obratih čiščenje že opravlja, sta povedala, da stroj res ni poceni, toda po že kratkem času prinese velik prihranek. Predvsem pa je pomembna popolna čistost prostora, ki je ne more nadomestiti še tako pridna roka. **I.L.**

POTROŠNIŠKO OGLEDALO

Cene, dne 17.9.1991

	PRODAJALNA	Kava Barkafe 100 g	Olje Zvezda 1 l	Sladkor kristal 1 kg	Moka TIP 500 1 kg	Pivo Laško	Stil 1 l	Sir Gauda 1 kg	Krompir za ozimnico 1 kg
ZAGORJE	DISKONT								
	Izlake	29,00	49,30	22,30	13,90	20,20	25,50	-	6,50
	Ajda - Izlake	35,50	50,50	23,70	15,40	20,60	29,00	187,20	6,30
	Emona Zagorje	-	50,50	25,00	20,10	22,20	25,10	162,20	6,00
	Maker Zagorje	35,40	53,80	25,50	14,30	22,40	23,10	191,80	6,50
Prod. Kržišnik	32,90	-	22,70	18,70	20,00	23,70	-	6,00	
TRBOVLJE	DISKONT								
	Trbovlje	29,60	50,62	21,83	14,10	19,10	26,80	153,10	-
	Merx	35,70	52,00	26,60	20,10	21,60	27,90	190,20	6,40
	Emona	35,60	53,90	25,00	20,90	22,20	30,70	-	6,00
	Pj - Ameršek	36,30	54,20	34,10	22,10	20,60	29,10	-	6,00
Prod. Čosič	37,00	54,20	29,70	16,90	20,50	28,50	-	-	
HRASTNIK	DISKONT								
	MARKET								
	STP Hrastnik	33,20	49,30	22,60	17,10	17,50	26,70	-	-
	Emona	35,60	53,90	23,00	16,20	22,20	25,20	191,80	6,00
Mercator -									
Taborniška pot	35,70	53,30	24,70	18,70	18,70	30,50	-	6,80	
Prod. ABECEDA	35,60	52,90	22,90	-	18,70	30,40	-	-	

Prometni davki avtomobilistov

Potem, ko je v Skupščini neslavno propadel vladni predlog spremembe zakona o posebnem prometnem davku, s katerim bi dobili prohibitivni davek za uvoz avtomobilov s Hrvaške, se spleča pred novo spremembo zakonodaje še enkrat pogledati, kako je s temi davki.

Pri nakupu novega avtomobila plača kupec (občan) dva davka – po zvezni zakonodaji temeljni prometni davek v višini 20 odstotkov za avtomobile do 1800 kubičnih centimetrov oz. 45 odstotkov za avtomobile z večjo kubaturo ter republiški posebni prometni davek po splošni stopnji 13,5 odstotka. Avtomobili s katalizatorji imajo desetodstotni davčni popust. Pravna oseba (podjetje, društvo, občina) plača le temeljni prometni davek.

V republiški skupščini je že sprejet osnutek novega zakona o prometnem davku. Delitve avtomobilov po kubaturi ni več, predlagana pa je davčna stopnja v višini 32 odstotkov od fiktivne vrednosti vozila. Razlike v davku za pravne osebe in občane naj ne bi bilo več.

Pri prometu rabljenih vozil je sedaj tako, da ni več davčnih razlik glede časa lastništva. Avto človek lahko proda kot rabljen še isti dan, ko ga kupi kot novega. Davek v višini tri odstotke velja le za promet vozil med fizičnimi osebami oz. občani, pravne osebe pa morajo plačati temeljni davek na fakturni znesek. Osnutek novega zakona predvideva triodstotni davek tako za fizične, kot za pravne osebe. Pri sistemu staro za novo mora fizična oseba, ki kupuje novo vozilo, plačati temeljni in posebni prometni davek, vendar je davčna osnova, torej znesek, ki se obdavičuje, le razlika med ceno novega in ceno starega vozila.

Primerjava med obstoječo in predvideno zakonodajo kaže, da bo po novem nekoliko boljše za fizične osebe, slabše pa za pravne osebe, ki bodo kupovale avtomobile z nižjo kubaturo. To se bo poznalo tudi pri ceni teh vozil na leasing. Treba pa se je tudi zavedati, da bo z Republiko Hrvaško vzpostavljena carinska črta in bodo avtomobili od tam obravnavani kot uvoženi. Pri vsem tem uvozu pa se srečujemo še z eno balkansko navado slovenske oblasti. Davčna osnova je namreč nabavna cena s carinno vred.

Janez Kopač

Hiranje se nadaljuje

Kmalu bodo znani devetmesečni rezultati zasavskega gospodarstva. Že polletni so bili pičli, kaže pa, da tudi tričetrtletni ne bodo kdo ve koliko boljši. Marsikje še slabši. Še vedno se nadaljuje upadanje produkcije. Na srečo ne v vseh kolektivih, toda najbolj v Trbovljah, kjer so naredili za skoraj 30 odstotkov manj, v Hrastniku za 13,8 odstotka, v Zagorju ob Savi pa je bila za 1,1 odstotka višja.

V izjemno zapletenem položaju je skoraj polovica podjetij, med njimi zlasti s področja gradbeništva, strojearne, deloma elektrokovinske dejavnosti ter proizvodnje gradbenega materiala. Zadnji čas se vse bolj zapira trg na jugu, vse manj naročil prihaja s Hrvaške, vse večje zagate pa nastajajo tudi z oskrbo repromateriala in nekaterih surovin s sosednjih območij. Transportne poti so že tako pretrgane, da so imeli posamezni kolektivi resne preglavice pri dovažanju najnujnejših surovin.

Zagatnost sedanjega stanja našega gospodarstva se kaže tudi v nemogoči plačilni spodobnosti. Nima pomena navajati številke o terjatvah naših kolektivov po astronomskih obrestih, ki jih morajo plačevati in mukah pri zagotavljanju denarja za plače. V premogovnikih že vse leto ne poravnava nobenih občinskih in republiških prispevkov. Rdeče številke, ki so v prvem polletju znašale nad 500 milijonov dinarjev, bodo do konca leta še pridobile na teži. Pa tudi sicer podjetja tare še veliko težav, na katere nimajo dosti vpliva. Letošnji poslovni in drugi izidi našega gospodarstva bodo vse prej kot ugodni. Drži pa tudi, da bo nekaj podjetij doseglo izjemno ugodne izvozne uspehe, pa tudi njihova akumulacija bo spodbudna. Žal je, kot rečeno, teh podjetij premalo.

Milan Vidic

Nov bencinski servis v Zagorju

Že lani so republiške inšpekcijske službe zahtevale temeljito obnovo bencinskega servisa v Zagorju. Z ekološkega vidika in zaradi zastarele tehnologije prejšnji ni bil več primeren. V Zagorju pa so se odločili, da v ta načrt vneso tudi obnovo avtopralnice. Bencinski servis se že gradi in konec novembra naj bi doživel njegovo otvoritev. Stal bo na isti lokaciji kot prejšnji, le da bo bolj sodoben. Gradnjo financira Petrol, dela pa potekajo v skladu z načrti.

Lastniki avtopralnice so planirali prenovo že lani, računajmo pa, da bodo letos vsa organizacijska vprašanja rešena in bo tudi ta objekt zaživel.

I.L.

TKI Hrastnik v Benetkah

Na letošnjem bienalu v Benetkah, ki je bil posvečen arhitekturi, se je s svojim proizvodnim programom predstavila tudi TKI Hrastnik. V slovenskem paviljonu na prostoru Bienala v Benetkah v palači CaTron so bili izdelki TKI del promocije Slovenije v svetu.

Hrastniška firma je tako podprla enega od osmih slovenskih arhitekturnih projektov. Italijanski trg, preko Benetk pa seveda tudi evropski, je za Hrastničane še kako pomemben. V Italijo izvozijo kar štiri petine svojih izdelkov, ki jih naredijo za prodajo v tujini. Seveda bi radi prodajo v tujini še povečali. Bienale v Benetkah, kjer jih je opazila svetovna strokovna in kritična javnost, je seveda svojevrstna priložnost za učinkovito predstavitev. Da ne govorimo o udeležencih in udeležencih filmskega festivala, ki je ravno ta čas tekkel na beneškem Lidu.

M.Š.

Brezposelnost raste

Zadnji podatki, ki smo jih dobili na zavodih za zaposlovanje, nosijo datum 31.7.1991:

OBČINA	Štev. brezpos.		Brez pokl.		I.		II.		III.		IV.		V. (sred)		VI. (viš)		VII. (viš)	
	vsi	ženske	vsi	ž	vsi	ž	vsi	ž	vsi	ž	vsi	ž	vsi	ž	vsi	ž	vsi	ž
HRASTNIK	514	231	215	95	45	13	45	17	5	4	102	41	86	51	11	6	5	4
TRBOVLJE	954	463	58	35	339	180	52	8	15	8	229	72	208	133	30	18	23	9
ZAGORJE	786	339	124	73	129	68	70	15	28	9	238	67	158	86	21	13	18	8
LITJA	937	298	88	37	264	69	48	9	16	9	302	70	184	89	17	6	18	9

Priprava: I.L.

MALI OGLASI še naprej zastoj.

Mali oglasi v Zasavcu bodo še naprej zastoj. Izpolniti morate le priloženo naročilnico in jo poslati do 10.10.1991 na naslov Uredništva Zasavca, Delavski dom, C. 9. avgusta 1, 61410 Zagorje ob Savi. Opozorimo naj, da bomo objavili le male oglase, kjer bo dopisan točen naslov pošiljatelja, saj lahko sicer pride do nepotrebnih zlorab in morebitnih nevesčnosti. Prosimo, da ne pišete več kot 20 besed. Pa se to: reklame in nekatera povabila, ki so obvestila, med malimi oglasi ne bomo objavljali. Omrežne skupine 0601 ne pišemo posebej, skupino omenjamo posebej le takrat, ko je ponudnik iz druge omrežne skupine.

POHIŠTVO

PRODAM otroško postelji-
co z jogijem, pisalno mizo.
Tel.: (0601) 21-003 (od 7.
do 13. ure).
OMARE za dnevno sobo
ugodno prodam. Tel.:
73-884.

STROJI

PRODAM peč za žganje ti-
ska na steklu, keramiki,
porcelanu ... do 600°C.
Tel.: 42-271 ali (063)
736-014.

GARAŽA, HIŠA

GARAŽO, zidano, pri Okro-
garjevi koloniji v Zagorju,
prodam. Stoji kot samostoj-
ni objekt ob asfaltirani ce-
sti, pet minut peš iz centra
mesta. Tel.: 62-098.
GOSPODARSKO poslopje
v izmeri 10.000 m² na Brni-
ci in gozd ugodno prodamo.
Tel.: (061) 322-819 – po-
poldne.

AVTOMOBILI

PRODAM Zastavo 750 let-
nik 1983, registriran, dobro
ohranjen. Tel.: 71-438.

MOTORJI

PRODAM motor JAWA-350
letnik 1986 – neregistriran,
cena 500 DEM. Edvard
Hafner, Partizanska 74,
Dol.
PRODAM novo Vespa PX
200 E – 20 % ceneje. Tel.:
22-631.

ZAPOSILITEV

OBUPANI tehnik išče kak-
šno zaposlitev, da bi preži-
vel. Fabiani, Ulica španskih
borcev 16, Trbovlje.
IŠČEM zaposlitev – redno,
lahko tudi začasno. Imam
trgovsko šolo in pet let de-
lovnih izkušenj. Tel.:
42-000.

ŽIVALI

PRODAM breje ovce. Alojz
Grahek, Gore 15 Dol pri
Hrastniku.
PRODAM himalajske per-
zijske muce z rodovnikom.
Tel.: 42-251.
PRODAM leglo lovskih ter-
rierjev odličnih staršev, sta-
rih dva meseca. Stane Her-
le st., Potoška vas 33/a Za-
gorje.

PRODAM kozo z mlekom in
dve mladiči. Dolinšek, Zavr-
šje 13 (39-102).

APARATI

PRODAM commodore 64 z
vso opremo. Tel.: 75-216.
AVTORADIO s kasetofon-
om in klavirsko harmoniko
Weltmeister – 48 basno – 3
registre – novo prodam.
Tel.: 42-011.

RAZNO

MLADA družina najame
enosobno stanovanje v Za-
gorju. Tel.: (061) 442-879.
PRODAM zemljo v Kotre-
dežu najboljšemu ponudni-
ku. Alberta Zahar, Solska 6,
65000 Nova Gorica.

NAD Trbovljami – Ostenk
prodam zazidljivo parcelo
150 m² z gradbeno doku-
mentacijo in odkopom. Tel.:
25-536.

NOVO avtoprikolico nosil-
nosti 400 kg ugodno prod-
dam. Tel.: 42-442 zvečer.

UGODNO prodam 1120 m²
eternit plošč ali zamenjam
za gradbeni material. Tel.:
71-406.

PRODAM dva mlada fikusa
in eno pomarančo, vse
vzgojeno doma, za 1.000

din. Stanka Osredkar, Šav-
na peč 27, Hrastnik.

ZELO poceni prodam os-
novnošolske in srednješol-
ske knjige. Več po telefonu:
61-538.

KUPIM Alan Forde št. 412,
415 in 418. Menjam pro-
grame za računalnik Amiga
500. Tel.: 62-573.

ŠPORT

PRODAM city – bike star
eno leto, malo rabljen. Tel.:
22-300.

OBVESTILA

Novo v hrastniški knjižnici

ZA ODRASLE

Strokovna literatura:

Knific, T. & D. Svoljšak: Arheološka najdišča
Trstenjak, A.: Misli o slovenskem človeku
Hofmann, H.: Sesalci – vodnik po naravi
Hamilton, G.: Naravno vrtnarjenje
Clarke, A.C.: Skrivnosti sveta
Zaleski, C.: Onstranska potovanja
Rosenfeld, I.: Simptomi
Stele, M.: Jesti modro
Seward, L.: Moj otrok
Podgorelec, I.: Zaplešimo družabno!

Leposlovje:

Kundera, M.: Nesmrtnost
Le Carre, J.: Ruska hiša
Chandler, R.: Zbogom, draga moja
Holt, V.: Kraljica Jezabela
Cookson, C.: Mallenski pramen
Konsalik, H.G.: Zlati poljub
Garnier, D.: Čakala bom noč in dan
Leblanc, M.: Arsene Lupin
Deighton, L.: Londonska zmaga
Mauser, K.: Ljudje pod bičem

ZA MLADINO

Strokovna literatura:

Wilkes, A.: Moja prva velika kuharska knjiga
Planina, M.: Kras
Planina, M.: Kraška jama
Nougier, L.: V času Majev
Périn, P.: V času barbarskih kraljestev
Barker, S.: Ribniki in reke
Whalley, P.: Metulji
Zajc, D.: Zakaj in vprašaj, Znalček na cesti, Kratkočasnik

Leposlovje:

Townsend, S.K.: Resnične izpovedi Jadrana Krta
Scarry, R.: Moj drugi slikovni slovar
Johansen, H.: Zgodba o goskici, ki ni bila dovolj hitra
Reaves, M.: Semurajev meč (Časovni stroj), Amurske
pravljice, Brokatna podoba
Blyton, E.: Skrivnost Šepetajočega otoka
Lindgren, A.: Brata Levjesrčna
Brlić-Mažuranić, I.: Čudovite dogodivščine vajenca Hla-
piča
Vandot, J.: Kekec nad samotnim breznom

NAROČILNICA za brezplačni mali oglas.

ZASAVC N° 5

Tekst: .....

Moj naslov: .....

Število objav: 1, 2, 3 (obkroži)

Naročilnico oddajte najkasneje do 10.10.1991.

Ljubljanska banka

Banka Zasavje d.d.,
Trbovlje

35 let bančništva v Zasavju

Po obdobju centralizacije bančnega sistema je bila 10. septembra 1956 iz narodne banke – podružnice Hrastnik ustanovljena Komunalna banka Trbovlje, h kateri so bile priključene Komunalna banka Zagorje, Komunalna banka Brežice ter Komunalna banka Krško, ki so s tem postale podružnice.

V nadaljnjem razvoju je banka doživela vrsto sprememb: leta 1960 je bila ustanovljena Občinska komunalna banka Trbovlje, leta 1966 se je preimenovala v Kreditno banko in hranilnico Ljubljana, podružnico Trbovlje, ki je leta 1970 začela poslovati pod imenom Ljubljanska banka, podružnica Trbovlje in se je decembra 1970 na novo ustanovila kot Ljubljanska banka – Temeljna banka Zasavje Trbovlje.

S preoblikovanjem bančnega sistema po novi bančni zakonodaji in na novo opredeljeno bančno skupino Ljubljanske banke, je postala le ta po organizacijski obliki in po načinu kapitalskih povezav podobna v tujini znanim bančnim holdingom, bančnim skupinam ali koncernom. Konec leta 1989 je začela kot delniška družba poslovati tudi LB Banka Zasavje d.d., Trbovlje s 64 delničarji in ustanovitvenim skladom 106.489 tisoč din ter rezervami banke v višini 9.085 tisoč din. Večinski delničar z 51 % kapitala je postala LB d.d., Ljubljana, ostali večji delničarji banke pa so: Rudis Trbovlje, Elektroelement Izlake, Termoelektrarna Trbovlje, Rudniki rjavega premoga Slovenije, Steklarna Hrastnik, Tovarna kemičnih izdelkov Hrastnik in Strojegradnja Trbovlje.

Trajni kapital banke 31.12.1990 je znašal 167.325 tisoč din, po stanju 30.6.1991 pa 250.702 tisoč din. V strukturi bančnih sredstev delež trajnega kapitala narašča ter obsega v polletju 1991 17,5 %.

Temeljni cilji postavljeni ob ustanovitvi Banke Zasavje kot delniške družbe ostajajo v okviru zakonodaje Republike Slovenije enaki. Banka mora z ukrepi poslovne politike zagotoviti optimalni dobiček, z vidika deponentov zagotoviti popolno varnost vloženi sredstev v banko, s pravilno politiko naložb pa zagotoviti kontinuiran razvoj in dolgoročno stabilnost.

Ocenjujemo, da ima nova republiška zakonodaja posredne pozitivne učinke na poslovanje banke. Procesi lastninjenja »imaginarnih družbene lastnine«, ustanavljanje malih podjetij, ki sloni na pozitivni iniciativi, sanacija obstoječih podjetij in uveljavljanje vrednostnih papirjev imajo neposredni vpliv na poslovne učinke, ki se kažejo v spreminjanju bilančne strukture sredstev in naložb banke Zasavje d.d., Trbovlje.

Ključnega pomena za zagotavljanje solventnosti banke je zmanjšanje rizičnosti poslovanja z zmanjšanjem obsega potencialnih izgub, ki lahko nastanejo v poslovanju. Banka Zasavje d.d., Trbovlje je že ob koncu leta 1990 maksimalno okrepila rezerve banke ter aktivno pristopila k sanaciji obstoječega stanja. Ta sanacija obsega postopno preoblikovanje klasičnih kreditov v plasmaje v vrednostne papirje, aktivno vključevanje v sanacije podjetij, ki bodo omogočale nadaljnje pozitivno poslovanje, ter preoblikovanje dela plasmajev v lastniške deleže podjetij. Poleg tega so vse nove naložbe plasirane na osnovi poostre bonitetne kontrole in maksimalnega zavarovanja kreditov.

Vse navedeno ima pozitivne učinke pri disperziji kreditnega rizika, ki zmanjšuje rizičnost bančnih naložb v celoti.

Banka Zasavje je organizirana kot univerzalna banka in opravlja plačilni promet za občane (dinarski in devizni), devizni plačilni promet za pravne osebe, vse vrste poslov v zvezi s kreditiranjem in najemanjem potrebnih sredstev ter komisij-sko poslovanje. Z razvojem trga denarja in kapitala pa postaja pomemben del bančnega poslovanja tudi finančno svetovanje ter borzno posredništvo.

Banka poslovno sodeluje z vsemi svojimi delničarji kot tudi z ostalimi komitenti. Posebej je potrebno poudariti poslovno sodelovanje z malimi podjetji, ki se z novimi programi uspešno vključujejo v gospodarske tokove na področju regije in izven nje. Struktura naložb komitentom po dejavnostih LB Banke Zasavje d.d., Trbovlje je naslednja: strojna in kovinska industrija 33 %, DPO in društva 21 %, finančne in druge storitve 13 %, rudarstvo 8 %, banke 6 %, kemična industrija 3 %. Med bančnimi viri so v največji meri zastopana sredstva prebivalcev ter najeta sredstva ter depoziti bank ter finančnih organizacij.

Zaključimo lahko, da je za izvajanje usmeritev danega ekonomskega sistema bistvena vključitev Slovenije v evropsko gospodarstvo. Velika rizičnost prostora, v katerem živimo, in splošno nezaupanje tujine se lahko zmanjša le z neposrednim poznavanjem in zaupanjem med poslovnimi partnerji. Mednarodni ekonomski odnosi ter z njimi povezani finančni tokovi so bistveni za devizno likvidnost bančnega sistema ter pridobitvijo zaupanja pomembnega deleža komitentov banke – prebivalstva.

Četrtega oktobra za četvorčke

Tokrat bomo na tej strani predstavili zabavno prireditev, ki bo 4. oktobra ob 17.30 in ob 20. uri v gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah. Prireditev ima dobrodelni značaj. Kar zamislite si, da iz večera v jutro v družini namesto dveh, naštejete nenadoma šest članov. Lepo je, ko s ponosom pokažemo štiri majhne štručke, a hudo, ko imamo samo dve roki, nekaj malega drobiža. Štirje luštni nagajivci – že, že, a kako?

Mojca in Viki Draksler sta si verjetno kar nekaj časa belila glavo, kako bo šlo. Bi že, a vendar je na svetu še nekaj dobrih ljudi, in vsaka pomoč je dobrodošla.

Tudi mi smo se na pobudo dr. Vurneka, zdravnika ginekologa v Splošni bolnišnici v Trbovljah odločili za skupno dobrodelno akcijo za Timoteja, Kristjana, Kevina in Patricijo Draksler. Še takrat, ko so mirno počivali v materinem trebušku.

Sedaj, v jeseni, ko bodo že malce zrasli in si opomogli, bomo naredili fešto, kot je treba. Na dobrodelni zabavno glasbeni prireditvi, ki bosta ob 17.30 in ob 20. uri, bodo prišli: Damjana in Hot Hot Hot, Božidar Wolfand Wolf, Simona Weiss, Nace Junkar, Ringlšpil, Čuki, Janez Bončina-Benč, Veter, Irena Vrčkovnik, Frane Košir, pa mogoče še kdo.

Vsi, ki bodo kupili vstopnico za to prireditev in jo obiskali, bodo imeli topel občutek, da so pomagali, preživeli bodo dobro uro in pol lepih trenutkov, po drugi prireditvi pa bodo

Za tele korenjake gre.

Foto: Branko Klančar

lahko ostali v predverju Delavskega doma in se z ansamblom Veter zabavali do treh zjutraj. Prireditev, zabavnoglasbeni humani večer, bomo seveda neposredno prenašali tudi preko naše radijske postaje, pa mogoče še na kakšni drugi radijski frekvenci. Niti bo v rokah držal in jih skušal uspešno prepletati Bogdan Barovič, skupaj z radijskimi fanti in z vsemi nastopajočimi. Obljublja se torej zabavnoglasbena prireditev z eminentnimi slovenskimi izvajalci zabavne glasbe, zato: Na svidenje četrtega oktobra.

B.B.

Nagradna igra

Čigave so noge – detektivka

Na kako močnih ali trhlih nogah je slovenski vrh? Verjamemo, da imate o tem svoje mnenje. Seveda pa se da pomembne noge opisovati še na tisoče drugih načinov. In ko se boste zabavli in morda tudi zabavljali ob tem, vam ponujamo še nagradno igro. Ponujamo vam noge zelenega Dušana Pluta, obrambnega Janeza Janše in zgovornega Jelka Kacina. Če jih boste pravilno pripisali zgoraj naštetim možem in imeli še srečo pri žrebu, se boste lahko peljali z enim od zagorskih zmajarjev.

Pa še kakšno reč bomo primaknili.

Foto št. 1

Foto št. 2

Foto št. 3

Še enkrat – napišite: pod fotografijo št. 1 se skrivajo noge _____, pod fotografijo 2 so noge _____, pod fotografijo 3 pa so noge _____. Veliko sreče pri detektivskem delu.

Zasavski tolar v roke Hrastničanki

Zasavski tolar je bil tokrat že tradicionalna akcija Ljubljanske banke Zasavje, časopisa Zasavc in Radia Trbovlje.

Ne vem, če je tokrat potrebno veliko besed. Prvi del naše tradicionalne akcije iskanja Slovenskega tolarja, katerega vrednost je iz meseca v mesec večja, je potekal po sistemu radijskega kviza. Deset poslušalcev je odgovarjalo na, moramo priznati, ne ravno najlažja vprašanja, oblikovana iz vsebine četrte številke Zasavca. Tudi tokrat smo imeli tri naše poslušalke in poslušalce, ki so pokazali zelo enkovredno znanje. Drugi del je bil namenjen le Hrastničanki Mari Abram. Zlatnik smo skrili v krojno prostoletečega zma-

Direktor Radia Trbovlje Marjan Frol podarja tolar nagrajenki Mari Abram. Foto: Jože Ranzinger jr.

ja, prepričani, da ga ne bo nikoli ali težko našla. Ker pa je kmalu prispela na improvizirano zagorsko letališče tamkajšnjih zmajarjev, in ker je bila pač ženska, že po naravi radovedna, je po našem mnenju zaznala tolar že pred pričetkom drugega radijskega dela. V veliko pomoč ji je bila tudi njena hči, tako da ni imela veliko dela. Resda smo našo tekmovalko želeli spraviti na motornega zmaja, vendar je prevladala pamet, ali pa varnost in strah. Na zmaja ni šla, zlatnik pa je našla hitro. Kot je dejala, ji je tudi popoldne hitro minilo. Pa še nekaj je res – bralcev Zasavca imamo več kot na začetku, pa še marsikaj zvedo, kar jim pri površnem branju uide. Pa naj bo tako še vnaprej, ko bomo v tradicionalnem iskanju slovenskega tolarja naredili v programskem smislu korak naprej – splača se, verjemite. Na svidenje spet 5. oktobra popoldan.

Bogdan Barovič

Narod bi zaploskal:

- če bi kdo očistil bazen ob zagorskem centralnem spomeniku na Cesti zmage,
- če bi kdo ostanke starega topa, ki stoji pred muzejsko zbirko, usmeril kam drugam in ne v Delavski dom,
- če bi kdo osvežil črke na spominski plošči dr. Slavku Grumu na Kidričevi cesti v Zagorju,
- če bi kdo košaro za smeti v Medijskih Toplicah, ki stoji pred Valvasorjevim spomenikom, prestavil kam drugam,
- če bi kdo na spomeniku Rudarskim rodovom v Zagorju zamenjal odlomljeno črko, da ne bi pisalo RUDARSKIM ...

Bralec

Pivo je teklo ...

Nasmeh s srečnega obraza slovenskega naroda je kakor sonce zatopil s prihodom okupatorja. Strah se je zrealil v žalostnih očeh. Nevarnost je minila, a strah je ostal. Ljudje so večinoma opustili misli na dopuste. Tudi prireditve so v prvi polovici poletja zamrle.

Počasi so se začele prebujati in se kakor gobe po dežju razpasle v avgustu. Vrh je pomenila prireditev PIVO IN CVETJE v LASKEM. Vse, željne zabave, sprostitve in pozabe, mlade in stare, je pot vodila v isto smer. Tridnevna prireditev je gostila številne ansamble slovenske pop-scene, kot so: AGROPOP, DON JUAN, POP DESIGN, VLADO KRESLIN in drugi. Kdor se prireditve ni udeležil v četrtek ali petek, mu sobota vsekakor ni ušla. Pomenila je najbolj noro noč vse prireditve. Na cestah proti Laškem so bili zastoji, ki so vsi kazali na isto. Avtomobili so bili parkirani že kilometre pred samim mestom. Tisti, ki je prišel malce kasneje, je torej moral parkirati toliko prej in se potem odpraviti na razburljiv nočni pohod do mesta zabave in veselja. Na samem cilju pa je bilo toliko prostorčkov, ki so željno vabili z vsem, kar so premogli, da človek kar ni vedel, katerega bi okupiral.

Nepopisna gneča je bila pod šotorom gostišča Rudar. Ravno tako težko kot do šanka se je bilo prebiti do prostega sedeža za mizo, plesišče pa je bilo kot mravljišče. Ravno tukaj je bilo največje zbirališče Zasavcev. Kot bi prišel v diskoteko Mesečina ali Super Li.

Na trgu pred cerkvijo se je na odru vedno dogajalo kaj zanimivega in tu je bilo morda tudi najbolj živahno.

Skratka, pivo je teklo in žuborelo po grlih, glasba je prijetno omamljala, in kar je najvažnejše – ljudje so bili zadovoljni, kajti zabavali so se!

Katja Božič

Lestvica Zasavca in Radia Trbovlje

1. Chesney Hawks	The one and only
2. Bee Gees	Secret love
3. Tomaž Domicelj	Si si Simona
4. Big Ben	Čao Portorož
5. Zoran Predin	Sonček je, in ti si skuštrana
6. Natalie and Nat king Cole	Unforgettable
7. Extreme	More than words
8. Čuki	Svetilnik ljubezni
9. Božidar Wolfand Wolf	Nihče me ne ustavi
10. Tomislav Ivčič	Stop the war in Croatia

Nagrjenka: Miljana Umek, Polje 27, 61410 Zagorje. Lestvica bo na sporedu na Radiu Trbovlje v soboto 5.10.1991, ob 16. uri v oddaji Glasbeno popoldne na Radiu Trbovlje.

Glasujem za:

Moj naslov:

Predlog:

Kupončke nalepite na dopisnico in pošljite na Radio Trbovlje, Trg Svobode 11a, Trbovlje. Veljajo kuponi, ki bodo poslani do 20.9.1991.

Zeleni rogovi

V Litiji že 17 let deluje skupina glasbenikov, ki igrajo in izvajajo melodije iz lovskih rogov. Z obujanjem melodij lovskih rogov v veliki meri pripomorejo pri obnovi in ohranjanju kulturnega in ljudskega izročila. Svoje prispevajo tudi pri spreminjanju zakoreninjenih miselnosti, da je lov le za ubijanje. Kot pravi Dane Namestnik, boter in oče mnogih skupin lovskih rogistov, je lovski rog v Sloveniji v zadnjih dvajsetih letih močno pridobil na pomenu. Od prvotne, povsem praktične delovne opreme lovcev za medsebojno sporazumevanje na lovu in klicanje psov, je postal nepogrešljiv instrument za proizvajanje uglašenihih zvokov. Postal je simbol lova in lovske kulture, tradicije.

Lovski rog se zaradi svojega preprostega namena ni razvijal kot druga trobila. Iz njega je moč izvabiti le pet tonov, teh pet tonov pa lahko oblikuje čudovite melodije. Kratko malo, lovski rog lahko pričara diha lova, narave ... Igranje slovenskih rogistov na lovske rogove je postalo z našimi izvornimi, spevnimi slovenskimi melodijami pojem tudi v deželah, kjer se je ta običaj pred nekaj stoletji na velikih dvornih lovih rodil in je danes del vsakdanje kulture. Lovski rog je instrument, ki je znan le majhnemu krogu ljudi, zato je kaseta, ki so jo pred kratkim izdali Zasavski rogisti, še toliko večji dosežek. Prva kaseta s tovrstno glasbo pri nas ima naslov »Odmev lovskih rogov.« Skladbe, ki jih kaseta zajema, so vedre. Na prvi strani kasete so po treh mednarodnih melodijah izvedene štiri in petglasne skladbe slovenskih avtorjev. Izvedba skladb na drugi strani ima predvsem namen vzpodbuditi zanimanje za igranje na lovski rog. Eno in dvoglasne melodije so lahko tudi učilo za igranje po posluhu. Lovsko mašo, ki je z osmimi stavki v celoti izvedena na koncu kasete, je napisal Anton Swozilek, sicer že pokojni komponist Celovške kapele. Z njo žele Zasavski rogisti opozoriti na kulturni odnos do vsakega življenja v naravi.

Boter mnogih skupin rogistov. Dane Namestnik, je krivec, da te skupine delujejo širom Slovenije. Pomagal jim je pri nabavi rogov, prirejal številne tečaje za začetnike in jih kasneje umserjal, vse za lepo besedo in svoje veselje. Sicer pa pravi, da so Zasavski rogisti to, kar so, tudi zato, ker jih podpirajo vsi zasavski lovci in njihova lovska zveza. Za zahvalo tej podpori pa muzikantje hodijo in igrajo, enkrat vesele melodije, drugič lovske žalostinke na pogrebih svojih tovarišev. Takšnih in drugačnih nastopov ni malo. Kar 700 jih je moč naštetih širom po Sloveniji, delu Hrvaške in pri naših zamejcih v Avstriji in Italiji.

Borut Markošek

Priprave na Španijo

S pretakanjem znoja, pa tudi druge tekočine, zagorski godbeniki ne štedijo. Kar naporna turneja po Španiji jih čaka sredi oktobra. Ne le redne vaje, na katerih preigravajo številne nove skladbe in s katerimi bodo seznanili tudi zagorsko publiko, temveč tudi številni nastopi, od promenadnih koncertov pa do raznih praznikov krajevnih skupnosti in društev ter igranja na pogrebih so tisto, kar pleharjem »ne da dihati«. Seveda so problemčki pri finančah, vendar pa zagnanost velikega dela pleharjev, predvsem pa gonilne sile, Lada Kojnika, le ustvarja dobre možnosti, da se orkester predstavi v Španiji. S tem pa tudi predstavi ne le Zagorje, temveč Slovenijo nasploh, saj bo v Španiji potekal mednarodni festival pihalnih orkestrrov, ki jih ne bo malo. Na pomoč so zagorskim priskočila številna podjetja ter zasebniki iz Zasavja in drugod.

B.M.

Slikarski nadebudneži

Sredi avgusta je bila na Dobovcu mala slikarska kolonija za mlade ustvarjalce. Bolj šola kot kolonija, bolj druženje mladih s podobnimi interesi, kot šola. Mentor šole je bil akademski slikar Janez Knez, za kritje stroškov so poskrbeli zasavski zasebniki in podjetja, organizacija pa je imel v rokah Toš Polc, ki je prevzel tudi precejšen del finančnega bremena. V treh dneh je deset mladih iz Trbovelj, Hrastnika in Dobovca ustvarilo čez petdeset del: akvarelov, tušev in olj, in sicer krajini, tihožitij in kmečko nostalgicnih motivov. Vse to so predstavili najprej krajanom Dobovca, takoj po koncu kolonije, potem pa še Izlačanom na razstavi v galeriji Medijskih Toplic. Le-ta je bila odprta 20. septembra in radovednežev ter stalnih obiskovalcev res ni bilo malo.

A.L.G.

Ludvik Mrzel

Otmimo pozabe našega rojaka – pisatelja

Konec septembra letos poteka dvajset let, kar je umrl Ludvik Mrzel, pisatelj, pesnik, publicist, kritik, prevajalec in še marsikaj. Ludvik Mrzel, s psevdonimom Frigid, je bil rojen 28.7.1904 v Loki pri Zidanem Mostu, od svojega tretjega leta dalje pa je živel v Trbovljah, kamor so se preselili starši z vso družino.

Vse življenje se je čutil Trboveljčana in to pripadnost kraju svoje bivanja je izpričeval ob vsaki priliki. Umrl je 28.9.1971 v Ljubljani. Življenje Ludvika Mrzela je bilo razgibano, delavno, ustvarjalno in po svoje tudi tragično. Osnovno šolo je obiskoval v Trbovljah, gimnazijo v Ljubljani, maturiral pa je v Čupriji. Na ljubljanski univerzi je študiral medicino, kasneje pa filozofijo s slavistiko. S pisateljevanjem in urejanjem raznih časopisov in revij se je ukvarjal od mladega. V času študija se je precej družil z mnogimi, takrat že uveljavljenimi literati (Kosovelom, Župančičem, Klopčičem idr.). Z njimi je pogosto razpravljal o delavskem in narodnostnem vprašanju. Že takrat se je upiral centralističnemu jugoslovanstvu kot vzgojni prisili, mlačnosti, hlapčevstvu in raznarodovanju. Kot pisatelj se je prvič javno predstavil leta 1929 v Ljubljani s črticami in lirskimi izpovedmi. Te so bile kasneje natisnjene v knjigi Luči ob cesti, leta 1932. Letos so to knjigo vnovič natisnili v zbirki Kondor. Takratni kritik France Vodnik ga je predstavil kot učenca Cankarjevega duha, razžarjenega od etične zavesti in idealizma, ranjenega od samote, trpljenja in krivice. Naslednja njegova knjiga je izšla pod naslovom Bog v Trbovljah, leta 1937, z lesorezi Maksima Sedeja. Takrat je bil to brez dvoma velik kulturni dogodek. Pisatelj je v sedmih pravljicah posrečeno spojil ljudsko mišljenje in moderno socialno pojmovanje. Po besedah poznavalcev je tedaj ustvaril dokument časa in besedno umetnino, ki je posebnost v slovenski literaturi.

Njegova tretja knjiga pa je bila Ogrlica, leta 1962, z izborom lirskih izpovedi. Izgubila pa se je sled za romanom Vera moje matere. Obsežen tekst se je izgubil v letih 1947/48, ko ga je oddal v tiskarno. Pripravljal je tudi Dachauski zbornik, roman o Trbovljah, zadnja leta pa je vztrajno pisal Spomine.

Med zadnjo vojno je bil dvakrat zaprt, v Ljubljani in v Kopru. Bil je v NOB v Ljubljanski brigadi, leta 1943 so ga ujeli Nemci in ga poslali v koncentracijsko taborišče Dachau. Ko se je leta 1945 vrnil, je bil sprva zaposlen pri Slovenskem poročevalcu, še 1. septembra istega leta pa je bil imenovan za upravnika Narodnega gledališča v Mariboru. Februarja 1947 so ga te funkcije razrešili, zatem pa se je zaposlil kot literarni urednik na Radiu Ljubljana. Bil je tudi dopisnik Tovariša in Zasavskega tednika. 24. decembra 1948 je bil aretiran in oktobra 1949 obsojen na dvanajst let zapora. Prestajal ga je v Ljubljani, Bileci, več let pa je bil tudi na Golem otoku. Novembra 1955 je bil pogojno izpuščen in leta 1971 delno abolidiran. Po vrnitvi z Golega otoka se je preživljal kot svobodni pisatelj, predvsem pa kot prevajalec. O krivicah, ki jih je bil deležen kot pisatelj, publicist, gledališki kritik, upravnik gledališča, kot udeleženec in obsojenec dachauskega procesa ter kot zapornik je bilo v zadnjem obdobju napisanega kar precej. Da bi ga javnost bolje spoznala si precej prizadeva njegov sin dr. Jure Mrzel. Tine Lenarčič

Kar smo v eni od prejšnjih števil obljubili, danes izpolnjujemo, zato razpisujemo

N A T E Č A J

za literarne prispevke (pesmi, črtice, novele in druge oblike), ki še niso bili javno objavljeni.

Pravico do sodelovanja v natečaju imajo vsi kolikor toliko pismeni Slovenci.

Uredništvo bo prispevke ovrednotilo in najboljše objavilo v posebni prilogi Zasavca.

Natipkane prispevke pošljite do 31.10.1991 na uredništvo Zasavca, Delavski dom Zagorje, s pripisom Za natečaj.

Uredništvo

ZABELeženO

Zagorje

● **Barvita jesen** je začela terjati od kulturnikov, da oživijo različne dvorane in dvorančice, galerije, razstavišča in druga prizorišča po Zasavju. To bo najbrž težka naloga, težja, kot je bila nekoč, saj je vse manj denarja, idej, volje in časa za delo na področju, ki mu pravimo kultura. Težko je tudi na našem dvorišču pripravljati poduhovljena srečanja, če pri sosedih gori. Naj navedemo nekaj znakov, ki dokazujejo, da v preteklih tednih ni bilo vse omrtvičeno, pa tudi takih, ki potrjujejo, da kulturniške skupine in posamezniki še migajo.

● **Gledališki abonmaji** v Hrastniku, v Trbovljah in v Zagorju so bili v pretekli sezoni bogato dopolnilo skopi domači gledališki ustvarjalnosti. V vseh treh občinah pripravljajo za novo sezono tudi programe gostovanj, ki bodo vabljiva za čim širši krog ljubiteljev gledališča. Ponudba poklicnih gledališč je pestra, kakšen pa bo odziv abonmentov, bomo kmalu ugotovili. Lani je bil slabši kot predlani, zato naj letos ne bo še slabši.

● **Ministrstvo za kulturo** Republike Slovenije je objavilo razpis za prijavo predlogov za nacionalni kulturni program, ki se financira na ravni Republike. Kulturni zavodi, skupine in posamezniki v Zasavju zbirajo podatke za prijavo, ki bo upoštevana, če bo prišla na ministrstvo do zadnjega septembra.

● **Likovna dejavnost** je bila v poletnih dneh v Zasavju prisotna predvsem v različnih oblikah likovnih šol in kolonij. Na Dobovcu je potekala Knezova poletna šola, v Medijskih Toplicah pa je v dveh terminih delala šola, ki jo je organizirala ZKO Slovenije. Pouku so sledile priložnostne razstave, ki so slučajnim obiskovalcem odpirale vrata v postopke nastajanja slikarske podobe. Vse kaže, da se zanimanje za likovnost širi.

● **V zagorskem Delavskem domu** bodo v kratkem uresničili eno od idej, ki je vzklikla na skupnem razgovoru predstavnikov Litije, Novega mesta in Zagorja o praznovanju 90-letnice rojstva pisatelja in dramatika Slavka Gruma. Priložnostna informativna razstava se rojeva, otvoritev je pred vrati.

● **Ni dolgo tega**, odkar sta izšli v Novem mestu v zbirki Siga dve knjigi pesmi avtorjev, ki sta povezana z Zasavjem, to sta Franc Režun iz Znojil, ki živi v Trebnjem, in Jože Sevljak iz Litije. V kratkem pa naj bi pri isti založbi izšle pesmi Zagorjana Vlada Garantini-ja.

● **V Posavskem muzeju** v Brežicah so 13. oktobra odprli samostojno razstavo akademske slikarke Apolonije Simon iz Litije. Slikarka je zasavskega občinstvu znana po razstavah v Medijskih Toplicah in v galeriji Čvek na Dolu, letos pa je bila tudi udeleženka izlaške slikarske kolonije.

● **Filmski program** po zasavskih dvoranah je vse boljši, publika pa komaj z očesom trene. Oči še naprej utruja pred domačimi televizijskimi ekrani in tako zamuja užitke, ki jih lahko nudi le kinodvorana. **N.R.**

Litija

Po poletnem zatišju se v litijski občini obeta kulturno precej razgibana jesen.

● **Otvorili** so jo 7. septembra Zasavski rogisti na gradu Bogenšperk s svečano predstavitvijo kasete Odmev lovskih rogov.

● **Naslednjo nedeljo** so v Šmartnem slovesno počastili 90-letnico cerkve, za najmlajše pripravljajo 19. septembra lutkovno predstavo Jane Stržinar Zaljubljeni zmaj, 21. septembra bo v litijski cerkvi koncert mlade organistke – domačinke Marije Fojkar, študentke 4. letnika Akademije za glasbo, za konec meseca pa pripravljajo kar dve večji akciji.

● **Od 27. do 29. septembra** bo v Jevnici in njenih zaselkih potekala mini likovna kolonija. Osemnajst slikarjev – ljubiteljev bo upodabljalo staro ruralno arhitekturo, s katero je to področje še zelo bogato.

● **V soboto**, 28. septembra ob 14. uri pa bo na gradu Bogenšperk odprtje in blagoslovitev grajske kapele. Prvo mašo v kapeli bo vodil nadškof dr. Alojzij Šuštar. Po svečanosti bo še krajši kulturni program in srečanje.

● **Tudi oktober** bo kulturno bogat. Tretjega oktobra bo minilo 40 let smrti skladatelja Petra Jereba, ki je skoraj celo svoje življenje posvetil glasbi in litijski Lipi. V njegov spomin mu pevci Lipe s sodelovanjem Zveze kulturnih organizacij pripravljajo spominsko slovesnost na litijskem pokopališču.

● **6. oktobra** bo na Tisju pri Litiji obeležitev 50-letnice slavne bitke na Tisju. Slavnostni govornik bo član predsedstva Republike Slovenije akademik Ciril Zlobec.

● **19. oktobra** bo v Litiji v Bistroju Valvasor pod pokroviteljstvom Kmetijske zadruge Litija tradicionalno srečanje pisateljev kmetijskih povesti, 26. oktobra pa bo na gradu Bogenšperk 11. republiško srečanje malih vokalnih skupin Slovenije. **R.M.**

Trbovlje

● **September** je že tak mesec, ko jo lahko tudi najboljšim organizatorjem z dobrimi idejami zagode vreme. To se je v enem samem dnevu v Trbovljah zgodilo kar dvakrat: 14. septembra ob 15. uri bi se moral pred Delavskim domom začeti jesenski Živ-Žav za otroke z gostoma Josom iz Periskopa in z Vladom Kreslinom. Megla, ki se že od jutra nikakor ni hotela dvigniti, se je popoldne sprevrgla v dež. Zaradi njega je potem odpadel tudi že tradicionalni Nohšiht. In tako Trboveljčani niso izvedeli, kdo izmed znanih Zasavcev bi znal skuhati najboljše golaž oz. popiti največ piva.

● **Prav sredi septembra** je v okviru Ex tempora 1991 okrog 27 udeležencev iz raznih krajev Slovenije razstavljalo svoja dela na temo rudarskih Trbovelj. Od 3. do 16. septembra so si Trboveljčani v likovni galeriji Delavskega doma lahko ogledali pokrajinske motive akademskega slikarja Milana Percana iz Merezige.

A.H.

Hrastnik

● **UPOKOJENCI** iz Hrastnika praznujejo 40. obletnico svojega društva. 5. oktobra bo v poslovni stavbi kulturna prireditve, kjer bosta nastopila oba pevska zbora upokojencev – moški in ženski. Pridružila se jim bo harmonika Miča Trstenjaka in še kdo.

● **AJDA**, ženski kvartet z Dola in Hrastnika pripravlja kratek program za slavnostno sejo hrastniške občinske skupščine. Peter Napret, student violine, bo igral na citre, za katere pravi, da so mu letošnje poletje prirasle k srcu.

● **GLASBENO SKUPINO Play on iz Hrastnika** smo spoznali v prvi številki Zasavca, ko so pripravljali svojo kaseto CIGO. Zdaj jo že predstavljajo v vseh lokalnih radijskih postajah Slovenije, kjer vodijo uspešne enourne kontaktne oddaje. Njihove posnetke imajo tudi na radiu Slovenija, vendar jih še nismo slišali. Le kdo bi razumel te glasbene kuhinje?

● **GLASBENI DUO Ping – pong** z Mihom Hercogom in Štefanom Kajičem ima s tem več sreče. Njuni skladbi Deklica in Nocoj mi pogled v oči predvaja jo na valu 202, pa še v nedeljo zvečer. Za tekst in aranžma je poskrbel Vanjo Tomc.

● **VANJO TOMC**, dolgoletni član skupine Veter je tudi začel na svoje. Z Gojkom Kendo, kitaristom iz Kamnika, ki je tudi zapustil Veter, je spet oživel duo HIP – HOP. Zadnji nastop sta imela sredi septembra na gradu Krumppek s hrastniškim moškim pevskim zborom. Pripravljata tudi posnetke za POP delavnico. O tem pa drugič. **F.M.**

Žibret: »Še pet let trener«

Za gosta športne rubrike našega mesečnika smo izbrali trenerja nogometašev Proletarca oziroma od nedavnega NK Zagorja Vinka Žibreta, ki ima nedvomno mnogo zaslug za vzpon zagorskega nogometa.

Vinko, od kdaj ste pravzaprav v nogometu?

V nogometu sem od leta 1952, torej že skoraj 40 let. Nogometno pot sem začel v pionirskem moštvu Rudarja, nadaljeval seveda pri mladincih in kot igralec za zvezo tudi 10 let nosil članski dres Rudarja. Igral sem v generaciji Žlaka, Ahlina, Zagorca, Majcna, Maka, Osolnika, Krajska, Valanta in drugih. Ta ekipa je trboveljskemu športu prinesla kar dva naslova mladinskih republiških prvakov.

Koliko časa ste že trener?

Leta 1968 sem končal igralsko kariero, dve leti kasneje pa sem nasledil Butkoveca pri pionirjih Rudarja. Potem sem vadil še Cement, bil pomočnik Iliču in dr. Verdeniku v dveh sezonah v drugi zvezni ligi, leta 1982 sem prevzel Rudarja ter deloval še pri Papiričarju in Proletarcu. V teh 20 letih sem bil v sezoni 1985/86 z Rudarjem drugi v SNL le s točko zaostanka za Koprom. Radečane sem pripeljal v drugo republiško ligo, 22. oktobra pa bo dve leti odkar sem v Zagorju, kjer se nam je uspelo prebiti v 1. slovensko ligo. Za oba kluba velja, da sta pod mojim nadzorstvom ter ob pomoči upravnih odborov, največ pa igralcev dosegla največja uspeha v svoji zgodovini.

Kako to, da ste se odločili za Zagorjane?

Razlog je preprost. Vodstvo kluba je imelo ambiciozne načrte, ki so bili zame vedno izziv.

Po mnenju mnogih gledalcev in »kritikov« vaše moštvo igra preveč zaprt nogomet?

Mislím, da to ni povsem res. Proletarec je v minuli sezoni izgubil eno samo tekmo, dosegel je skoraj 30 zadetkov več, kot jih je prejel ter v povprečju zabil dva gola na tekmo. Sicer pa je moderna nogometna taktika predvsem čuvanje svojega gola.

Kar spomnim se Italije, ki je na SP leta 1982 prav s tako igro osvojila naslov svetovnih prvakov. Argentina pa se je na zadnjem prvenstvu uvrstila v finale. To za gledalce morda res ni najbolj atraktivno, toda na koncu seveda štejejo točke.

Rudar?

Rezultate Rudarja ne bi komentiral. V klubu bodo morali urediti precej stvari, saj za trenutne rezultate, ki so pod ugledom tega kluba niso krivi le igralci in trenerja. Kljub vsemu bo Rudar ostal v ligi.

Vaši cilji?

Kakšnih 5 let bom še trener. Upam, da se bo v prihodnosti tudi katera od zasavskih ekip potegovala za 1. mesto v slovenski ligi. Za tak podvig bi bilo potrebno več sodelovanja med klubi. Mnenja sem, da je trenutno zagorski klub tako organizacijsko kot igralsko najsposobnejši v naši regiji in je tako najbližji uvrstitvi v vrh, zato bo tudi moja nadaljna športna pot vezana za ta klub. Moram pa pripomniti, da imam pogodbo le do konca te sezone in bom v klubu ostal le, če bo sodelovanje z igralci in zelo sposobnim vodstvom na taki ravni, kot do sedaj.

Sašo Fabjan

V soboto zares tudi rokomet

V soboto, 28. septembra, se bo pričelo tekmovanje v vseh rokometnih ligah. V zasavskih klubih so se več kot mesec dni pripravljali na naporno sezono. Kako so bile priprave uspešne, bodo pokazali prvi nastopi. Čeprav pripravljalne tekme niso pravo merilo moči, lahko sodimo, da bo najkakovostnejše zasavsko moštvo – Omnikom Rudar v novoustanovljeni slovenski super ligi igralo zelo vidno vlogo. Mašič, Privšek in Stojković so zares prave okrepiteve, kakovost Škaličkega, Vrbnjaka, Raušla, Kosca, Medveda, Selčana, Paskvaleta in drugih igralcev, ki so lani »nosili« igro, bralci tako poznate. Omnikom Rudar bi se po imenih vsekakor moral potegovati za eno od prvih treh mest.

V 1. slovenski ligi bosta zasavski rokomet predstavljale Emens Dol in Radeče, ki so zaradi spremembe tekmovalnega sistema v zadnjem trenutku uresničile dolgoletno željo. Cilj obeh klubov je obstanek v ligi.

Zagorjani bodo nastopali v II. slovenski ligi. Njihova želja je napredovanje v prvo ligo, največjega tekmečca pa bodo imeli v ekipi Trebnjega.

Ženska ekipa TAPI iz Zagorja bo tudi letos igrala v zahodni skupini slovenske lige. Varovanke trenerja Iva Jekoša se bodo poizkušale uvrstiti v sam vrh lestvice. Z vrnitvijo Tičičeve in Škofove iz Ljubljane je favorit Izola.

S.F.

Koncilja s svojim trenerjem

Za trboveljske plavalce se je z vsakoletnim piknikom začela nova tekmovalna sezona. Najboljši plavalec trboveljskega Rudisa Rudarja Sergej Koncilja po mnenju kluba potrebuje posebno pozornost. Zanj so v klub pripeljali nove moči in tako bo imel Sergej svojega trenerja. S tem se mu bo omogočil kvalitetnejši trening, kajti v okviru skupine, v kateri trenira, nima konkurence. Videli bomo, do katere meje bo denar omogočil Sergeju trening v družbi najboljših. Sergej in njegov trener Martin Koncilja bosta lahko kar kmalu povedala, kako nova metoda deluje. Sergej ni samo najboljši, ampak tudi najstarejši. Za podmladek v klubu bodo skrbeli ostali trenerji: Ervin Mlakar, Darko Raušl, Oto Lukač in morda še kdo. Nikakor ne bodo izpustili iz rok mladih upov zasavskega plavanja kot so Tina Štimec, Marjeta in Katja Jordan, Anja Štrovs, David Razpotnik in še posebej Boštjan Fabjan, ki je v letošnji sezoni med mlajšimi pionirji v konkurenci leto dni starejših osvojil kar tri naslove republiškega – državnega prvaka.

B.K.

Kajakaški vrtec uspešen

Če je soditi po dosedanjih rezultatih letošnjega tekmovalja za pionirski pokal Slovenije, se v Hrastniku rojeva nova, izredno nadarjena generacija mladih kajakašev. Ambrož BAJDA, Boštjan PEČNIK in Branko ŽAGAR so si v navedenem zaporedju še pred finalnim nastopom v Tacnu zagotovili prva tri mesta v končni razvrstitvi. Na vseh letošnjih preizkušnjah: v Krogu pri Murski Soboti, Hrastniku, Novi Gorici in Ljubljani so premočno ugnali vrstnike iz Slovenije in Hrvaške. Poleg že zagotovljenih najvišjih mest v spustu ima Boštjan Pečnik lepe možnosti za medaljo tudi v slalomu, kjer je po štirih tekmah na odličnem 3. mestu.

»Že res, da so fantje nadarjeni in da uspehi njihovih predhodnikov tudi nekaj pomenijo, vendar za doseg višjih ciljev, ti pa so reprezentančni dres in mednarodna uveljavitev, to ne zadostuje. Treba bo še veliko trde in zahtevne vadbe. So v fazi razvoja, ko pomeni zagnanost več kot talent. Zato me njihova prizadevnost pri vadbi bolj veseli kot dosežki, ki so v tej starostni dobi lahko vedno rezilo z dvema ostrinama« razmišlja o svojih varovancih nekdanji odlični kajakaš Peter Kavzer.

J.P.

Mali nogomet

V začetku septembra se je pričelo tekmovanje v zagorskih občinskih ligah malega nogometa. Letos nastopa 34 ekip, ki so razdeljene v tri kakovostne razrede. V 1. ligi so najboljše štartali Mlinše, Gostišče Pirnat, Inženiring Šarbec in Merli, v 2. ligi Škoti, Trgovina Repovž in Kotredež, v 3. ligi pa KBM, Podkum, Partizan – veterani in Tirna.

Sašo Fabjan

Kegljači in lige

Tako kot v večini športnih panog imajo tudi kegljači težave, kako formirati ligaška tekmovalja. Predlog, ki ga je obravnavalo Predsedstvo osrednje republiške zveze, ni dobil soglasja vseh Območnih tekmovalnih skupnosti. Zato morajo le-te do konca meseca doseči soglasje, s kakšnimi ligami pričeti sezono, ki se bo zaradi navedenih zapletov namesto 5., pričela 12. oktobra.

Od treh novih predlogov je po besedah nekaterih zasavskih kegljaških delavcev najbolj sprejemljiv tisti, ki predvideva Super ligo z šestimi udeleženci in štirikrožnim tekmovaljem, republiško ligo z desetimi udeleženci in pa dve drugi republiški ligi s po 8 do 10 ekipami. Vsa ostala tekmovalja bi se odvijala znotraj posameznih OKS. Podobno naj bi potekalo tudi tekmovalje žensk. V tako sestavljenih ligah bi kegljači zagorskega Proletarca tekmovali v Super ligi, moška vrsta trboveljskega Rudarja in ženska vrsta Ipoz Rudarja v republiški ligi, kegljači Rudnika Hrastnik bi še naprej ostali v vzhodni skupini druge slovenske lige.

Ker je bil prejšnji teden prestopni rok, smo zvedeli za dve zanimivi selitvi. Marjan Ganter se iz Proletarca vrača k Rudarju, Rudi Tomše ml. pa odhaja k hrastniškemu drugoligašu.

J.P.

V Podkumu NK O'Niell

Mladi fantje iz Podkuma radi tekajo za žogo. Seveda najraje igrajo nogomet. Da bi bilo igranje bolj organizirano, so ustanovili nogometni klub in ga imenovali O'NIELL. Prva sponzorja mlade ekipe podkumskih nogometašev sta gostilna in trgovina Čop ter župnijski urad Podkum. V klubu je 15 mladih fantov, ki so se že prijavili na občinsko ligo in uspešno igrajo. Selektor ekipe je Nace Judež.

A.J.

Kegljišče zasebnici

Raznovrstne oblike sponzorstva postajajo vsakdanja in tudi najpogostejša pojava sodelovanja gospodarstva in obrtništva s športom. Kot kaže primer hrastniškega KRC – 14. oktober, se bodo k podobnim korakom običajale tudi druge institucije in organizacije. Ta hrastniški kolektiv, ki skrbi za vzdrževanje kulturnih in nekaterih športnih objektov v občini, se je znašel v precejšnji stiski, pogojeni z vse višjimi vzdrževalnimi stroški. Rešitev, vsaj kar zadeva avtomatskega kegljišča v športnem parku na Logu, je KRC – 14. oktober našel v zasebni gostinki – Olgi Belina. Ta je za dobo najmanj petih let najela Kegljišče skupaj z gostinskim lokalom. Prvi rezultat je že tu. Prenovljeno kegljišče z novimi avtomati je bilo odprto 15. septembra. Naslednja zahtevnejša naloga – nova plastična prevleka stez, pa naj bi bila realizirana v naslednjem letu ... Je še kakšen kandidat za podobno sodelovanje? Kegljači so – tako vsaj zatrjujejo, nadvse zadovoljni.

J.P.

Zagorski karate

Klub klasičnih in kontaktnih borilnih veščin Proletarec Zagorje, je v soboto 14.9.1991 organiziral ekipni mladinski turnir v rahlem (semi) kontaktu. Na prireditvi so nastopile ekipe: DBV Ptuj, DBV Celje, Tika Trbovlje in Proletarec Zagorje. V izredno zanimivih borbah so največ pokazali tekmovalci ekipe iz Zagorja v postavi: Kalšek, Mars, Lavrini, Dariš, Potočnik, Železnik in Miklavčič, ki so prepričljivo osvojili prvo mesto.

Da je tekmovalje potekalo športno imajo veliko zaslug sodniki Franc Jerman in Lado Levec iz Zagorja ter Vlado Sitar s ptuja.

Na tej prireditvi se je pokazalo, da imamo v Sloveniji veliko mladih karateistov, ki bi radi nastopali na podobnih tekmovanjih in si nabirali izkušnje v borbah s svojimi vrstniki. Nujno bi bilo, da bi se sestali predstavniki vseh klubov, ki bi radi sodelovali na tekmovanjih v rahlem kontaktu in organizirali tekmovanje, ki bi potekalo čez vse leto.

Še vrstni red ekip na tekmovanju v Zagorju: 1. Proletarec Zagorje, 2. DBV Ptuj, 3. DBV Celje, 4. Tika Trbovlje.

S.B.

Trboveljski karate

S treningi so pričeli tudi člani karate kluba »TIKA« Trbovlje. Po kratkem odmoru v poletnih dneh, se preko 70 aktivnih članov redno udeležuje treningov, ki potekajo trikrat tedensko v prostorih telovadnice osnovne šole Ivan Cankar v Trbovljah. Pospešeno se pripravljajo na jesensko sezono, ki je tik prd durmi. Mladinci in kadeti so že imeli eno izmed kontrolnih tekem, in sicer v Zagorju, kjer je domači klub organiziral prijateljsko tekmovanje turnir v polkontaktnem karateju. Bliža pa se tudi vsakoletni, tradicionalni KARATE turnir v decembru, ki je že dolga leta eden najmočnejših v Sloveniji.

B.M.

Foto: Damjan Sonec

Živopisane marele nad Radečami

Prebivalci Radeč so bili presenečeni, ko so prvič opazili jadralne padalce visoko na nebu. Danes to ni več presenečenje. Jadralci, ki jih večkrat vidimo z živopisnimi mareli, so člani društva za letenje z jadralnimi padali KONDOR.

Društvo šteje dvanajst članov, aktivno pa jih jadra le pet, ne zaradi pomanjkanja poguma, temveč pomanjkanja denarja. Oprema padalca (srednji jakovostni razred) stane 3000 mark. V dolini Sopote imajo jadralci štiri vzletišča, od tega je eno šolsko. Skupaj so opravili že blizu tisoč poletov. Najvišje, kar so poizkusili, je jadranje s 1884 metrov visoke Črne prsti nad Bohinjem. Drugače pa so redni gostje Kopitnika, Lisce in podobnih hribov, kjer je mogoče varno vzletenje in pristajanja padalcev. Kdor bi se jim želel pridružiti, naj pokliče Damjana Sonca v Radeče papir.

F.K.

Kondorjeva gnezda ②

Še preden je moja ura, naravnana na polnoč, začela svoj sintetični koncert, naju je s Frenkom zbudil Duncan, ki je imel očitno še večje težave s spanjem kot midva. Le nerad sem se spravil iz prijetno tople spalne vreče v mrzlo noč, ki je izpod svojega črnega okrija za povrh vsega še rahlo nasipavala snežinke, ki so se mi nežno lepile na obraz. V skopih besedah smo se med urejanjem že prejšnji večer pripravljene plezalne opreme le dogovorili, da kljub neobetajočemu vremenu krenemo proti cilju. Vso odvečno kramo smo pustili v bližnji votlini v upanju, da nas bo ob povratku tam tudi čakala. Le Duncan je svojo spalno vrečo, za katero je vztrajno trdil, da je vredna 1000 dolarjev, skrnil višje med skale. Slišali smo namreč, da takole po baznih taborih stvari kljub relativno veliki oddaljenosti od Bermudov, včasih na silno skrivnostne načine sumljivo izginjajo.

Prvi koraki v strmino so bili težki in kar nekako leseni. Ko pa je telo ujelo svoj ritem, je šlo dosti laže, čeprav še vedno počasi. Tudi nebo se je začuda razjasnilo, vendar smo prehode med skalnimi skoki vseeno iskali v soju čelnih svetilk, saj je mesec, skrit nekje za grotami kamenja in ledu, pravilnice ožarjal nasproti ležeče vrhove Is-hince in Ranrapalce. Po štirih urah sopiha-

nja, ko za vsakim novim obzorjem razočaran ugotoviš, da sploh se ni tisto, ki si ga tako željno pričakoval, se je na zvezdnatem nebu končno le prikazal Urus. Med čudno izkrivljenimi sencami, ki jih je metal mesec po pobočju gore, nikakor nismo mogli najti primerne prehode. Zato smo se čez ledeniško moreno spustili na rob ledenika in tam, čakajoč dneva ob prijaznem šumenju gorilnika, topili sneg in kuhali težko pričakovani čaj. Ko se je za silo zdaniilo, nam je končno postalo jasno, kam pelje naša nadaljnja pot. Drug za drugim smo se s počasnimi koraki odpravili čez ledenik. K sreči je bil lepo zapolnjen s trdim snegom, tako da se nam ni bilo treba niti navezati. Višina je vse bolj kazala svoje zobe. Dihanje je postalo čedalje težje, postanki pa vse pogostejši.

Obstanemo pod steno. Zavemo se, da bo šlo vražje počasi, kljub temu, da je stena sama tehnično nezahtevna in bomo lahko plezali vsak zase. In tako postopoma napredujemo – par metrov navzgor, srce tolče nekje v tilniku. Postanku sledi pekoča bolečina v nogah in sunkovito dihanje, da v pljučih kar peče. Srce se z vratu preseli nazaj v prsa in tam nadaljuje s svojim razbijanjem. Ko se vse skupaj umiri, spet nekaj metrov, med škripanjem derez in cepinov pa se vse bolj veča globina pod nogami. Vem, da je

Jože na vrhu Urusa

vrh, ki ga slutim nekje nad sabo, z vsakim korakom bliže. Duncan, ki nama je ušel nekoliko naprej, se vrača.

Da ni kaj narobe?! V najino veliko olajšanje pove, da prihaja z vrha, vendar je zaradi mraza takoj sestopil. Torej ni več daleč. V utrujene mišice se mi povrnejo moči. Po nekaj minutah se res pokaže rob, za katerim ni videti ničesar več. In končno – vrh! Urus s svojimi 5450 metri nadmorske višine je moj prvi petticočak, višinski rekord in še mnogo več – dragocena izkušnja, ki mi bo v prihodnjih dneh pomagala prebroditi mnogo večje težave v strminah šesttisočaka Artesonraja.

Jože Razpotnik

Promet

18. avgusta okrog 12.30 ure je vozil otrok P.D., star 14 let iz Hrastnika, očetov avto po lokalni cesti iz Kopitnika proti Goram. Zaradi neizkušenosti in hitrosti je izgubil oblast nad vozilom, zapeljal s ceste ter nato trčil v drevo. Pri tem se je hudo telesno poškodoval, na vozilu pa je nastala materialna škoda za okrog 45.000,00 din.

20. avgusta ob 17.20 uri je O.M., star 14 let, iz Hrastnika vozil kolo z motorjem po Partizanski cesti na Dolu pri Hrastniku. Med prehitevanjem je trčil v nasproti vozečega motorista, H.A., starega 23 let iz Zagorja. Zaradi trčenja sta oba padla po vozišču ter se hudo telesno poškodovala. Sopotnik na kolesu z motorjem, ki ga je vozil O.M., pa ni bil poškodovan. Oba motorista sta vozila brez varnostne čelade.

26. avgusta okrog 20.35 ure je prišlo do prometne nezgode na magistralni cesti med Zagorjem in Trbovljami, ko je voznik Z.J., star 20 let, iz Ivančne Gorice zaradi nepriemerne hitrosti zapeljal iz vozišča, zadel v odbojno ograjo, nakar ga je odbilo na bok, po drsenju na vozišču pa se je prevrnil še na streho. Kmalu zatem je pripeljal voznik osebnega avtomobila V.M. iz Zagorja in kljub opozorilom udeležencev na kraju in postavljenemu trikotniku pred krajem nesreče, trčil v vozilo Z.J. Voznika sta bila telesno poškodovana in sicer V.M. lažje, Z.J. pa hudo. Materialna škoda na obeh vozilih pa znaša okrog 350.000,00 din.

2. septembra ob 20.20 uri se je na cesti 1. maja v Hrastniku pripetila prometna nezgoda med voznikom osebnega avta in avtobusom, ki ga je vozil B.J., star 44 let iz Litije. Voznik osebnega avta je po nezgodi odpeljal, ne da bi dal podatke drugemu udeležencu ali počakal na prihod policistov. Z intenzivnim preverjanjem lastnikov vozil so policisti PM Hrastnik že 5/9-1991 ugotovili, da je nezgodo povzročil A.I., star 59 let, upokojenec iz Hrastnika. Po trčenju je vozilo odpeljal v popravilo avtokleparju in ličarju. V nesreči ni bil nihče poškodovan, na avtobusu pa je bilo za 20.000,00 din materialne škode.

9. septembra ob 20.20 uri se je na lokalni cesti na Dolu pri Hrastniku pripetila prometna nezgoda zaradi vožnje voznika motornega kolesa P.S., starega 21 let iz Hrastnika, po levi strani vozišča in z neprimerno hitrostjo. Motorist je trčil v nasproti vozečega voznika osebnega avta K.S., starega 24 let iz Hrastnika. V nesreči je bil motorist lahko telesno poškodovan, na motorju in avtu pa je za okrog 80.000,00 din materialne škode.

Vlom v NK Proletarec

V noči na 1.9.1991 je nekdo vlomil v prostore NK Proletarec. Odnesele so več pločevink piva, 2.000 dinarjev, nekaj whiskeya. V različne prostore je vlamljalo na svojstven način, ki kaže na profesionalizacijo storilcev. Čeprav so v prostorih, kjer imajo sedež tudi firme, vredni tehnični predmeti, so neznan storilec očitno iskali bolj denar.

Male tatvine

V noči na 1. september je neznanec vlomil v prodajalno sadja in zelenjave na Trgu Franca Kozarja v Hrastniku in lastnika Nuredinija oškodoval za okrog 1200 dinarjev ter nekaj malega lir in šilingov.

Iz stanovanjske hiše na Dobovcu sta 12. septembra dva storilca, ki nista iz Zasavja ukradla jestvine in odšla naprej.

Neznanci so iz stanovanjskega bloka na Opekarni v Trbovljah odnesli tri ročne gasilne aparate.

V bližini **Medvednice** je M.L. iz Vrhov odpeljal 9 bukovih hlodov. Nevšečno je to, da hlodi niso bili njegovi.

Na letnem kopališču v Trbovljah je mladoletnik ukradel denarnico, v kateri ni bilo veliko denarja.

Pred diskoteko Mesečina v Bevškem je nekdo iz APN 6 odmontiral kolo.

Neznanec je odtrgal ključavnico na vratih kleti v motelu na Marnem, si pogasil žejo z zabojem piva in nekaj kokte.

Neznanec je iz bagra, ki je bil parkiran v Uničnem na deponiji iztočil okrog 150 litrov hidravličnega olja.

V **trgovini Deloze** v Zagorju je hotel neznanec ukrasti trenerko. Prodajalka ga je spregledala, mu iz rok iztrgala trenerko, možakar pa ji je pobegnil. **M.P.**

Sedaj ovadili znana pilota

Trboveljski kriminalisti so dopolnili kazensko ovadbo zoper pilote, ki so napadli pretvornik na Kumu. Poročilo so dopolnili z imeni dveh pilotov. Ovadena sta Z.L. iz Loznice in G.V. iz Zrenjanina. Oba sta začasno prijavljena v Brežicah, nad Kum pa sta poletela iz enega od hrvaških letališč.

Razbili sta strešnike

Vročerinski sosed F.L. in T.O. iz Malega Kuma sta se spravili s palico na rabljene strešnike. Okrog 100 sta jih ročno razbili zaradi sosedskega spora.

Odžagal je zvezdo

Precej po svoje si demokracijo predstavlja J.L. iz Zvarulj. Spravil se je nad zvezdo na spomeniku padlim borcem v Mlinšah. Kovinsko zvezdo iz spomenika je odžagal. Prijavili so ga.

Nevljudni obiski

D.Č. iz Trbovelj je prišel na obisk v Bevškem k prijatelju in mu izmaknil iz kuhinjske omare hranilno knjižico in za 3.000 dinarjev bankovcev.

Brezposelni J.K. pa je prišel na obisk k invalidu v Kolonijo 1. maja v Trbovljah. Iz dnevne sobe mu je zmaknil ročno uro.

Očitno se lahko vljudnostni obiski končajo precej nevljudno.

Ogoljufal zavarovalnico

E.P. iz Hrastnika je poskušal s pomočjo znanca ogoljufati Zavarovalno skupnost Triglav. V Gaberskem se je zaletel v betonsko ograjo, zavarovalnici pa nesrečo prikazal kot karambol z znanecem in hotel iz njegove zavarovalne police potegniti precej denarja. Stvar so pravočasno razvozljali in do plačila ni prišlo.

Žaga je dobila noge

Delavca na lesnem obratu na Dolu pri Hrastniku sta odšla mirno na malico in pustila motorno žago znamke Dolmar nezavarovano. Med malico je dobila žaga noge, lastnika nog pa še iščejo.

Aufbiks

Čeprav bi hladnejši dnevi utegnili ohladiti vročo kri, vsaj v Zagorju vreme očitno ne vpliva kaj veliko na tiste, ki z vročo krvjo in hladno pestjo pestrijo svoje zavožene dni.

Policaji so 20. avgusta prepovedali vožnjo z avtom 28-letnemu M.R. iz Zagorja. Precej očitno je možakar kazal znake dobre volje, ki je bila obilno podkrepljena z maligani. Zagorjan je bil jezen na ta plave, na cel svet in še eno vas na Kitajskem, zato je odšel v bližnji bife na avtobusni postaj v Zagorju. Z gosti je prekrizal pesti. Ohladili so ga šele vzorniki reda. Pa ne v bifeju, ampak v primernejših prostorih.

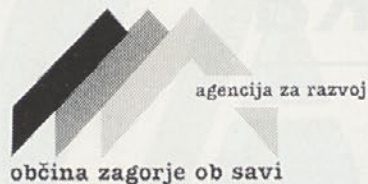
Večerne ure so v kavarni Lipa v Zagorju prav prijetne. Če ne drugega, pa dolgočas je učinkovito popetrijo pretepači. Policaji so prišli 27. avgusta v kavarno potem, ko so jih poklicali, naj jih rešijo pretepa. Imeli so kaj videti. 30-letni Zagorjan M.L. se je spravil na vrstnika D.M. z vsemi razpoložljivimi bojnimi sredstvi. Sodniku bo vse pojasnil. Prav tako tudi natak, ki je pogumno točil pijačo okajenemu pretepaču.

Trboveljski policaji so imeli 30. avgusta prijetno popoldne kar na Postaji milice. 38-letni Trboveljčan B.K. je prišel na postajo, pričel žaliti prisotne in prostore opremil z vonjem po žlahtni kapljici. Ker je pričel groziti in ker je imel smolo, da je našel na policijski postaji prav policaje in ne npr. redovnike. Bili so tako prijazni, da so mu odstopili prostor za počitek.

Zagorjani se radi ravšajo. 35-letni B.R. se je v lokalu Brezovnik 9. septembra spravil na goste. Prijemal jih je za obleke, vlačil iz lokala, brcal in jim kazal svojo naklonjenost na podobne načine. Enega od gostov je dohitel potem, ko je že odšel iz lokala, ga pretepel in obrcal. Ker je znan pretepač, so ga možje postave spet prijavi. Morda bi ga vzeli k NK Zagorje. Očitno možak rad brca.

Upravni odbor Agencije za razvoj občine Zagorje ob Savi objavlja na podlagi 8. člena Pravilnika o dodeljevanju posojil za pospeševanje razvoja obrti – podjetništva v občini Zagorje ob Savi.

R A Z P I S

za dodelitev posojil za pospeševanje razvoja obrti in podjetništva v občini Zagorje ob Savi.

1. Skupen znesek razpoložljivih sredstev za dodelitev posojil je 7.000.000,00 din.
2. Posojila se namenljajo za:

- odpiranje novih delovnih mest
- nakup, urejanje in opremljanje zemljišč za gradnjo poslovnih prostorov
- nakup, graditev ali adaptacijo poslovnih prostorov
- nakup nove ali generalno obnovo opreme

Posojila se prednostno dodelijo za dejavnosti, ki odpirajo nova delovna mesta na območju občine Zagorje ob Savi oziroma, ki omogočajo samozaposlitev nosilca programa ter dejavnosti, ki bodo v čim krajšem času dale ustrezne ekonomske učinke. Programi morajo uvajati sodoben in ekološko čist tehnološki proces.

3. Vlogo za posojilo lahko vložijo:

- samostojni obrtniki
- podjetja v zasebni ali mešani lasti
- občani, ki so pri pristojnem občinskem upravnem organu vložili zahtevo za izdajo obrtnega dovoljenja oz. na pristojnem sodišču prigrasitev za vpis v sodni register in priložili vse predpisane dokumente za ustanovitev obratovalnice oz. podjetja.

Sedež obratovalnice oz. podjetja mora biti na območju občine Zagorje ob Savi.

4. Posojila se dajejo za dobo 3 let z moratorijem 6 mesecev.

Višina obrestne mere znaša 60 % in se spreminja v skladu z depozitnimi pogoji.

5. Rok za predložitev vloge je 12.10.1991. Vlagatelji jo pošljejo na naslov:

AGENCIJA za razvoj, p.o. Cesta 9. avgusta 5, 61410 ZAGORJE OB SAVI.

Informacije: MARIJA LESKOVŠEK, tel.: 61-220.

6. Vloga za posojilo mora poleg drugega vsebovati še ime, priimek oz. oznako imena firme in naslov obratovalnice oz. podjetja, opis in predračunsko vrednost investicije ter višino zaprosenega posojila.

7. Vlogi za pridobitev posojila mora vlagatelj priložiti naslednjo dokumentacijo:

- a) podjetniški program
- b) potrdilo o vpisu obratovalnice v register obratovalnic oz. o vpisu v sodni register ali potrdilo, da je občan pri pristojnem občinskem upravnem organu vložil zahtevo za izdajo obrtnega dovoljenja oz. na pristojnem sodišču za prigrasitev za vpis v sodni register in predložil vse predpisane dokumente za ustanovitev obratovalnice oz. podjetja.
- c) potrdilo o plačilu vseh zapadlih davkov in prispevkov.
- d) dokazilo (glede na namen posojila):
  - pri nakupu poslovnih prostorov kupoprodajno pogodbo
  - pri gradnji ali adaptaciji poslovnih prostorov gradbeno dovoljenje oz. prigrasitev del in predračun, zemljiško knjižni izpisek, izjavo lastnika, oz. upravljalca poslovnih prostorov, da dovoli nameravana dela in najemno pogodbo, ki mora biti sklenjena najmanj za dobo vračanja posojila
  - pri nakupu opreme in nadomestnih delov za generalno popravilo: predračun ali račun in kupoprodajno pogodbo, pri nakupu generalno obnovljene opreme pa še pismeno garancijo izvajalca popravila, s katero zagotavlja življenjsko dobo opreme
  - pri nakupu opreme za prenos dosežkov raziskovalnih del v proizvodnjo: račun ali predračun in potrdilo pristojnega organa o verifikaciji investicije
- e) če odgovorna oseba podjetja še ni v delovnem razmerju v tem podjetju: pismeno izjavo ustanoviteljev podjetja, da bo odgovorna oseba sklenila delovno razmerje v tem podjetju najkasneje v roku 6 mesecev od porabe posojila.
- f) dokazila o premoženjskem stanju

8. Upravni odbor **AGENCIJE za razvoj** občine Zagorje ob Savi bo sprejel sklep o dodelitvi posojila v roku najkasneje 30 dni od poteka roka za vložitev prošenj. Vsem vlagateljem bodo sklepi posredovani 8 dni po sprejemu le-teh.

Ljubljanska banka

Banka Zasavje d.d.,
Trbovlje

NOVO.....NOVO

NOVO.....NOVO

SPET KREDITI S FIKSNO OBRESTNO MERO!

Ljubljanska banka Banka Zasavje d.d. Trbovlje odobrava v mesecu septembru in oktobru kredite za nakup ozimnice, šolskih knjig in plačilo šolnine brez lastne udeležbe s šest-mesečnim odplačilnim rokom in fiksno obrestno mero.

NOVO.....NOVO

NOVO.....NOVO

OBRTNIKI!

Ljubljanska banka Banka Zasavje d.d. Trbovlje odobrava obrtnikom, ki imajo odprt žiro in tekoči račun, višjo prekoračitev na tekočem računu:

- do 100.000,00 din, če poslujete z žiro računom več kot tri leta in zadnji tromesečni priliv na žiro računom presega 200.000,00 din;
- do 50.000,00 din, če poslujete z žiro računom več kot eno leto in zadnji tromesečni priliv na žiro računom presega znesek 100.000,00 din.

LB Banka Zasavje d.d., Trbovlje

x x x x x x x x x x **N A R O Č I L N I C A** x x x x x x x x x x

UREDNIŠTVO ZASAVCA, Delavski dom, Zagorje ob Savi
Nepreklicno naročam časopis ZASAVC.

Ime in priimek .....

mesto ..... poštna št. ....

ulica ..... telefon .....

poklic ..... št. os. izk. ....

datum ..... lastnoročni podpis .....

